

Talousarvio 2026 sekä talous- ja toimintasuunnitelma 2026–2028

Valtuuston 11.12.2025 hyväksymä
Dnro 302/02.02.00/2025

Sisällys

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	4
1.1 KIELDÂHOVDÂ KEJÂSTÂH	5
1.2 KÂ'DDJÂÂ'DTEEI KÏÖÇLDÖK	6
1.3 GIELDDAHOAVDDA GEAHČASTAT	7
2. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT	8
2.1 Talousarvion rakenne, sitovuus, seuranta ja tilivelvolliset.....	8
2.1.1 Talousarvion rakenne	8
2.1.2 Talousarvion sitovuus	9
2.1.3 Talousarvion seuranta	10
2.1.4 Tilivelvolliset	10
2.2 Taloussuunnitteluprosessi	10
2.3 Talouden tilanne ja kehitysnäkymät.....	11
2.3.1 Kansantalouden tilanne ja kehitysnäkymä	11
2.3.2 Kuntatalouden tilanne ja kehitysnäkymä	12
2.4 Toimintaympäristö	13
2.4.1 Väestö	13
2.4.2 Työllisyys.....	14
2.5 Kunnan organisaatio ja henkilöstö	15
2.5.1 Organisaatio	15
2.5.2 Henkilöstö.....	16
2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	21
2.6.1 Kunnan yhteisöjen erityistavoitteet vuosina 2026–2028.....	22
2.7 Kuntastrategia	26
2.8 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.....	26
2.9 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta.....	28
2.10 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet	29
3. KÄYTTÖTALOUSOSA	30
3.1 Valtuusto (sis. valtuusto, vaalit ja tarkastustoimi)	33
3.2 Kunnanhallitus	34
3.3 Yritys- ja kehittämispalvelut	41
3.4 Kehittämisen- ja yhteistyöhankkeet	46
3.5 Sivistyslautakunta	47
3.5.1 Varhaiskasvatus	51
3.5.2 Esi- ja perusopetus	56
3.5.3 Lukiokoulutus	60

3.5.4 Kansalaisopisto	62
3.5.5 Kirjasto.....	63
3.5.6 Kulttuuri.....	66
3.5.7 Vapaa-aikatoimi.....	69
3.5.7.1 Liikuntapalvelut	69
3.5.7.2 Nuorisotyö	71
3.6 Tekninen lautakunta.....	73
3.6.1 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntasuunnittelu	76
3.6.2 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntarakentaminen.....	78
3.6.3 Tekninen lautakunta/Rakennusvalvonta.....	80
3.7 Eläinlääkintä-, maaseutu- ja ympäristöterveyspalvelut	82
3.8 Ympäristönsuojelu	84
3.9. Kohderahoitteen tehtävän käyttötalousosa	85
3.9.1 Kalatalouden kehittämisrahasto	85
3.9.2 Saariselän kehittämisrahasto	87
3.9.3 Tilapalvelu liikelaitos	88
4. TULOSLASKELMA	90
4.1 Tulovero- ja kiinteistöveroprosentit.....	90
4.2 Valtionosuudet	90
4.3 Poistot.....	91
5. INVESTOINTIOSA.....	93
6. RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA.....	104
7. KUNTASTRATEGIAN 2030 TAVOITTEET JA TOIMENPITEET	108

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuotta 2025 on leimannut keskustelu kuntien valtionosuusuudistuksesta. Tätä kirjoittaessa on vielä epävarmaa, toteutuuko jo kerran lykätty uudistus vuoden 2027 alusta lähtien vai siirtyykö asia eduskuntavaalien yli. Nykytiedon mukaan Inarin kunta tulisi olemaan menettäjä tässä uudistuksessa. Myös hyvinvointialueiden heikko taloustilanne ja sen vaikutukset kuntien taloustilanteeseen ovat keskusteluttaneet edelleen. Erityisen huolestuttavaa kuntien näkökulmasta on tehtävien ja sitä myötä kustannusten ”valuminen” valtiolta kuntien harteille. Näinhän on käynyt myös TE-uudistuksen kohdalla. Paljon puhuttua muutosten kustannusneutraaliutta ei ole pystytty kuntien näkökulmasta toteuttamaan.

Valtiovarainministeriön tämänhetkisen arvion mukaan Suomen talous on hitaassa elpymisvaiheessa. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 1,0 % vuonna 2025, 1,4 % vuonna 2026 ja 1,7 % vuonna 2027. Talouskasvua tukevat inflaation hidastuminen, korkojen lasku sekä investointien lisääntyminen erityisesti energia- ja puolustussektoreilla. Kasvua kuitenkin hidastavat maailmantalouden epävarmuus ja kansainvälisen kaupan jännitteet. Tämä näkyy Inarissa ja koko Lapissakin erityisesti yksityisen rahoituksen heikkona saatavuutena, joka vaikuttaa asuntotuotantoon ja sitä kautta työvoiman saatavuuteen. Kokonaisuutena tarkastellen investointien taso Inarin kunnan alueella on kuitenkin ollut hyvä. Erityisen tärkeää on, että investointeja on tehty muuhunkin kuin turistien majoituskapasiteettiin. Näin varmistetaan matkailijoiden lisäksi myös Inarin kuntalaisten tarvitsemien palveluiden hyvä saatavuus tulevaisuudessa.

Vaikka kuntatalouden tilanne tulee arvioiden mukaan pysymään tiukkana koko ennustejakson ajan, Inarin kunnan taloudellinen tilanne on pysynyt vakaana ja myös lähitulevaisuus näyttää hyvältä. Tässä tilanteessa on tärkeää keskittyä strategisesti tärkeiden hankkeiden läpivientiin ja katsoa tulevaisuutta useamman vuoden suunnitteluhorisontilla. Talouden- ja toiminnan suunnittelussa on lähdetty siitä, että kunnan taloustilanne pyritään pitämään vakaana, vaikka vuoden 2026 talousarvio on jäämässä noin 0,5 miljoonaa euroa alijäämäiseksi johtuen mm. kustannustason yleisestä noususta, Saariselän länsipuolen ja Sevettijärven kaavoitushankkeista, rakennusvalvontaan liittyvien lakimuutosten asettamista velvoitteista ja Inarin 150-vuotisjuhlavuoden kustannuksista. Suunnittelukauden loppupuolella talouden vakaana pitäminen voikin edellyttää kustannusten sopeuttamista, lainakannan kasvattamista ja mahdollisesti kunnallisveroprosentin tarkastelua. Nettoinvestointeja suunnitellaan vuosille 2026–2028 keskimäärin noin 6,2 miljoonaa euroa vuodessa. Tätä voidaan pitää vallitsevassa tilanteessa erittäin positiivisena kokonaisuutena.

Lähivuosina kunnan toiminnassa korostuvat elinvoiman kehittäminen ja elinkeinorakenteen monipuolistaminen. Tämä näkyy selkeästi myös Inarin kunnan strategiassa ja erityisesti elinkeino-ohjelmassa. Lisäksi kunta käyttää resursseja hyvän yhteistyön varmistamiseen Lapin hyvinvointialueen kanssa. Uusi toimintamalli täytyy hioa sujuvaksi ja sellaiseen muotoon, etteivät kuntalaisten palvelut ainakaan merkittävästi heikkene aikaisempaan verrattuna. Jokapäiväisen tekemisen lisäksi tämä edellyttää myös aktiivista edunvalvontaa päätäjien suuntaan.

Haluan lopuksi kiittää kuntalaisia ja alueen yrittäjiä toimialasta riippumatta aktiivisuudesta sekä korostaa osaavan henkilöstön ja pitkäjänteisen taloussuunnittelun merkitystä Inarin kunnan tulevaisuudelle.

Tommi Kasurinen
kunnanjohtaja

1.1 KIELDÄHOVDÄ KEJÄSTÄH

Ive 2025 lii haldášâm savâstállâm kieldâi staatâuásiudâsmitmist. Taam čälidijn lii vala epivises, olášuvá-uv jo ohtii mañedum uđâsmittem ive 2027 aalgâ räijist vâi sirdášuvá-uv äšši ovdâskoddevaaljâi paijeel. Tááláá tiäđu miel Aanaar kieldâ šodâččij monâtteijen taan uđâsmitmist. Meiddei pyreestvaijeemkuávlui hiäjus ruttâtuálutiileest já ton vaikuttâsâin kieldâi ruttâtuálutilán láá savâstállâm ain. Eromâš huolâstuttee kieldâi uáinust lii tooimâi já ton miel kuástádâsâi “kulgâm” staatâst kieldâi ovdâsvástádâssân. Tánávt lii keevvâm meiddei pargo- já iäláttâspalvulusâi uđâsmitmáin. Nubástusâi kuástádâsneutraalvuodâst láá ennuv sárnum, mut tom iä lah puáhtám kieldâi uáinust olášuttiđ.

Staatârruttâministeriö tááláá árvuštállâm miel Suomâ ruttâtuálu lii hiđes iällámmuddoost. Arváleh, ete bruttoal mugpyevtittâs šadda 1,0 % ive 2025, 1,4 % ive 2026 já 1,7 % ive 2027. Ruttâtuálu šoddâm tuárjuh inflaatio hittoom, riántui njeiejâm sehe ieerimij lasanem eromâšávt energia- já piäluštâssektorijn. Šoddâm kuittâg hitodeh maailmruttâtuálu epivisesvuotâ já almugijkoskâsii käävpi kelduuh. Taat uáinoo Anarist já ubâ Laapist-uv eromâšávt priivaat ruttâdem uccáá uázžumist, mii vaaikut aassâmviäsupuovtâdmân já ton peht pargovyeimi uázžumân. Ko kiäččá olesvuodâ, lii investeerimij tääsi Aanaar kieldâ kuávlust kuittâg lamaš pyeri. Eromâš tehálâš lii, ete investeerimeh láá tohhum eres aššijd-uv ko turistij ijâstállâmkapasiteetân. Návt visâsmittoo mađhâšei jei lasseen puátteevuodâst meiddei toi palvulusâi pyeri uázžum, maid Aanaar kieldâlih tarbâseh.

Veik kieldârruttâtuálu tile šadda árvuštálmij miel pissood čovgâdin oles ennustempaje ääigi, lii Aanaar kieldâ ruttâtuálulâš tile pissoom stäđisin já meiddei aldapuátteevuotâ oro pyerrin. Taan tiileest lii tehálâš vuáijud straateeglávt tehálj haavâi olášutmân já keččâđ puátteevuodâ maangâ ive vuávámhorisontáin. Ruttâtuálu já tooimâi vuávámist algâjuurdân lii tot, ete mij viggâp toollâđ kieldâ ruttâtuálutile stäđisin, veik ive 2026 ruttâtuáluiävtuttâs lii päcimin suulân 0,6 miljovn eurod vyelipásulâžžân el. kuástádâstääsi táválíi tivrom, Suáluičielgi viestârpele já Čevetjääври kaavamhaavâi, huksimvakšuumân lohtâseijee lahânubastusâi pieijâm kenigâsvuodâi já Aanaar 150-ivejuhleive kuástádâsâi tiet. Vuávâmpaje loopâkeččin ruttâtuálu stäđisin pissoom puáhtá-uv vaattâđ kuástádâsâi vuáhâduttem, lovnâvuáđu styeredem já máhđulávt kieldâviäruprooseent suorgârdem. Nettoinvesteerimeh láá vuávâjum ivviđd 2026–2028 koskâmiärálávt suulân 6,2 miljovn eurod ivveest. Taam puáhtá anneeđ tááláá tiileest eromâš positiivlâš olesvuottân.

Aldai vij kieldâ tooimâin tiäduttuvvojeh eellimvyeimi ovdedem já iäláttâsráhtus maangâpiälálubbon huksim. Taat uáinoo čielgâsávt meiddei Aanaar kieldâ strategiast já eromâšávt iäláttâsohjelmist. Lasseen kieldâ kiävtvá resursijđ visâsmittiđ pyere oovtâstpargo Laapi pyreestvaijeemkuávlain. Uđđâ toimâmmaali kalga pyerediđ njebžilin já taggaar háámán, ete kieldâlij palvulusah iä kuittâg merhâšittee ennuv hiäjusm, ko verdid ovdebâžân. Jyehipiäiválii porgâm lasseen taat váátá meiddei aktiivlii hiäđukocceem merideijei kuávlun.

Mun halijđâm loopâst kijtteđ aktiivvuodâst kieldâlijđ já kuávlun finnodâhulmuid puoh toimâsuorgijn sehe tiäduttiđ čepis pargovievâ já kuhesáigâsii ruttâtuáluvuávâm merhâšume Aanaar kieldâ puátteevuotân.

Tommi Kasurinen
Kieldâhovdâ

1.2 KÄ'DDJÄÄ'DTEEI KIÖČLDÖK

Ee'jj 2025 lij štempplâsttam sagstööllmōš koo'ddi riikkvue'ssoodummšest. Tān ķee'rjteen lij veāl snāātntem, viiggāt-a ju'n ō'hhtešt mää'juum oodummuž čōōđ ee'jj 2027 aalg rää'jest avi serddai-a ä'sš ee'ttiķ-kā'ddvaali pā'jjel. Ānn'jōžteād mie'ldd Aanar kā'dd puāđči lee'd mōōnteei tān oodummšest. Pue'rrvââjjamvuu'di heājas tāāllvue'ķķ da tōn vaaiktōōzz koo'ddi tāāllvuākka lie mainstāttam veālāinn. Samai huōl counni koo'ddi ķiōččāmkuu'lmešt lij tuājai da tōn mie'ldd koolai "kolggmōš" riikkāst koo'ddi a'rddji ool. Nāāi't ve't lij šōddām še TJ-oodummuž ōhttvuōđāst. Jiānnai mainstum muttsi koollneutraal'lažvuōđ jeāt leākku pāsttam koo'ddi ķiōččāmkuu'lmešt viikkād čōōđ.

Riikkvāaraiministeria tān poddsāž a'rvvōōzz mie'ldd Lää'ddjānnam tāāll lij meālgaš jäll'jem-māā'ttest. Ārvvtōōlāt, što bruttomeerpūu't'tōs šādd 1,0 % ee'jj 2025, 1,4 % ee'jj 2026 di 1,7 % ee'jj 2027. Tāāllšōddmōōžž tuārjee inflaatio njuāssmōš, koorgi vuālas puāttmōš di investā'sttmi lāssnummuš jeā'rben energia- da peālštemsektorin. Šōddmōōžž kuuitāg meālge maai'lmāllōōzz pannaaināsvuōtt da meeraikōsksaž kaaup jāddōōgg. Tāt kuāsttai Aanrest da pirr Lappi jeā'rben privatt teāggōōzz heājas vuāžžamvuōttān, kāā'tt vaaikat aazzālpūu't'tō'sse da tōn pāāi'ķ tuājjviōgg vuāžžamvuō'tte. Obbvūōttān tā'rkstōōlee'l investā'sttmi tāā'ss Aanar kāā'dd vuu'dest lij kuuitāg leāmmaž pue'rr. Samai vāāžnai lij, što investā'sttmid leāt tuejjāām še jee'res aa'sšid ko turiisti aazztemkapasitetta. Nāāi't ainsmāā'ttet maatkķee'ji lāā'ssen še Aanar kā'ddnii'ķķi taarbšem kāāzzkōōzzi šioogg vuāžžamvuōđ pue'ttiāāi'jest.

Hā't kā'ddtāāl vue'ķķ puātt a'rvvōōzzi mie'ldd pōōššād čouggsen ķee'jjmie'ldd tosvvpāā'j āāi'j, Aanar kāā'dd tāllōōzlaž vue'ķķ lij pōōššām mottjeķani da ā'lddpue'ttiāi'gg kuāsttai še pue'rren. Tān vue'jjest lij vāāžnai vuājjned strateeglānji tāā'rķes ha'ņķķōōzzi čōōđ viikkma da ķiōččād pue'ttiāāi'j määng ee'jj plaaneemhorisoontin. Tāāl da toi'mmjummuž plaanummšest leāt vuālggam tō'st, što kāā'dd tāāllvue'jj pōōrgāt āā'nned mottjeķani, hā't ee'jj 2026 tāāllarvvlōs lij pāā'ccmen nu'tt 0,6 miljoon eu'rred vuāllapāāccōōzli'žžen jm. koolltāā'zz takai pājjnummuž, Suālčiō'lj viōsttārpeā'l da Če'vetjāāu'r kāā'vtemha'ņķķōōzzi, raajjāmvuāppmō'sše ōhtnteei lāā'ķķmuttsi piijjām ōōlgtōōzzi da Aanar 150-ee'jjprāā'zneķee'jj koolai diōtt. Plaaneempāā'j loopp-peā'līnn tāāl mottjeķani āānnmōš vuāitt-i oudlded koolai šioottummuž, lāinnobbvūōđ šōddummuž da vuei'tlvānji kā'ddpiiđprosee'nt tā'rkstōōllmōōžž. Nettoinvestā'sttmid plaaneet ii'jjid 2026–2028 kōskkmie'rin nu'tt 6,2 miljoon eu'rred ee'jjest. Tān vuei'tet āā'nned tān vue'jjest samai posiitivlaž obbvūōttān.

Pue'tti ii'jji āāi'j kāā'dd toi'mmjummšest pājjne jie'llemviōgg oou'dummuš da jie'llemvue'ķķrajjāž määngpeāllsi'žžen tuejjummuš. Tāt kuāsttai čiōlgsānji še Aanar kāā'dd strategiast da jeā'rben jie'llemvue'ķķprograammāst. Lāā'ssen kā'dd āānn resuursid šioogg ōhttsažtuāj ainsmāttmō'sše Lappi pue'rrvââjjamvuu'din. Ōđđ toi'mmjem-maall ālgg pue'reed njue'bžžlen da nākam hāmma, što kā'ddnii'ķķi kāāzzkōōzzi jie aainās miārkteeinalla huānnan ve'rddee'l oou'dab vuākka. Juō'ķķpeivsaž tuejjummuž lāā'ssen tāt ooudald še aktiivlaž ouddōsķiōččām tu'mmstōktuejje'ji ārra.

Haa'lāām looppāst spā'ssbōōššād kā'ddnii'ķķid da vuu'd pōōrgāsnii'ķķid tāimmsue'rjest huōlķani aktiivlažvuōđ ooudāst di teāddeed siltteei tuājjlažkāā'dd da kuu'ķķab āāi'j tāllōsplaanummuž miārktōōzz Aanar kāā'dd pue'ttiāigga.

Tommi Kasurinen
Kā'ddjāā'dteei

1.3 GIELDDAHOAVDDA GEAHČASTAT

Jagi 2025 lea hálddašan ságastallan gielddaid stáhtaasseođasmahttimis. Dán čáledettiin lea vel eahpesihkar, ollašuvvágo juo oktii manjduvvon ođastus jagi 2027 álggu rájis vai sirdásago ášši riikkabeaiválggaid badjel. Dálá dieđu mielde Anára gieldda dáhpehalašii dán ođasmahttimis. Maid buresveadjinguovlluid heajos ruhtadilli ja dan váikkuhusat gielddaid ekonomiijadillái leat ságastahtán ain. Earenoamáš fuolastuhtti gielddaid perspektiivvas lea doaimmaid ja dan mielde goasttádusaid ”golgan” stáhtas gielddaid ovddasvástádussan. Ná lea geavvan maid bargo- ja ealáhusbálvalusaid ođasmahttimiin. Nuppástusaid goasttádusneutrálavuodas lea ollu hállon, muhto dan eai leat bastán gielddaid perspektiivvas ollašuhttit.

Ruhtaministeriija dálá árvalusa mielde Suoma ekonomiija lea hiidis eallánmuttus. Sulastuvvo, ahte bruttoálbmotbuvttadus šaddá 1,0 % jagi 2025, 1,4 % jagi 2026 ja 1,7 % jagi 2027. Ekonomiija šaddama dorjot inflašuvnna hihtun, reanttuid njiedjan sihke investeremiid lassáneapmi earenoamážit energiija- ja bealuštussektoriin. Šaddama liikká hihtudit máilbmeekonomiija eahpesihkarvuohta ja riikkaidgaskasaš gávppi gealdagasat. Dát oidno Anáris ja olles Lappisge earenoamážit priváhta ruhtadeami uhccán oažžumis, mii váikkuha vistebuvttadeapmái ja dan bokte bargoveaga oažžumii. Go geahččá ollisvuođa, lea investeremiid dássii Anára gieldda guovllus liikká leamaš buorre. Earenoamáš dehálaš lea, ahte investeremat leat dahkkon eará áššiidege go turistaid idjadankapasitehtii. Ná sihkkarasto mátkkošteaddjiid lassin boahtteáiggis maiddáid bálvalusaid buorre oažžun, maid Anára gieldalaččat dárbbasit.

Vaikko gieldaekonomiija dilli šaddá árvalusaid mielde bissut čavgadin olles einnostanbaji áigge, Anára gieldda ruhtadilli lea bisson stádisin ja maid lagamus boahtteáigi orru buorre. Dán dilis lea dehálaš vuodjut strategalaččat dehálaš fidnuid čađaheapmái ja geahččat boahtteáiggi mángga jagi plánenhorisonttain. Ekonomiija ja doaimmaid plánemis vuolggasadjin lea dat, ahte mii figgat doallat gieldda ruhtadili stádisin, vaikko jagi 2026 bušeahttaevttohus lea báhcimin sullii 0,6 miljon euro vuollebázalažžan ee. goasttádusdási dábálaš divruma, Suoločielggi oarjjabeale ja Čeavetjávrrí lávva fidnuid, huksengoziheapmái laktáseaddji láhkariadvadusaid bidjan geatnegasvuodaid ja Anára 150 jagi ávvudan jagi goasttádusaid dihtii. Plánenbaji loahpageahčen ekonomiija bissun stádisin sáhttáge gáibidit goasttádusaid vuogáiduhhtima, loatnavuođu stuorideami ja vejolaččat gielddavearproseantta suokkardallama. Nettoinvesteremat plánejuvvojit jagiide 2026–2028 gaskamearálaččat sullii 6,2 miljon euro jagis. Dán sáhtá atnit dálá dilis hui positiivvalaš ollisvuohtan.

Lagasjagiid gieldda doaimmain deattuhuvvojit eallinvuoimmi ovdánahttin ja ealáhusráhkadusa mánggabealagabbon huksen. Dát oidno čielgasit maid Anára gieldda strategiijas ja earenoamážit ealáhusprográmmas. Lassin gieldda geavaha resurssaid sihkkarastit buori ovttasbarggu Lappi buresveadjinguovlluin. Ođđa doaibmamálla galgá buoridit njuovžilin ja dakkár hápmái, ahte gieldalaččaid bálvalusat eai guittot mearkkašahhti ollu hedjon, go veardida ovddibui. Juohkebeaivválaš bargama lassin dát gáibida maid aktiivvalaš ovdogoziheami mearrideaddjiid guvlui.

Mun hálidan loahpas giitit aktiivavuodas gieldalaččaid ja guovllu fitnodatolbmuid buot doaibmasurggiin sihke deattuhit čeahpes bargoveaga ja guhkesáigge ekonomiijaplánema mearkkašumi Anára gieldda boahtteáigái.

Tommi Kasurinen
Gielddahoavda

2. TALOUSARVION YLEISPERUSTELUT

2.1 Talousarvion rakenne, sitovuus, seuranta ja tilivelvolliset

2.1.1 Talousarvion rakenne

Kunnan toimintaa ja taloutta ohjataan vuosittain laadittavalla kolmen vuoden taloussuunnitelmalla. Kuntalain (410/2015) 110 § mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnittelun lähtökohtana tulee olla talouden tasapaino. Tavoitteena tulee olla kantokykyinen talous myös pidemmällä aikavälillä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet ja osoitetaan näihin tarvittavat määrärahat ja miten niiden rahoitustarve katetaan.

Talousarvio koostuu neljästä osa-alueesta:

- 1) Käyttötalousosa, jossa osoitetaan toimielimittäin tehtävien ja toiminnan tavoitteiden vaatimat toimintatulot ja -menot.
- 2) Investointiosa, jossa esitetään toimielimittäin suunnittelut investoinnit/hankkeet ja niiden vaatimat investointimenot ja -tulot.
- 3) Tuloslaskelmaosa, jossa osoitetaan miten koko kunnan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden vaatimat toimintakulut (netto) katetaan. Tuloslaskelmaosassa nettotoimintakulujen (toimintakate) jälkeen esitetään verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot ja -menot. Näiden jälkeen esitetään vuosikate, joka on tärkeä tunnusluku, sillä se osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin (Kuntaliitto 2025). Vuosikatteen jälkeen esitetään poistot ja arvonalentumiset sekä mahdolliset satunnaiset erät.
- 4) Rahoitusosa, joka osoittaa miten toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirta on muodostunut ja millainen vaikutus tällä on kunnan rahavaroihin ja maksuvalmiuteen.

Tämän talousarviokirjan rakenne on seuraava:

- Kunnanjohtajan katsaus
- Talousarvion yleisperustelut
- Käyttötalousosa, budjettirahoitteiset (peruskunta) ja kohderahoitteiset (liikelaitos ja taseyksiköt)
- Tuloslaskelmaosa
- Investointiosa
- Rahoitusosa ja lainakanta
- Henkilöstöohjelma

Kunnanhallitus antoi kokouksessaan 23.6.2025 vuoden 2026 talousarvion sekä talous- ja toimintasuunnitelman 2026–2028 laadintaohjeet. Kunnanhallitus päätti, että taloussuunnittelukehys vuodelle 2026 on kuluvaan vuoden toteutuma-arviot, lisättynä indeksikorotuksilla palkkoihin ja hankintoihin sekä erikseen perustellut toiminnalliset muutokset. Verotulojen ja valtionosuuksien arvioinnissa on pohjana käytetty Kuntaliiton viimeisimpiä ennusteita. Taloussuunnittelua vuosille 2026–2028 on lähdetty tekemään oletuksella, että tulo-vero- ja kiinteistöveroprosentit pysyvät nykyisinä. Valtuusto on sittemmin vahvistanut veroprosentit ja ne pysyvät nykyisinä vuonna 2026.

Vuoden 2026 tilikauden tulos koko kunnan osalta arvioidaan olevan alijäämäinen n. 0,6 milj. euroa. Suunnitteluvuodet 2027 ja 2028 ovat tämänhetkisen arvion mukaan jäämässä myös alijäämäisiksi.

Valtuustolle esiteltiin 25.9.2025 talousarvion sen hetkistä suunnittelutilannetta, minkä jälkeen valtuusto kävi lähetekeskustelun vuosien 2026–2028 talous- ja toimintasuunnitelman perusteista ja sisällöstä.

2.1.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarvion sitovuus on oikeudellisesti vahvempi kuin taloussuunnitelman. Taloussuunnitelma on kuitenkin kunnan viranomaisia ja viranhaltijoita toiminnallisesti velvoittava asiakirja. (Kuntaliitto 2025)

Talousarvioon sekä talous- ja toimintasuunnitelmaan ei ole sisällytetty lautakuntien ja johtokuntien esityksiä eikä perusteluja. Valtuustoon nähden sitovat tekstit ovat esitysten ja perustelujen pohjalta laatineet kunnanjohtaja, talouspäälikkö, toimialajohtajat sekä liikelaitoksen johtaja.

Valtuustoon nähden sitova asiakirja on ensi vuoden talousarvio ja kuntalain edellyttämä taloussuunnitelma kolmelle vuodelle (suunnitelmakausi). Talousarviota seuraava vuosi on uuden talousarvion laadinnan kehys, jota tarvittaessa taloustilanteen kehittyessä tarkennetaan.

Talousarvio on sitova menojen ja tulojen erotuksen eli neton osalta.

Sitovuustasoja valtuustoon nähden ovat seuraavat nettomenot (netto):

- 1) valtuuston netto (sisältäen mm. vaalit ja tarkastustoimen)
- 2) kunnanhallituksen alaisen hallinnon (sisältäen kunnanhallituksen oman toiminnan, kunnanhallituksen muun toiminnan, hallinto-osaston ja tietohallinnon), yritys- ja kehittämispalveluiden ja kehittämis- ja yhteistyöhankkeiden netto erikseen sekä erillisenä taseyksikkönä Kalatalouden kehittämisrahaston ja Saariselän kehittämisrahaston yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä sekä investoinnit (ja muut kulut) netto
- 3) sivistyslautakunnan alaisen sivistystoimen netto
- 4) teknisen lautakunnan alaisen teknisen toimen (netto) sisältäen rakennustarkastuksen, ympäristönvalvonta ja ympäristönsuojelu (netto) erikseen. Ympäristönvalvonta ja ympäristönsuojelu on kirjattu teknisen toimen menokohtaan erillisenä sitovaksi
- 5) rahoitusosa: antolainojen netto ja pitkäaikaisten lainojen netto
- 6) tuloslaskelmaosa: rahoitustuottojen ja rahoituskulujen netto
- 7) Investointiosa: tulojen ja menojen erotus eli nettomenot.

Kunnan liikelaitoksen ja taseyksiköiden sitovuus noudattelee kunnan muita sitovuusmääräyksiä. Eriytetyt taseyksiköt Kalatalouden kehittämisrahasto ja Saariselän kehittämisrahasto ovat hallinnollisesti kunnanhallituksen alaisia. Tilapalvelu liikelaitos on teknisen lautakunnan alainen. Liikelaitoksessa ja taseyksiköissä sitovaa on yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä sekä investoinnit netto. Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ei saa ylittää.

Kuitenkin toimielinten alaisuuteen kuuluvia määrärahoja voidaan kunnanhallituksen päätöksellä siirtää sitovuustasojen välillä edellyttäen, että siirrot eivät vaikuta talousarvion loppusummaan.

Varsinainen talousarvio, taloussuunnitelma ja henkilöstöohjelma ovat kaikilta osin sitovia. Kunnan palvelukseen otettavasta tilapäisestä määräaikaisesta (pl. sijaiset) henkilöstöstä on oltava maininta informatiivisuuden vuoksi henkilöstöohjelmassa (tilapäistä henkilöstöä ei lasketa henkilöstön lukumäärään). Talousarvio ja taloussuunnitelma ovat sellaisenaan kunnanhallituksessa kunnanjohtajan päätösehdotusta ja valtuustossa kunnanhallituksen ehdotusta, ellei toisin mainita.

Henkilöstömenoja saa käyttää vain henkilöstöohjelman mukaisen henkilöstön, näiden sijaisten ja mahdollisesti erikseen käyttösuunnitelmissa hyväksytyn tilapäisen henkilöstön palkkaukseen. Edellä oleva ei koske työllistämiseen varattujen määrärahojen käyttöä.

Investointiosassa määrärahat myönnetään toimitilamille, jotka voivat päätöksillään siirtää käyttämättömiä määrärahoja tai muuttaa niiden käyttötarkoitusta sellaisten ennalta arvaamattomien investointien kattamiseksi, joiden kustannukset eivät ole korkeampia kuin varattu määräraha. Maanhankintoihin voidaan käyttää käyttötalouden kehittämis- ja yhteistyöhankkeisiin kirjattavia maamyynnin myyntivoittotuloja.

Investoinneiksi kirjattavan irtaimiston tulee olla hankintahinnaltaan yli 10 000 euroa. Määrärahoja ei saa käyttää muihin kohteisiin, kuin mitä suunnitelmassa on mainittu, jollei toimitilin toisin päättä.

2.1.3 Talousarvion seuranta

Kunnanhallitus seuraa koko kunnan ja toimialojen talouden toteumaa neljännesvuosittain. Hallintosäännön 61 §:ssä todetaan, että toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimitilamille vähintään neljännesvuosittain. Kunnanhallitus päätti 3.11.2025 pitämässään kokouksessaan muistuttaa, että hallintosäännön mukaisesti sivistyslautakunta, tekninen lautakunta, kunnanhallituksen elinvoimajaosto ja tilapalvelu liikelaistoksen johtokunta seuraa taloutta vähintään neljännesvuosittain ja että edellä mainituille toimitilamille ja kunnanhallitukselle tuodaan tiedoksi toimialan talousraportti kuukausittain.

2.1.4 Tilivelvolliset

Kuntalain (410/2015) 125 § mukaan tilivelvollisia ovat toimitilinten jäsenet ja asianomaisen toimitilimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Kuntalaki velvoittaa tilintarkastajaa esittämään tilintarkastuskertomuksessa vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille, ja valtuusto tekee tästä päätöksen tilinpäätöstä hyväksyessään.

2.2 Taloussuunnitteluprosessi

Vuoden 2026 taloussuunnitteluprosessi on ollut seuraavanlainen:

Kesäkuu

- Taloussuunnittelu alustavasti kunnan johtoryhmässä
- Kunnanhallitus hyväksyi suunnitteluohjeet ja aikataulun

Heinäkuu

- Kuukauden alussa suunnitteluohjeet ja raamipohjat jaettiin toimialoille

Elokuu

- Tilapalvelun sisäisten vuokrien tarkastus
- Investointiesitykset Dynastyyn
- Ensimmäisen 6 kuukauden toteuman perusteella laadittu koko vuoden ennuste talousarvion pohjaksi + toiminnalliset muutokset perusteluineen raamikorteille Dynastyyn
- Alustavat raamit sekä tulos- ja rahoituslaskelma käsitelty johtoryhmässä

Syyskuu

- Taloussuunnittelutilanne ja alustavat kehukset esitelty kunnanhallituksessa (valtuuston lähetekeskustelu aineisto)
- Toimialat aloittivat talousarviolukujen syöttämisen FPM-taloussuunnittelujärjestelmään

- Valtuustossa suunnittelutilanteen esittely sekä valtuuston lähetekeskustelu

Syys/lokakuu

- Valtuuston lähetekeskustelun läpikäynti johtoryhmässä
- Talousarvioraamien lautakuntakäsittelyt

Lokakuu

- Veroprosentit kunnanhallituksessa
- Talousarviokirjan laadinta

Marraskuu

- Veroprosentit valtuustossa
- Kunnanhallituksessa talousarvion sekä talous- ja toimintasuunnitelman käsittely
- Tiedotustilaisuus lehdistölle

Joulukuu

- Talousarvio 2026 sekä talous- ja toimintasuunnitelma 2027–2028 valtuustossa

2.3 Talouden tilanne ja kehitysnäkymät

2.3.1 Kansantalouden tilanne ja kehitysnäkymä

Valtiovarainministeriön *Taloudellisen katsauksen (syksy 2025)* mukaan Suomen talous on hitaassa elpymisvaiheessa. Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 1,0 prosenttia vuonna 2025, 1,4 prosenttia vuonna 2026 ja 1,7 prosenttia vuonna 2027. Talouskasvua tukevat inflaation hidastuminen, korkojen lasku sekä investointien lisääntyminen erityisesti energia- ja puolustussektoreilla. Kasvua kuitenkin hidastavat maailmantalouden epävarmuus ja kansainvälisen kaupan jännitteet.

Inflaatio on hidastunut selvästi ja pysyy lähivuosina maltillisena. Vuonna 2025 kuluttajahintojen arvioidaan nousevan keskimäärin 0,4 prosenttia, ja inflaation ennustetaan asettuvan noin kahden prosentin tuntumaan vuosina 2026–2027. Hintojen nousua hillitsevät energian ja asumisen kustannusten lasku sekä korkotason aleneminen.

Korkotaso on kääntynyt laskuun, ja rahapolitiikka tukee talouden elpymistä. Lainanhoitokulujen helpottuminen parantaa kotitalouksien ostovoimaa ja yritysten investointihalukkuutta.

Työllisyystilanne on vielä heikko, mutta sen ennustetaan vähitellen kohenevan tuotannon ja investointien kasvun myötä. Työttömyysaste on vuonna 2025 keskimäärin 9,4 prosenttia ja sen odotetaan laskevan 9,0 prosenttiin vuonna 2026 ja 8,4 prosenttiin vuonna 2027. Työllisyysasteen arvioidaan nousevan noin 77 prosenttiin ennustejakson loppuun mennessä.

Investointien määrä kasvaa selvästi kahden heikon vuoden jälkeen. Energiasiirtymään, vihreään teknologiaan ja puolustukseen liittyvät hankkeet lisäävät investointeja merkittävästi. Rakentamisen toipuminen on hidasta, mutta pidemmällä aikavälillä asuntotuotannon odotetaan elpyvän. Julkiset investoinnit pysyvät korkeina muun muassa infrastruktuurin ja tutkimus- ja kehitystoiminnan panostusten takia.

Julkinen talous pysyy alijäämäisenä lähivuosina, mutta alijäämän arvioidaan pienenevän hallituksen sopeustoimien ja talouskasvun myötä. Julkisyhteisöjen velkasuhteen odotetaan vakiintuvan väliaikaisesti vuonna 2027 ennen uutta nousua.

Yleisesti ottaen Suomen talousnäkymät ovat varovaisen myönteiset: kasvu on hidasta mutta vakaata, inflaatio maltillista ja korkotaso laskusuunnassa. Talouden riskit liittyvät kansainväliseen kauppapolitiikkaan, geopolitiittiseen tilanteeseen sekä julkisen talouden kestävyysvajeeseen.

2.3.2 Kuntatalouden tilanne ja kehitysnäkymä

Kuntatalouden näkymät ovat edelleen haastavat, vaikka talouden yleinen toipuminen ja korkotason lasku tuovat jonkin verran helpotusta. Kuntien tulopohjaa heikentää talouden hidas kasvu ja työllisyystilanteen heikkous, jotka rajoittavat verotulojen kasvua. Samanaikaisesti menoja lisäävät erityisesti palvelutarpeen kasvu, väestön ikääntyminen, hyvinvointialueuudistuksen jälkivaikutukset sekä korkeat kustannukset sosiaali- ja koulutuspalveluissa.

Vuonna 2025 kuntien yhteenlaskettu alijäämä on Valtiovarainministeriön arvion mukaan noin 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja sen ennustetaan pienenevän vähitellen vuosina 2026–2027. Kuntatalouden tulopohjaa vahvistavat verotulojen kasvu, maltillinen kustannuskehitys ja valtion toimenpiteet, kuten ansiotuloverotuksen kevennykset, jotka tukevat kotitalouksien kulutusta ja välillisesti kunnallisia verotuloja.

Kuntien toimintamenojen kasvu hidastuu inflaation tasaantumisen ja kustannustason vakautumisen myötä. Erityisesti energian ja korkojen lasku helpottavat kuntien menokehitystä. Samalla kuitenkin hoito-, hoiva- ja koulutuspalveluiden kysyntä kasvaa väestörakenteen muutosten vuoksi, mikä ylläpitää menopaineita.

Kuntien investointitaso pysyy korkeana, etenkin koulu-, päiväkotij- ja infrarakentamisen osalta. Myös vihreä siirtymä ja energiatehokkuushankkeet lisäävät investointitarpeita monissa kunnissa. Korkotason lasku helpottaa investointien rahoitusta, mutta velkaantuneisuus pysyy korkeana.

Kuntien lainakanta kasvaa edelleen, mutta aiempaa hitaammin. Kuntien velkamäärän arvioidaan nousevan noin 26 miljardiin euroon vuoden 2025 lopussa, mikä vastaa noin 7 prosenttia BKT:stä. Lainojen korkomenojen kasvu pysähtyy korkojen laskun myötä, mutta rahoituskustannukset pysyvät keskimäärin aiempia vuosia korkeampina.

Kokonaisuutena kuntatalouden tilanne pysyy tiukkana koko ennustejaksolla. Vaikka talouden toipuminen ja verotulojen kasvu tukevat kuntien rahoitusasemaa, toimintamenojen kasvu ja investointipaineet pitävät alijäämäta-
sot korkeina. Kuntatalouden kestävyys-
den turvaaminen edellyttää menojen kasvun hillintää, investointien huolellista priorisointia sekä talouden tasapainottamistoimia.

Inarin kunnan toimintakatteen eli nettomenojen arvioidaan vuonna 2026 olevan n. 30,6 milj. euroa, mikä on n. 1,3 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2025 talousarviossa. Nettomenojen suurehko nousu kuluvaan vuoteen verrattuna selittyy suurelta osin Inarin kunnan uusiin kouluihin liittyvistä kuluista.

Kunnan verotuloennusteen laatimisessa on pohjana käytetty Suomen Kuntaliiton elokuun veroennustekehikon ennustetta. Arviota on tehty myös kunnan omista lähtökohdista. Verotulokertymän arvioidaan vuonna 2026 olevan n. 19,5 milj. euroa. Vuonna 2025 verokertymän arvioidaan tässä vaiheessa olevan n. 18,65 milj. euroa. Valtionosuuksia arvioidaan vuonna 2026 saatavan n. 12,6 milj. euroa. Kuluvan vuoden valtionosuu-
deksi on arvioitu n. 12,4 milj. euroa. Verotuloja ja valtionosuuksia käsitellään myös asiakirjan tuloslaskelma-
osassa. Vuoden 2026 vuosikate on n. 2 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen on arvioitu olevan n. 2,7 milj. euroa.

Vuoden 2026 nettoinvestoinnit ovat n. 4,5 milj. euroa. Vuoden 2026 investointiohjelmassa isoimpina hankkeina ovat Saariselällä Välimaan asuinalueen rakentaminen, Viskitien vapaa-ajan asuinalueen 1. vaihe, Saariseläntien ja Laanilantien kevyenliikenteen väylä ja parkkialue, Peräsaajon, Mellapolun ja Inarin Eenokinpolun rakentaminen, Nellimin satama (lisälaiturit, uimapaikka ja parkkialue), Jänkkävaaran ulkoilun alueen kunnos-

tus, Sevettijärven kävelyreitti, Koulu- ja kulttuurikeskus Kaarteen piha-alueen porosuoja-aitaus ja Monitoimitalo Kuulaan parkki- ja piha-alue.

Saamenkielisten palvelujen tarjoaminen on Inarin kunnalle tärkeää. Laadukkaat saamenkieliset palvelut nähdään Inarin vahvuutena. Palveluiden toteuttamiseen ja kehittämiseen kunta saa valtionavustuksia saamenkielisiin palveluihin. Hallinnon talousarviossa on varattu 47 859 euron määräraha saamen kielilain täytäntöönpanoon. Määräraha on varattu henkilöstön saamen kielen koulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin sekä käännös- ja tulkkauskustannuksiin. Kustannuksiin haetaan oikeusministeriön avustusta vuosittain. Oikeusministeriöltä on vuodelle 2025 saatu avustusta 27 000 euroa.

Sivistyslautakunnan alaisissa toiminnoissa suurimmat saamenkielisen palvelun valtionavustukset kohdistuvat esi-, perus- ja lukio-opetukseen sekä varhaiskasvatukseen, mukaan lukien kielipesätoiminta.

Opetuksen osalta suora valtionapu kohdistuu opetustoimintaan, johon kunta saa keskimääräisen tuntikustannusperusteisen valtionavun, joka kattaa opettajien palkkakulut. Lapin aluehallintovirasto myönsi Inarin kunnalle lopullisena valtionavustuksena saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen vuodelle 2024 perusopetukseen 1 425 358,76 € ja lukiokoulutukseen 87 538,92 € eli yhteensä 1 512 897,68 €. Inarin kunnan keskimääräinen opetustunnin hinta saamenopetuksessa oli 74,06 € euroa ja opetustuntien määrä 20 428 tuntia. Toteutuneiden tuntien määrä ja kustannukset lasketaan vuosittain ja ne ovat peruste jatkosuunnittelulle. Opetuksessa kiinteistöön tai muita saamenkieliseen opetukseen liittyviä kuluja ei huomioida. Osa oppimateriaaleista saadaan maksutta Saamelaiskäräjien oppimateriaalikeskukselta ja osan kunta ostaa itse.

Varhaiskasvatuksessa saamenkieliseen varhaiskasvatustoimintaan myönnetään käytettävissä olevaa valtionavustusta lapsimäärän mukaisesti, mikä vaihtelee jonkin verran vuosittain. Koko kunnan osalta saamenkielisen varhaiskasvatuksen nettokustannukset ovat vuonna 2026 arviolta 520 503 euroa, johon on laskettu mukaan arvioitu valtionavustus 111 000 euroa. Kielipesätoiminnan nettokustannukset vuonna 2026 ovat arviolta 590 900 euroa. Kielipesätoimintaan on ennakoitu avustusta vuodelle 2026 yhteensä 566 000 euroa.

Kunnille myönnettävässä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa lisäosana huomioidaan saamelaiden kotiseutualueen kunnat ja kyseisen lisäosan laskennallinen valtionosuus vuonna 2026 on 498 494 euroa Inarin kunnan osalta (ennakollinen kunnan peruspalvelujen valtionosuuslaskelma vuodelle 2026, Valtiovarainministeriö syyskuu 2025).

2.4 Toimintaympäristö

2.4.1 Väestö

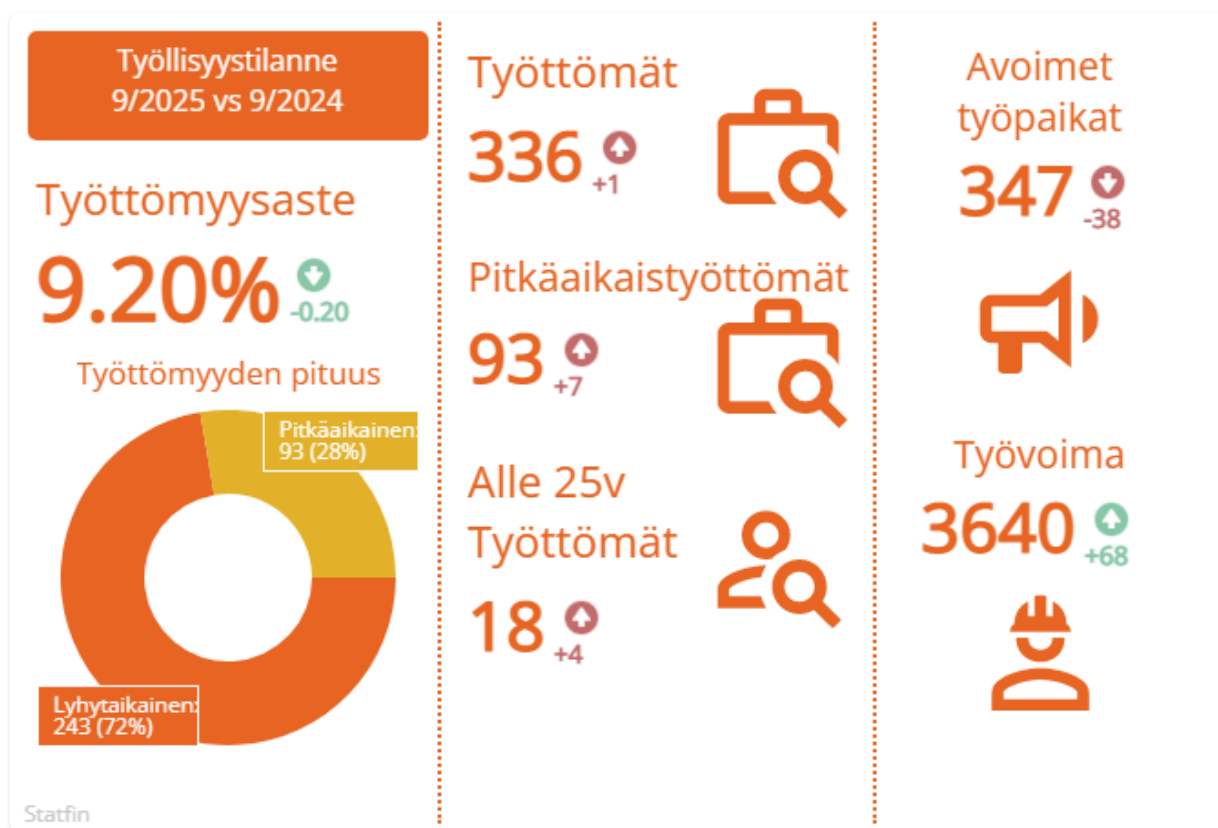
Ennakkoväkiluku Inarissa syyskuun lopussa oli 7 181 (v. 2024 vastaava ajankohta 7 141). Tilastokeskuksen viimeisimmän 24.10.2024 julkaiseman pitkän aikavälin ennusteen mukaan 2025 vuoden lopussa Inarin kunnan väkiluku olisi 7 235 ja 2026 vuoden lopussa 7 279. Ennusteen mukaan Inarin väkiluku nousisi keskimäärin noin 37 asukkaan verran vuodessa vuoteen 2045 asti. Tuolloin väkiluku Inarissa olisi 7 973.

2.4.2 Työllisyys

Kuntien väliset erot työttömyydessä ja sen kehityksessä ovat huomattavia. Työttömyyden kehitys verrattuna vuodentakaiseen jatkui Lapissa koko maata myönteisempänä. Koko maassa työttömiä oli 29 200 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömien osuus työvoimasta oli syyskuun lopussa Lapissa 9,3 % ja koko maassa 11,4 %. Työttömien osuus työvoimasta vaihteli Lapissa Sodankylän 6,3 %:sta Kemlin 15,4 %:iin.

Inarissa työttömyysaste syyskuun lopussa oli 9,2 % (v. 2024 vastaava ajankohta 9,4 %), työttömiä 336 (v.2024 vastaava ajankohta 335) pitkäaikaistyöttömiä 93 (v.2024 vastaava ajankohta 86) ja avoimia työpaikkoja 347 (v.2024 vastaava ajankohta 385). (ELY-keskus/Työllisyyskatsaus 9/2025)

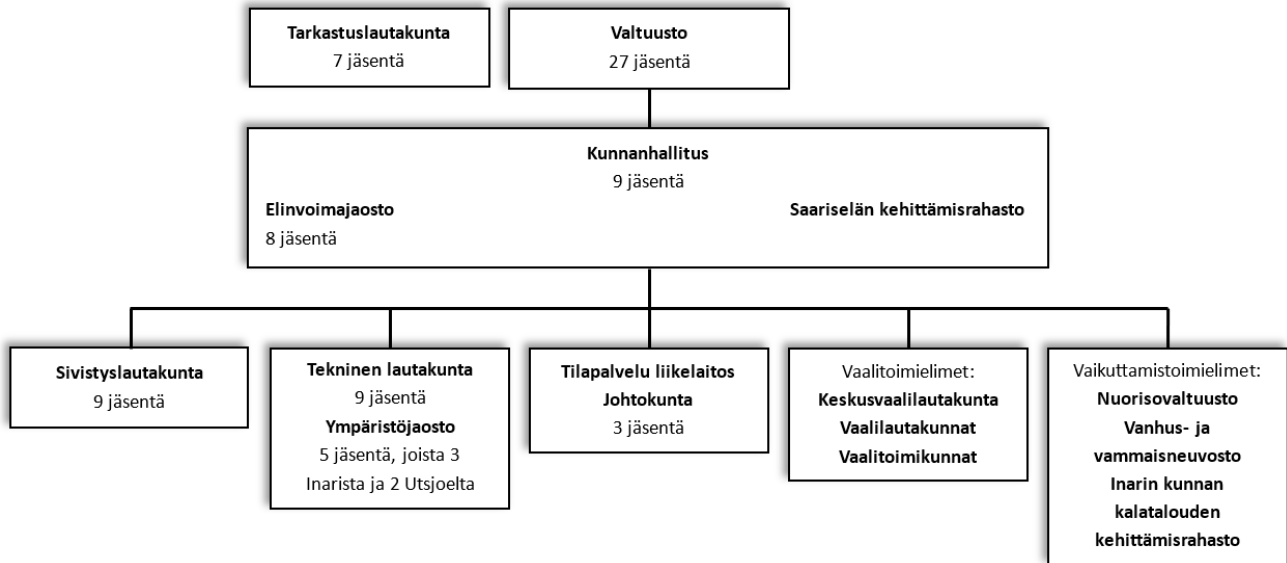
2.5 Kunnan organisaatio ja henkilöstö

2.5.1 Organisaatio

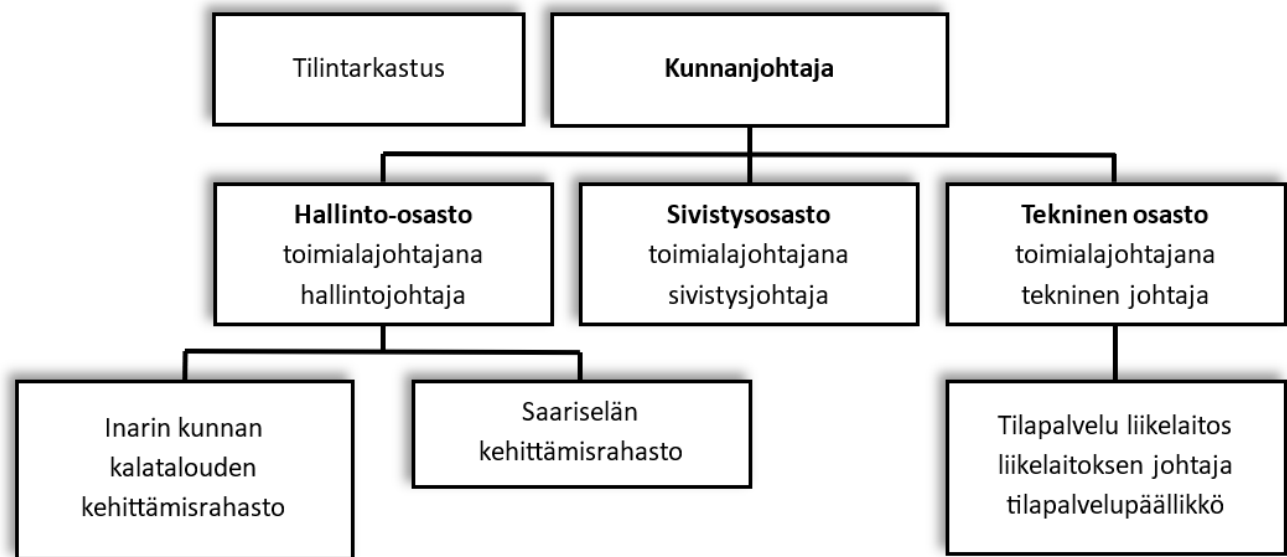
1.6.2025 voimaan tulleen Inarin kunnan hallintosäännön 1. luvun 2 §:n mukaan kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, taloussuunnitelmaan, talousarvioon sekä muihin valtuuston päätöksiin. **Valtuusto** vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta, käyttää kunnan päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä. **Kunnanhallitus** vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. **Kunnanjohtaja** johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Kunnanjohtaja vastaa asioiden valmistelusta kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Kunnan organisaatio koostuu 1) Toimielinorganisaatiosta ja 2) Henkilöstöorganisaatiosta:

1) Inarin kunnan toimielinorganisaatio (Hallintosääntö § 6)

2) Inarin kunnan henkilöstöorganisaatio (Hallintosääntö § 4)

2.5.2 Henkilöstö

VAKINAISET VIRAT JA TOIMET

KUNNANHALLITUS	TP2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
kunnanjohtaja	1	1	1		
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	1	1	1	1	1

Inarin kunta
Talousarvio 2026

HALLINTO-OSASTO	TP2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
hallintojohtaja	1	1	1		
viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö	1	1	1		
tiedonhallinnan asiantuntija	1	1	1		
talouspäällikkö	1	1	1		
taloussuunnittelija	1	1	1		
hallintosihteeri	1	1	1		
toimistosihteeri*	2	2	1		
henkilöstösihteeri*			1		
hyvinvointikoordinaattori	1	1	1		
atk-päällikkö	1	1	1		
YRITYS- JA KEHITTÄMISPALVELUT					
kehitysjohtaja	1	1	1		
kehittämiskoordinaattori	1	1	1		
yritysneuvoja	1	1	1		
hankekoordinaattori	1	1	1		
 <i>*nimikkeen muutos 1.5.2025</i>					
HALLINTO-OSASTO YHTEENSÄ	14	14	14	14	14
 SIVISTYSOSASTO					
sivistysjohtaja	1	1	1		
hallintosihteeri	1	1	1		
toimistosihteeri	1	1	1		
Yhteensä	3	3	3	3	3
 Perusopetus					
rehtori	1,5	1,5	1,5		
apulaisrehtori	0,5	0,5	0,5		
toimistosihteeri	2,5	2,5	2,5		
opettajaviranhaltija	69	69	67		
*joista inarinsaamenkielisessä ja inarinsaamenkielen opetuksessa	7	6	6		
*joista koltansaamenkielisessä ja koltansaamenkielen opetuksessa	2	1	3		
*joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamenkielen opetuksessa	9	9	8		
tuntiopettaja (päätoiminen)	1	1	1		
*joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamenkielen opetuksessa	1	1	1		
koulunkäynninohjaaja	14	14	14		
Yhteensä	88,5	88,5	86,5	85,5	85,5
 Lukio					
rehtori	0,5	0,5	0,5		
apulaisrehtori	0,5	0,5	0,5		
toimistosihteeri	0,5	0,5	0,5		
opettajaviran haltija	8	8	9		
Yhteensä	9,5	9,5	10,5	10,5	9,5

Kansalaisopisto					
rehtori	1	1	1		
opettajaviran haltija	1	1	1		
suunnittelija-opettaja	1	1	1		
tuntiopettaja (päätoiminen)	4	4	4		
Yhteensä	7	7	7	7	7
Kirjasto					
kirjastotoimen johtaja	1	1	1		
kirjastonhoitaja	2	2	2		
kirjastovirkailija	3	3	3		
kuljettaja-virkailija	1	1	1		
Yhteensä	7	7	7	7	7
Kulttuuritoiminta					
kulttuurisihteeri	1	1	1		
Yhteensä	1	1	1	1	1
Vapaa-aikatoimi					
vapaa-aikasihteeri	1	1	1		
erityisliikunnanohjaaja	1	1	1		
liikunnanohjaaja	1	1	1		
uinninvalvoja-uimaopettaja	1	1	1		
liikuntapaikkojen hoitaja	2,8	3	3		
nuoriso-ohjaaja	2	2	2		
vastaava työpajaohjaaja	1	1	1		
etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	1		
työpajaohjaaja	1	1	1		
Yhteensä	11,8	12	12	12	12
Varhaiskasvatus					
varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1		
varhaiskasvatusyksikön johtaja	1	1	1		
varh.kasv. erityisopettaja	1	1	1		
toimistos sihteeri	2	2	2		
Päiväkodit					
päiväkodinjohtaja	3	3	3		
varh.kasv. opettaja *	15	15	16		
varh.kasv. erityisopettaja	2	2	2		
varh.kasv. sosionomi	1	1	1		
ryhmäohjaaja	4	4	4		
lastenhoitaja	26	26	28		
joista 2 pohj.saamenkiel. pk.ryhmässä					
päiväkotiapulainen	1	1	0		
joista 0,5 pohj.saamenkiel.pk.ryhmässä					
keittäjä-päiväkotityöntekijä	1	1	1		
*perhepäivähoidosta siirtyi 1 vakaope ja 2 hoitajaa Päivänsinestä					
Perhepäivähoito ja kielipesät					
perhepäivähoitaja	7	8	8		
joista 1 koltansaamenkiel. Kielipesässä					

Inarin kunta
Talousarvio 2026

lastenhoitaja	13	13	11		
joista 8 inarinsaamen kielipesässä ja 3 koltansaamen kielipesässä					
varhaiskasvatuksen opettaja	2	2	1		
joista 1 inarinsaamen kielipesässä					
Varhaiskasvatus yhteensä	80	81	80	80	79
SIVISTYSOSASTO YHTEENSÄ	207,8	209	207	206	204
TEKNINEN OSASTO	TP2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Hallinto					
tekninen johtaja	1	1	1		
hallintosihteeri	1	1	1		
Yhteensä	2	2	2	2	2
Rakennusvalvonta					
rakennustarkastaja	2	2	2,5		
lupasihteeri	1	1	1		
suunnitteluinsinööri	1	0	0		
Yhteensä	4	3	3,5	3	3
Yhdyskuntasuunnittelu					
kaavoitusinsinööri	1	1	1		
mittausinsinööri	1	1	1		
kaavasuunnittelija	2	2	2		
ympäristösuunnittelija		1	1		
suunnitteluavustaja	1	1	1		
Yhteensä	5	6	6	6	6
Yhdyskuntarakentaminen					
maanrakennusmestari	1	1	0		
reittimestari	1	1	1		
kunnossapitoinsinööri	1	1	1		
varastonhoitaja-työvalmentaja	1	1	0		
kunnossapitotyöntekijä	7	9	10		
Yhteensä	11	13	12	13	13
Ympäristöterveydenhoito					
Inari ja Utsjoki v. 2008 isäntäkuntana Inari					
vastaava praktikko eläinlääkäri	1	1	1		
praktikkoeläinlääkäri	4	4	4		
terveydensuojelutarkastaja	1	1	1		
terveysvalvonnan johtaja	1	1	1		
Maaseututoimi					
maataloussihteeri	1	1	1		
Yhteensä	8	8	8	7	7
TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ	30	32	31,5	31	31

Inarin kunta
Talousarvio 2026

TILAPALVELU-LIIKELAITOS	TP2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
tilapalvelupäällikkö	1	1	1		
toimitilainsinööri	1	1	0,6		
TILAPALVELU-LIIKELAITOS YHTEENSÄ	2	2	1,6	2	2

VAKINAISET VIRAT JA TOIMET YHTEENSÄ	254,8	258	255,1	254	252
--	--------------	------------	--------------	------------	------------

Muutos henkilöä		3,2	-2,9	-1,1	-2
muutos, %		1,26	1,14		

MÄÄRÄAIKAISET VIRAT JA TOIMET

HALLINTO	TP2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
hanketyöntekijä, Inarin turvalliset kylät			0,25		
osallisuuskeskuksen työntekijä			0,65		
hanketyöntekijä, Elämysten Inari			0,5		
HALLINTO YHTEENSÄ			1,4		

SIVISTYS	TP2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
tuntiopettaja (päätoiminen)	7	6	8		
*joista inarinsaamenkielisessä ja inarinsaamen kielen opetuksessa	2	3	3		
*joista koltansaamenkielisessä ja koltansaamen kielen opetuksessa	1	1	1		
*joista pohjoissaamenkielisessä ja pohjoissaamen kielen opetuksessa	1	2	1		
koulunkäynninohjaaja	4	4	4		

People cross the border- hanke

projektipäällikkö määräaikainen 31.8.2026 asti	1	1	1		
projektityöntekijä määräaikainen 31.8.2026 asti	1	1	2		
Lapin alueellisen nuorisotyön koordinaattori (hanke)			0,5		
harrastamisen Suomen malli-hanketyöntekijä	0,4	1	0,5		
nuoriso-ohjaaja	0,4	0	0		
koulunuorisotyöntekijä (hanke)	1	1	1		
hanketyöntekijä, kirjasto	2	2	1		
kulttuurituottaja		1	1		
varh.kasv. sosionomi määräaikainen (hanke 2027 loppuun)	1	1	1		

SIVISTYS YHTEENSÄ	17,8	18	20		
--------------------------	-------------	-----------	-----------	--	--

TEKNINEN TOIMI	TP2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
suunnitteluinsinööri	1	0	0		

TILAPALVELU LIIKELAITOS	TP2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
projekti-insinööri			1		
rakennuttajainsinööri	1	0	0		

MÄÄRÄAIKAISET VIRAT JA TOIMET YHTEENSÄ	19,8	18	22,4		
---	-------------	-----------	-------------	--	--

KAIKKI VIRAT JA TOIMET YHTEENSÄ	274,6	276	277,5	254	252
--	--------------	------------	--------------	------------	------------

2.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kunnan talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Kuntakonsernin taloutta tulee suunnitella ja hoitaa kestävästi ja kokonaisvaltaisesti. Tätä varten tytäryhteisöjen tulee toimittaa kuntaan sen edellyttämät tiedot tytäryhteisöjen tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelmista sekä yhteisöjen toimintaan liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Tämän lisäksi tulee toimittaa tieto- ja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista konsernijohtoon tarkemmin määrittelemällä tavalla. Inarin kunnan omistajapolitiikan pitkän aikavälin tarkastelu ja kytkeytyminen kuntakonserniin hoidetaan tavoitteenasetteluna talousarvio- ja toimintasuunnitelmassa tuleville suunnittelu- vuosille. Suunnitelmassa asetetut tavoitteet kunnanhallitus toimeenpanee antaessaan toimivaltuudet yhtiökokousedustajalle vuosittaiseen yhtiökokoukseen.

Kuntalain mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samaan tapaan kuin se määrittelee ne kunnassa. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä.

Valtuuston tulee lisäksi asettaa tavoitteita, jotka ohjaavat kunnan edustajia tytäryhteisön toimielimissä. Valtuuston tulee ohjata asettamallaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa.

Kuntalain säännökset terävöittävät kunnan toiminnan strategista johtamista, omistajaohjausta sekä riskienhallinnan ja arvioinnin merkitystä.

Käyttäessään omistajaohjausta kunta ottaa huomioon kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide on omiaan tuottamaan yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella (yhdenvertaisuusperiaate).

Valtuuston tulee asettaa määräysvallassa oleville yhteisöilleen (yhtiöt, säätiöt) toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Inarin kunnan konserniohjeet, sisältäen edellä esitetyt seikat, ovat tulleet voimaan 26.4.2018. Konserniohje päivitetään loppuvuonna 2025.

Valtuusto määrittelee määräysvallassaan oleville yhteisöille (yhtiöt) seuraavat sitovat tavoitteet ja toimintaperiaatteet:

- 1) Inarin kunnan omistamien yhteisöjen toiminnan tulee olla vakiintuneessa vaiheessa kannattavaa, mikä merkitsee tehokasta ja kilpailukykyistä toimintaa.
- 2) Toimiva johto ja lakien mukaiset toimielimet vastaavat yhteisöjen tuloksesta sekä tekevät toimintaa koskevat päätökset.
- 3) Konserniyhteisöjen henkilöstöpolitiikassa tulee noudattaa 1.1.2024 voimaantulleita Inarin kuntakonsernin henkilöstöperiaatteita ja -ohjeita.
- 4) Konserniyhteisöjen varsinaiseen toimintaan kuulumattomat (yhtiöjärjestyksen toimialan ylittävät) tai siihen vain epäsuorasti liittyvät toimenpiteet ja investoinnit sekä niiden rahoitus eivät ole mahdollisia.

- 5) Konserniyhteisöjen tulee toimia vastuullisesti niin taloudellisesti, sosiaalisesti kuin ekologisestikin ja vastata näiltä osin paikallisesti asiakkaiden ja kuntalaisten vaatimuksiin, erityisesti kannattavuutensa, tuottavuutensa ja kilpailukykyä aktiivisella tiedottamisella perustellen.
- 6) Lähtökohtana on, että konserniyhtiöihin sidotulle kunnan omaisuudelle saadaan kohtuullinen tuotto, joka otetaan huomioon osinkotavoitetta määriteltäessä.

Toiminta- ja yhtiörakenteita tullaan edelleen tarkastelemaan suunnittelukauden aikana.

2.6.1 Kunnan yhteisöjen erityistavoitteet vuosina 2026–2028

Inergia Oy (konserni)

Inarin kunnan 100 %:sti omistama, vähemmistöosuuksia vesihuollossa (Utsjoen kunta) ja jakeluverkossa (Utsjoen sähköosuuskunta). Omistuksen perusteena on omistaa ja hallinnoida emoyhtiön kautta Pohjois-Lapin alueen sähkön jakeluverkkoliiketoimintaa, vesihuoltoliiketoimintaa ja Inarin kunnan alueen kaukolämpöliiketoimintaa sekä ratkaista vesivoiman tuotannon osalta Kirakkakönkään alueen tulevaisuus.

Strategiset painopistealueet:

Strategian painopistealue	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpiteet
LUONTO	<i>Luonnon kestävä käyttö</i>	Luontopääoman arvon kasvattaminen Ilmastonmuutokseen vastaaminen Kiertotalouden edistäminen Kestävä maankäyttö
ELINVOIMA	<i>Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympäristöystävällisyyden lisääminen</i>	Investointien edistäminen Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen Osaavan työvoiman saanti
SAAMELAISUUS	<i>Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen</i>	Rakentava vuoropuhelu saamelaisoimijoiden kanssa
HYVÄ ELÄMÄ	<i>Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu</i>	Toimivat palvelut

Omistajatavoitteet:

- Kilpailukyky, kannattavuus ja tuottavuus:
 - Hinnoittelu pyritään pitämään pääsääntöisesti valtakunnan keskiarvon tasolla siten, että verkosto-omaisuuden arvo säilyy (=korjausvelka ei kasva)
 - Liikevoittotavoite on 15 %
 - Osinko Inarin kunnalle on 50–75 % konsernin vuotuisesta tuloksesta. Tämä vastaa nykyomistusrakenteella noin 60–90 % kokonaisosinkoprosenttia vähemmistöosuuksista johtuen.
 - Inergian osingonmaksun tulee olla ennustettavaa ja tukea kunnan taloussuunnittelua.
 - Yhtiön kokonaisrahoitus käydään läpi ja tarvittaessa uudistetaan 6/2027 mennessä
- Kestävä kehitys:
 - Pitkän tähtäimen suunnitelmat ulottuvat vähintään 10 seuraavan vuoden ajalle ja suunnitelmien päivitykset käytetään erikseen määritellyillä sidosryhmillä lausuttavina
 - Toiminta-alueita laajennetaan kustannustehokkaasti, varmistaen verkostojen kapasiteetin riittävyyden kasvavan väestön ja matkailun tarpeisiin kiertotalouden hyödyt huomioiden
- Ympäristö:
 - Kasvu ei saa vaarantaa ympäristön hyvinvointia tai luonnonvarojen riittävyyttä tuleville sukupolville
 - Kirakan vaelluskalayhteyden edistäminen

Inarin Kiinteistöt Oy

Inarin Kiinteistöt Oy on kunnan täysin omistama In-House palveluntuottoyhtiö, jonka tarkoituksena on tuottaa laadukasta ja kustannustehokasta palvelua (kiinteistöhuolto, laitoshuolto, rakentamis- ja rakennuttamis-palvelut) kunnan omistamille yhtiöille.

Strategiset painopistealueet:

Strategian painopistealue	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpiteet
LUONTO	<i>Luonnon kestävä käyttö</i>	Ilmastonmuutokseen vastaaminen Kiertotalouden edistäminen
ELINVOIMA	<i>Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympäristöystävällisyyden lisääminen</i>	Investointien edistäminen Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen Osaavan työvoiman saanti Saavutettavuus
SAAMELAISUUS	<i>Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen</i>	Rakentava vuoropuhelu saamelaisoimijoiden kanssa
HYVÄ ELÄMÄ	<i>Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu</i>	Toimivat palvelut Hyvinvoivat lapset ja nuoret Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa Kyläjen tukeminen niiden omista tarpeista ja lähtökohdista

Omistajatavoitteet:

- Toiminnalliset tavoitteet
 - Kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen ja toimiva yhteistyö kuntaorganisaation eri osien kanssa
 - Selkeä ja läpinäkyvä toiminta
 - Konsernirakenteen ja InLiken roolin läpikäynti vuoden 2026 aikana
- Taloudelliset tavoitteet
 - Talousprosessien selkeyttäminen ja avoimuuden lisääminen
 - Inarin Kiinteistöt Oy:n tarkoituksena ei ole tuottaa omistajalleen voittoa, mutta tulos ei saa olla pitkäaikaisesti negatiivinen ja pääomien riittävydestä on huolehdittava
- Sosiaalinen vastuu
 - Houkutteleva työnantaja
 - Yhdenvertaisuudesta huolehtiminen
 - Työturvallisuudesta huolehtiminen
- Ympäristö
 - Energiatietoisuus

Inarin Vuokra-asunnot Oy

Inarin Vuokra-asunnot Oy on Inarin Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö ja yhtiön tarkoituksena on tuottaa kohtuuhintaista asumispalvelua Inarin kunnassa. Yhtiö huolehtii omaisuuden arvon säilyttämisestä.

Strategiset painopistealueet:

Strategian painopistealue	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpiteet
LUONTO	<i>Luonnon kestävä käyttö</i>	Ilmastonmuutokseen vastaaminen Kiertotalouden edistäminen Kestävä maankäyttö
ELINVOIMA	<i>Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympäristöystävällisyyden lisääminen</i>	Investointien edistäminen Saavutettavuus

SAAMELAISUUS	<i>Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen</i>	Rakentava vuoropuhelu saamelaistoimijoiden kanssa
HYVÄ ELÄMÄ	<i>Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu</i>	Toimivat palvelut Hyvinvoivat lapset ja nuoret Ikäihmisten hyvinvointi ja elämänlaatu Kylien tukeminen niiden omista tarpeista ja lähtökohdista

Omistajatavoitteet:

- Toiminnalliset tavoitteet
 - Varmistaa kohtuuhintaisesta vuokra-asumisesta alueella
 - Pitää huolta omistamistaan kiinteistöistä
 - Toiminnan selkeyttäminen ja avoimuuden lisääminen
- Taloudelliset tavoitteet
 - Talousprosessien selkeyttäminen ja avoimuuden lisääminen
 - Inarin Kiinteistöt Oy:n tarkoituksena ei ole tuottaa omistajalleen voittoa, mutta tulos ei saa olla pitkäaikaisesti negatiivinen ja pääomien riittävydestä on huolehdittava
- Sosiaalinen vastuu
 - Yhdenvertaisuudesta huolehtiminen
- Ympäristö
 - Energiatohokkuus

Kiinteistökehitys InLike Oy (konserni)

Kiinteistökehitys InLike Oy on kunnan täysin omistama yhtiö. Yhtiö omistaa ja vuokraa liikekiinteistöjä kunnan alueella. Yhtiö pyrkii tukemaan kuntaa yhtiörakenteiden selkeyttämisessä ja yhtiön avulla pyritään varmistamaan tarvittava kiinteistökehitys alueella (uudet hankkeet).

Strategiset painopistealueet:

Strategian painopistealue	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpiteet
LUONTO	<i>Luonnon kestävä käyttö</i>	Ilmastonmuutokseen vastaaminen Kiertotalouden edistäminen Kestävä maankäyttö
ELINVOIMA	<i>Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen</i>	Investointien edistäminen Osaavan työvoiman saanti Saavutettavuus
SAAMELAISUUS	<i>Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen</i>	Rakentava vuoropuhelu saamelaistoimijoiden kanssa
HYVÄ ELÄMÄ	<i>Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu</i>	Toimivat palvelut Kylien tukeminen niiden omista tarpeista ja lähtökohdista

Omistajatavoitteet:

- Toiminnalliset tavoitteet
 - Varmistaa liikekiinteistöjen saatavuuden kunnassa
 - Pitää huolta omistamistaan kiinteistöistä
 - Toiminnan selkeyttäminen ja avoimuuden lisääminen
- Taloudelliset tavoitteet
 - Talousprosessien selkeyttäminen ja avoimuuden lisääminen
 - Yhtiön päätavoite ei ole maksimoida taloudellista tulosta, mutta tuloksen on oltava pitkällä tähtäimellä selkeästi positiivinen ja pääomien riittävydestä on huolehdittava

- Sosiaalinen vastuu
 - Yhdenvertaisuudesta huolehtiminen
- Ympäristö
 - Energiatehokkuus

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Inari Oy

Nuoriso- ja luontomatkailukeskus Inari Oy eli Nuorisokeskus Vasatokka toimii Inarin Riutulassa. Vasatokka on valtionapukelpoinen nuorisokeskus, jonka tehtävä ja tavoitteet tulevat nuorisolaista (1 luku 2 § ja 5 luku 20 §). Yhtiön toiminnasta suurin osa tulee olla yleishyödyllistä nuorisokeskustoimintaa ja rinnalla tehtävän liike-toiminnan mahdollisella ylijäämällä kehitetään nuorisokeskuksen palveluita. Osinkoa ei jaeta. Nuorisokeskustoimintaan haetaan vuosittain yleisavustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Ministeriö valvoo nuorisokeskustoimintaa ja valtioapukelpoisuutta tarkastellaan vuosittain.

Keskuksen pääasiallisena tehtävänä on nuorisotyön keinoin tarjota nuorille ohjattua toimintaa ympärivuotisesti sille säädettyjen tavoitteiden mukaisesti ja keskuksella on oltava valmius ottaa ryhmiä vastaan koko ajan. Vasatokka on Green Key-sertifioitu toimija. Kansainvälinen nuorisotyön edistäminen Lapin alueella on osa keskuksen toimintastrategiaa vuosille 2025–2027, samoin luontokoulutoiminnan harjoittaminen ja seikkailukasvatuksen vahvistaminen.

Strategiset painopistealueet:

Strategian painopistealue	Toiminnallinen tavoite	Kärkitoimenpiteet
LUONTO	<i>Luonnon kestävä käyttö</i>	Ilmastonmuutokseen vastaaminen
ELINVOIMA	<i>Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen</i>	Vastuullinen ympärivuotinen matkailu
SAAMELAISUUS	<i>Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen</i>	Saamelaisuus on arvokas osa inarilaista arkea
HYVÄ ELÄMÄ	<i>Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu</i>	Hyvinvoivat lapset ja nuoret Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa

Omistajatavoitteet:

- Talous ja kasvu
 - Talouden vakauttaminen siten, että tulos ei ole alijäämäinen
 - Toiminnan kehittäminen ja kasvattaminen yhtiön strategian mukaisesti
- Kestävä kehitys
 - Positiivisena jatkuva kehitys kuntakonserniasioissa vuosittaisten tavoitteiden mukaan ja läpi leikaten koko toimintaa
 - Tavoitteena lisätä pysyvää luonto- ja ympäristökasvatusta alueella
- Yhteistyö
 - Yhtiö toimii yhteistyössä kunnan sekä Lapin alueen nuoristyön eri toimijoiden kanssa ja tarjoaa palveluitaan kohtuullisin hinnoin toimijoille

Saariselkä Oy

Saariselkä Oy on kunnan kokonaan omistama yhtiö ja sen sulautumisprosessi on käynnissä. Omaisuus jaetaan sulautumisessa kunnan nykyrakenteen mukaisesti loogisiin paikkoihin (peruskunta, InLike Oy jne.)

Sulautumisesta tehdään lopulliset päätökset syksyn 2025 aikana. Prosessista syntyy kunnalle taloudellisia tappioita mm. alaskirjauksista. Sulautumisen tavoiteaikataulu täytäntöönpanoon osalta on alkuvuodesta 2026.

Saariselän Siula Oy

Saariselän Siula Oy on kunnan täysin omistama yhtiö ja yhtiö tai sen omistama Siulan kiinteistö pyritään myymään. Valtuusto on 1.2.2024 päättänyt valtuuttaa kunnanhallituksen määrittämään yhtiön myynnin toteuttamistavan, myyntihinnan ja myyntikanavan sekä hyväksymään tai hylkäämään saadut tarjoukset ja määrittämään muun mahdollisen kaupan teknisen toteutuksen.

2.7 Kuntastrategia

Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee huomioida kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, kunnan tehtäviä koskevat palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet ja elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Valtuusto on hyväksynyt 11.3.2024 Inarin päivitetyn kuntastrategian.

Kuntalaiset, alueen yhteisöt, luottamushenkilöt ja kunnan henkilöstö ovat luoneet yhdessä näkemyksen Inarin kunnan tulevaisuudesta: INARI – Voimakas luonnostaan ja INARI - Elinvoiman ja hyvän elämän vastuullinen edistäjä. Strategia ei ole ainoastaan suunnitelma, vaan se on tavoitteellista yhdessä tekemistä.

Kuntastrategian keskeiset painopistealueet ovat luonnon kestävä käyttö, elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden kehittäminen, Saamen kielten ja kulttuurin edistäminen ja sosiaalisesti kestävä kasvu.

2.8 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaan kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen on kunnan perustehtävä. Vuoden 2023 alussa voimaan tuli uusi laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa. Lain mukaisesti kunnalla on ensisijainen vastuu edistää asukkaidensa

hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään tiiviissä yhteistyössä Lapin hyvinvointialueen kanssa.

Kuntia halutaan palkita vaikuttavasta hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työstä, sillä hyvinvoiva väestö on elinvoimaisen kunnan edellytys. Hyte-kerroin on valtionosuuden lisäosa, jonka suuruus määräytyy kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön perusteella. Hyte-kertoimen indikaattorit koostuvat prosessi- ja tulosindikaattoreista. Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan voimavaroja sekä toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, ja niiden avulla mitataan nykytilannetta. Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla, eli niiden avulla mitataan muutosta. Hyte-kertoimen indikaattorit on lisätty talousarviossa kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan alle.

Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet. Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus on kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Se on tärkeä osa kunnan vuosittaista talouden ja toiminnan suunnittelua. Lisäksi kunnan osallisuusohjelman avulla vahvistetaan kuntalaisten osallisuutta ja parannetaan vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksia.

Hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus (HyTeTu-kertomus) tuottaa tietoa tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksista. HyTeTu-kertomuksessa esitetyt hyvinvointi-indikaattorit liitetään muuhun tietoon kunnan toimintaympäristöstä ja tietoa hyödynnetään toimialojen talouden ja toiminnan suunnittelussa. HyTeTu-kertomus auttaa yhteensovittamaan eri alojen asiantuntijoiden näkemykset sekä yhteiset tavoitteet kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Se tarjoaa perusteluja päätöksille, auttaa priorisoimaan toimintaa, tukee toiminnan arviointia ja auttaa varmistamaan toiminnan resurssit.

Inarin hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyö rakentuu vahvasti HyTeTu-kertomus- ja -suunnitelmatyön sekä kuntastrategian ympärille. Laaja HyTeTu-kertomus ja -suunnitelma laaditaan valtuustokausittain ja sen toteutumista seurataan vuosittain. Vuosille 2026–2029 laadittava laaja HyTeTu-suunnitelma on tekeillä ja valmistuu alkuvuodesta 2026. Inarin kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyölle suunnitelmakaudelle 2026–2029 on valittu seuraavat painopisteet:

- Mielen hyvinvointi
- Terveyttä edistävät elintavat ja ylipainon ehkäisy
- Arjen turvallisuus

HyTeTu-kertomus valmistellaan vuosittain samanaikaisesti kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen kanssa. HyTeTu-suunnitelmaa vastaavasti hyödynnetään toimialojen seuraavan vuoden talouden ja toiminnan suunnittelussa. HyTeTu-suunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä päivitetään vuosittain. Suunnitelmaan vuodelle 2026 on kirjattu hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistäviä toimenpiteitä. Toimenpiteet on kytketty kuntastrategian painopistealueisiin, jotka ovat luonto, elinvoima, saamelaisuus ja hyvä elämä.

Onnistunut ja suunnitelmallinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö edellyttää, että työtä ohjaavat selkeät rakenteet. Kunnan hyvinvoinnin edistämistyötä tukee poikkihallinnollinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, jonka puheenjohtajana toimii kunnanjohtaja. Työryhmään on lisäksi nimetty hallintojohtaja, sivistysjohtaja, tekninen johtaja, kehitysjohtaja, viestintä- ja yhteistoimintapäällikkö, talouspäällikkö, kunnanhallituksen edustaja sekä hyvinvointikoordinaattori.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyötä kunnassa koordinoi hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävinä on mm. hyvinvoinnin ja terveyden suunnitelmallinen edistäminen, yhteistyön koordinointi eri toimialojen ja järjestöjen kanssa, vaikuttamistoimielinten avustaminen, kuntalaisten osallisuuden edistäminen, hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen laadinta sekä ehkäisevän päihdetyön koordinointi.

2.9 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuntaliiton (2025) mukaan sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että:

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- omaisuus ja voimavarat turvataan

Kuntalain 14 § mukaan kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Hallintosääntöön tulee sisällyttää sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvä tehtävien ja vastuun jako kunnassa.

Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää. Se on myös kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. (Kuntaliitto 2025)

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Lisäksi tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti. (Kuntal 123 §.)

Sisäinen valvonta on kunnan toiminnan omaa valvontaa. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää Inarin kunnan ja tytäryhteisöjen toiminnan laadukasta johtamista, riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa, mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämistä, toiminnan jatkuvaa kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Sisäisen valvonnan tavoitteena on myös erehdyksen, virheiden sekä väärinkäytösten ennaltaehkäisy ja toteaminen sekä kunnan varojen huolellisen hoidon turvaaminen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Riskienhallinta sisältää kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja priorisoinnin sekä tuloksellisen hallinnan. Lähtökohdiana riskien tunnistamisessa ovat kunnan strategiset ja muut tavoitteet. Inarin kuntastrategian yksi peruselementti on turvallisuus, johon mm. sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla pyritään. Valtuuston hyväksymien tavoitteiden saavuttamiseksi sekä hyvän hallintotavan toteutumiseksi riskien tunnistamisen, hallinnan sekä sisäisen valvonnan toimintatavat tulee sisällyttää mm.:

- johtamis- ja päätöksentekoprosesseihin
- toiminnan ja talouden sekä investointien riski- ja lisäarvoperustaiseen suunnitteluun
- toiminnan (ml. tietojärjestelmät), omaisuuden hallinnan, hallinnon ja taloudenhoidon menettelytapoihin.

Kuntalain 115 § mukaan toimintakertomuksessa on annettava tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Lisäksi tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti (Kuntal 123 §). Kunnanvaltuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kunnanhallitus puolestaan hyväksyy ohjeet ja vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä. Ohjeet ovat tulleet voimaan 26.9.2017. Ohjeistusta päivitetään ja sisäisen valvonnan raportoinnin prosessia tullaan uudistamaan vuosien 2025–2026 aikana.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteet suunnittelukaudella

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla suunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan toimivuutta tulee seurata jatkuvasti tunnistamalla mahdolliset riskit. Johdon ja esimiesten tulee varmistua valvonnan toimivuudesta ja riittävyydestä osana päivittäistä johtamista.

Kunnanjohtaja, johtavat viranhaltijat ja tulosalueiden esimiehet vastaavat kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja valvonnan viemisestä käytäntöön tulosalueellaan sekä säännöllisestä raportoinnista kunnanhallitukselle ja lautakunnille. Raportointi tehdään vuosittain – viimeistään tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Nopeita toimenpiteitä vaativat asiat raportoidaan välittömästi kunnan johdolle. (Inarin kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje, kohta 3.4.)

2.10 Alijäämän kattamista koskevat toimenpiteet

Kuntalain 110 § mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Vuoden 2026 talousarvio on laadittu noin 0,6 milj. euroa alijäämäiseksi. Myös vuoden 2025 tilinpäätöksen ennakoidaan olevan noin 0,6 milj. euroa alijäämäinen. Koska kunnan 2024 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämä on noin 20 milj. euroa, kattaa se myös talousarviossa 2025 ja taloussuunnitelmassa 2026–2028 esitetyt alijäämät. Näin ollen alijäämän kattamista koskevia toimenpiteitä ei tässä kohtaa ole tarpeen määrittellä.

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttösuunnitelmilla toimitukset jakavat toimitusten ja osastojen määrärahat ja tuloarviot taloudellisen valtion siirtämisen ja toiminnan tulosten vastuun kannalta tarkoituksenmukaisesti tehtäviin. Vastaavasti toimitukset jakavat investointiosassa hankeryhmän / hankkeen määrärahat ja tuloarviot kohteisiin sekä antavat samalla valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset tarkennetut tavoitteet tehtäville.

Edelleen johtavat viranhaltijat voivat jakaa toimitusten vahvistamien tehtävien osamäärärahat, osatuloarviot ja osatavoitteet edelleen pienempiin ja tarkempiin osiin.

Sen jälkeen, kun valtuusto on vahvistanut talousarvion, tulee toimitusten hyväksyä talousarviota vastaavat käyttösuunnitelmat oman toimialansa lautakunnassa. Toimitus voi siirtää käyttösuunnitelman hyväksymistä koskevaa toimivaltaa alaiselleen viranhaltijalle.

Toimitukset ja projektit vastaavat siitä, että tulot ja tuet kertyvät kunnalle käytettyjen menomäärärahojen suhteessa.

Projekteista on tehtävä selvitys edellisen vuoden toiminnastaan ja tuloksistaan kunnan toimintakertomuksessa.

Vuonna 2026 Inarin kunta täyttää 150 vuotta. 2026 vuoden talousarvioon on varattu seuraavat määrärahat juhluvuoden menoihin:

Hallinto 135 000 euroa

- Inari150 viestintä ja markkinointi 50 000 €
- Inari-historiakirja 35 000 €
- Inari-historiakirjan julkistustilaisuus 25.6.2025 15 000 €
- Osallistavan budjetoinnin lisämääräraha 10 000 €
- Inarin SM-hiihdot YLE-maksu 25 000 €

Yritys- ja kehittämispalvelut

- Yrittäjätilaisuus 8 000 €

Sivistyslautakunta 87 500 euroa

Koulutoimi ja varhaiskasvatus

- Juhlakonsertti 7 000 €
- Kuljetuskustannukset 8 000 €

Kulttuuritoimi

- Esiintymispalkkiot juhluvuoden kulttuuritapahtumissa 20 000 €
- Tapahtumakohtaiset markkinointikulut 10 000 €
- Tapahtumien matka-, majoitus- ja catering-kulut 3 000 €
- Kuntalaisten kuljetuskulut kulttuuritapahtumiin 2 000 €
- Inari nimipäivän iltatapahtuma kuntalaisille Kaarteessa 2 000 €
- Inari 150 vuotta aiheinen Inarin kuntaa esittelevä kirjanen lukemaan opetteleville lapsille 16 000 €

Muut

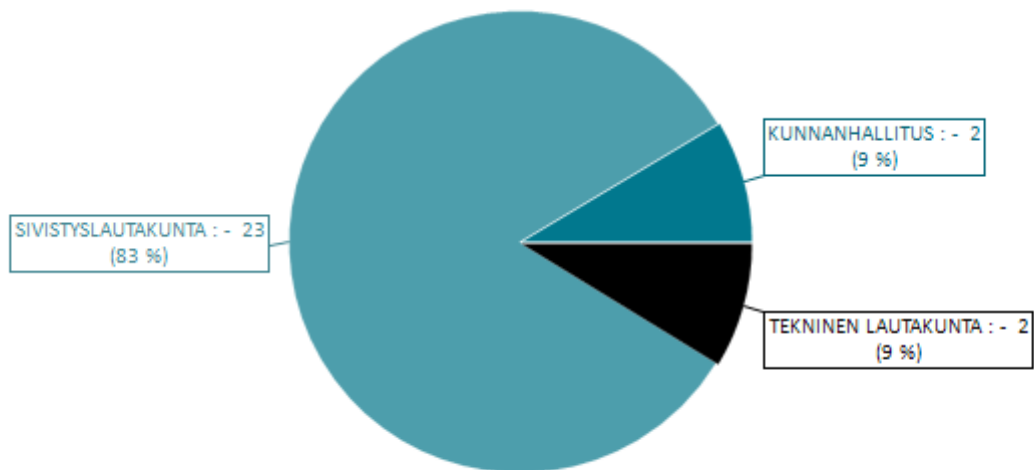
- Inari-aiheinen värityskirja juhluvuoden kunniaksi 2 500 €
- Villapaita kudottaminen ja palkinnot 2 000 €
- Tarinoiden Inari: ääninäyttely Ivalon ja Inarin kirjastoihin, tekniikka 8 000 €
- Kirjastoauton valjastaminen "juhlabussiksi", esityksiä (kirjailija, nukketatteri yms.) 4 000 €

Tekninen toimi

- Kesäkukat 20 000 €

Nettokäyttökustannukset peruskunta (milj. €)

Toimintakate

Vuosi	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Väkiluku	7 125	7 226 (TP)	7 215	7 279	7 323	7 366

Inarin kunta
Talousarvio 2026

Talous (€)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatuotot	4 522 984	4 175 185	5 097 030	22,08 %	5 132 348	5 153 179
Toimintakulut	-31 549 941	-34 608 849	-36 801 294	6,33 %	-37 938 672	-38 397 064
Toimintakate	-27 026 957	-30 433 664	-31 704 263	4,17 %	-32 806 324	-33 243 885
VALTUUSTO						
Toimintatuotot	42 014	0	0	0,00 %	15 000	0
Toimintakulut	-194 513	-209 142	-173 559	-17,01 %	-222 878	-181 435
Toimintakate	-152 499	-209 142	-173 559	-17,01 %	-207 878	-181 435
KUNNANHALLITUS						
Toimintatuotot	245 418	57 700	115 509	100,19 %	126 148	126 871
Toimintakulut	-3 725 811	-3 206 323	-2 478 835	-22,69 %	-2 642 681	-2 440 115
Toimintakate	-3 480 393	-3 148 623	-2 363 326	-24,94 %	-2 516 533	-2 313 244
Yritys- ja kehittämisspalvelut						
Toimintatuotot	78 362	50 000	279 000	458,00 %	279 000	279 000
Toimintakulut	-1 024 897	-2 717 180	-3 150 698	15,95 %	-3 195 202	-3 241 155
Toimintakate	-946 535	-2 667 180	-2 871 698	7,67 %	-2 916 202	-2 962 155
KEHITTÄMINEN JA YHTEISTYÖHANKKEET						
Toimintatuotot	116 172	250 600	271 962	8,52 %	250 600	250 600
Toimintakulut	-417 814	-493 494	-474 562	-3,84 %	-455 000	-458 000
Toimintakate	-301 642	-242 894	-202 600	-16,59 %	-204 400	-207 400
SIVISTYSLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	3 070 505	2 853 171	3 290 586	15,33 %	3 301 214	3 313 235
Toimintakulut	-23 260 607	-23 670 547	-26 120 727	10,35 %	-26 991 409	-27 520 330
Toimintakate	-20 190 101	-20 817 376	-22 830 141	9,67 %	-23 690 195	-24 207 095
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	838 937	784 740	947 860	20,79 %	964 922	984 221
Toimintakulut	-2 991 541	-3 284 239	-3 359 761	2,30 %	-3 361 286	-3 464 510
Toimintakate	-2 152 604	-2 499 499	-2 411 901	-3,50 %	-2 396 364	-2 480 289
Ympäristönvalvonta						
Toimintatuotot	209 938	178 974	192 113	7,34 %	195 464	199 252
Toimintakulut	-848 168	-868 767	-881 607	1,48 %	-905 764	-923 779
Toimintakate	-638 230	-689 793	-689 494	-0,04 %	-710 300	-724 527
Ympäristönsuojelu						
Toimintatuotot	0	0	0	0,00 %	0	0
Toimintakulut	-111 488	-159 158	-161 544	1,50 %	-164 452	-167 741
Toimintakate	-111 488	-159 158	-161 544	1,50 %	-164 452	-167 741

3.1 Valtuusto (sis. valtuusto, vaalit ja tarkastustoimi)

Toiminta-ajatus:

Valtuusto vastaa kuntakonsernin toiminnasta ja taloudesta toteuttamalla Inarin kuntastrategiaa.

Tehtävät:

Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa ja päättää kuntalain 14 §:n mukaan mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, konserniohjauksesta, talousarviosta ja toimintasuunnitelmasta, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tarkastuslautakunnan tulee myös seurata kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista. Tarkastuslautakunta valvoo lakisääteisten sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	42			0,00 %	15	
Toimintakulut	- 195	- 209	- 174	-17,01 %	- 223	- 181
Toimintakate	- 152	- 209	- 174	-17,01 %	- 208	- 181

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) € / asukas	- 21	- 29	- 24

Talousarvion perustelut:

Valtuuston käyttötalouteen on varattu määrärahat valtuuston oman toiminnan lisäksi mahdollisten vaalien toteutukseen ja tarkastustoimen toimintaan. Seuraavat vaalit ovat eduskuntavaalit vuonna 2027. Eduskuntavaaleihin on oikeusministeriö aiempina vuosina suorittanut kunnalle kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaista vaaleissa äänioikeutettua kunnan asukasta kohden.

Valtuuston määrärahat sisältävät valtuutettujen kokouskustannukset ml. kokouspalkkiot ja matkakustannukset.

Tarkastustoimesta maksetaan tarkastuslautakunnan kokouskustannukset sekä tilintarkastuskustannukset.

Valtuuston raamiin ei sisälly henkilöstön palkkauskuluja.

Tavoitteet:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luonto – Luonnon kestävä käyttö	Kuntastrategian mukaiset kärkitoimenpiteet sekä kuntastrategian toteuttaminen: kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, laeissa säädetty palvelutavoitteet, omistajapolitiikka, henkilöstöpolitiikka, kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet, elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.	Kuntastrategian painopistealueiden edistämisen toteutuminen
Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen		Kuntastrategian painopistealueiden edistämisen toteutuminen
Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen		Kuntastrategian painopistealueiden edistämisen toteutuminen
Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu		Kuntastrategien painopistealueiden edistämisen toteutuminen

3.2 Kunnanhallitus

Toiminta-ajatus:

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetystä tehtävistä siten, että tehdyt päätökset ovat kuntastrategian tavoitteiden ja muiden voimassa olevien kunnan omien suunnitelmien ja ohjeiden mukaisia. Tehtävien hoitamisen lähtökohtana on kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.

Tehtävät:

Kunnanhallituksen tehtävänä on kuntalain mukaisesti vastata kunnan hallinnosta, taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa, jota käyttää myös kunnanjohtaja. Kunnanhallitus vastaa myös kunnan henkilöstöpolitiikasta ja kunnan toiminnan yhteensovittamisesta. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat konserni- ja omistajaohjauksesta.

Kunnanhallituksen muu toiminta perustuu vakiintuneeseen toimintaan, kuten mm. työsuojelu, henkilöstön yhteistoiminta, tiedotustoiminta ja saamen kielilain toteutukseen liittyvät asiat.

Hallinto-osasto vastaa ensisijaisesti valtuuston ja kunnanhallituksen tarvitsemista ja kunnan yhteisistä hallinnollisista ja muista palveluista. Hallinnollisia yhteisiä palveluja ovat kunnallisen demokratian toteutumiseen

liittyvät ja sitä tukevat talous- ja toimintasuunnittelu ja konsernitilinpäätöksen ohjaus. Hallinto-osastolla huolehditaan myös kunnan yhteisestä tietohallinnosta ja tähän liittyvistä keskitetyistä hankinnoista.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan perustehtävä. Kunnan laaja hyvinvointi- ja turvallisuus-suunnitelma laaditaan valtuustokausittain hytetyöryhmän ja hyvinvointikoordinaattorin johdolla. Lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta ja turvallisuudesta raportoidaan vuosittain valtuustolle ja raporttia hyödynnetään talous- ja toimintasuunnittelussa.

TE –palvelut siirtyivät kuntien vastuulle vuodesta 2025 lukien. Inarin kunta kuuluu Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueeseen, jonka vastuukuntana toimii Sodankylän kunta. TE-palvelut on huomioitu yritys- ja kehittämis-palvelujen talousarviossa.

Uudistettu kotoutumislaki tuli voimaan 1.1.2025. Kunnan on mm. huolehdittava maahanmuuttajien ja kotoutuja-asiakkaiden yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta sekä yhteiskuntaorientaatiosta. Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalueen kunnat hankkivat kotoutumista tukevaa kielitaidon arviointia, kotoutumiskoulutusta sekä monikielistä yhteiskuntaorientaatiota tarvittaessa Rovaniemen koulutuskuntayhtymältä (Redu).

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	245	58	116	100,19 %	126	127
Toimintakulut	- 3 726	- 3 206	- 2 479	-22,69 %	- 2 643	- 2 440
Toimintakate	- 3 480	- 3 149	- 2 363	-24,94 %	- 2 517	- 2 313

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 482	- 441	- 325

Talousarvion perustelut:

Kunnanhallituksen ja hallinnon talousarvio perustuu kuntastrategian painopisteisiin, joita ovat luonto, elinvoima, saamelaisuus ja hyvä elämä. Kuntastrategian yhteydessä hyväksyttyä edunvalvontasuunnitelmaa toteutetaan yhteistyössä mm. konserniyhtiöiden, yrittäjien, Saamelaiskäräjien ja Lapin kuntien kanssa.

Kunnanhallituksen omassa toiminnassa on varattu määrärahat kunnanhallituksen toiminnan lisäksi kunnanjohtajan, hallintojohtajan, talouspäällikön ja osittain myös viestintä- ja yhteistoimintapäällikön palkkauskustannuksiin. Viestintä- ja yhteistoimintapäällikön palkkauskustannukset on sisällytetty myös työsuojeluun ja yhteistoimintamenettelyyn. Lisäksi määrärahaa on varattu harjoittelijan kolmen kuukauden palkkakustannuksiin.

Kunnanhallituksen omaan toimintaan kuuluvat kunnanhallituksen kokoukset ja niistä aiheutuvat kustannukset kuten kokouspalkkiot.

Kunnanhallituksen muussa toiminnassa on varattu määrärahat tiedotustoimintaan, jäsenmaksuihin ja avustuksiin, kansainvälisiin- ja varsinaisiin yhteiskuntasuhteisiin, kokous- ja arkistotilojen vuokriin, osallistuvaan budjetointiin, työsuojeluun, yhteistoimintamenettelyyn, henkilöstön työterveyshuoltoon, saamen kielilain täytäntöönpanoon, hallinnon, kunnallisverotukseen, yhteisen henkilöstöhallintoon, työllistämispalveluihin, ehkäisevään päihdetyöhön, vanhus- ja vammaisneuvostoihin, Inari 150 v. valmisteluihin ja IT –kustannuksiin.

Kunta ostaa osan talous- ja henkilöstöhallintopalveluista Sarastia Oy:ltä ja ICT-palvelut LapIt Oy:ltä. Valtioneuvosto on vuonna 2026 uudistamassa hankintalain in-house-säännöksiä siten, että sidosyksikön on omistettava vähintään 10 prosenttia yhtiöstä, jotta se voi hankkia palveluja suoraan. Talousarvioon on varattu määräraha ICT-palvelujen sekä talous- ja palkkahallinnon palvelujen kilpailuttamiseen. Kunnanhallituksen

menoihin sisältyy verkkoliikenteen ja osastojen yhteisten atk-ohjelmien ylläpitomaksuja. Ostopalvelukustannukset jaetaan hallintokuntien kesken käytön mukaan.

Toimivien kunnallisten palvelujen varmistamiseksi kunnan henkilöstön työhyvinvointiin panostetaan mm. selkeillä tehtäväkuvilla, kattavilla työterveyshuoltopalveluilla, kilpailukykyisellä ja ajantasaisella palkkausjärjestelmällä ja joustavalla työnantajapolitiikalla. Myös erilaisiin henkilöstöä koskeviin kehittämishankkeisiin eri toimialoilla suhtaudutaan myönteisesti. Kunnassa maksettava 3 %:n Inari-lisä maksetaan 1.1.2026 alkaen myös määräaikaisessa palvelussuhteessa oleville.

Inarin kunta täyttää 150 vuotta vuonna 2026. Kunnanhallituksen talousarviossa on varattu 50 000 euroa juhluvuoden toteuttamisen viestintään ja markkinointiin, 35 000 euroa Inari-historiakirjan kuluihin sekä 15 000 euroa kesäkuussa pidettävään päätapahtumaan ja Inari-historiakirjan julkistustilaisuuteen.

Osallistuvan budjetoinnin määrärahaa korotetaan 10 000 eurolla juhluvuoden kunniaksi. Lisäksi talousarviossa on varattu 25 000 euroa SM-hiihtojen lupamaksuun.

Monitoimitalo Kuulaassa sijaitsevan osallisuuskeskuksen toiminta on kunnanhallituksen alaisuudessa. Toimintaan on palkattu osa-aikainen työntekijä määräaikaisesti ja tehtäviin kuuluu mm. hävikkiruoan jako. Toiminnan kehittämiseen ja erityisesti iäkkäiden henkilöiden osallisuuden, aktiivisen kansalaisuuden ja elinikäisen oppimisen tueksi on haettu hankerahoitusta STM:n terveyden edistämisen määrärahasta.

Saamenkielisiin palveluihin hallinnon talousarviossa on varattu 48 000 euron määräraha saamen kielilain täytäntöönpanoon. Määräraha on varattu käännös- ja tulkkauskustannuksiin. Kustannuksiin haetaan oikeusministeriöltä valtionavustusta.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Kestävä maankäyttö	Ivalon alueen kokonaiskuvakartoituksen aloittaminen	Aloitettu / ei aloitettu
	Saariselän länsipuolen liikenne- ratkaisujen edistäminen	Aloitettu / ei aloitettu
	Maapoliittisen ohjelman päivittäminen	Aloitettu / ei aloitettu

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Elinkeino-ohjelman pohjalta laadittu kuntakonsernin investointiohjelma	laadittu/ei laadittu

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamen kielten näkyvyyden vahvistaminen	Saamenkielisen viestinnän lisääminen esim. valtuuston kokousten tulkkaus saamen kielille ja verkko-viestintä	Kielipoliittisen ohjelman (kielistratégia) indikaattorien analysointi Käännöksiin, tulkkauksiin, ilmoituksiin ja viestintään käytetty määrä- raha Tehdyt toimenpiteet/vuosi Tulkattujen valtuuston kokousten seuraajamäärä
Hyvät väestösuhteet	Turvallisen, avoimen ja oppivan keskusteluilmapiirin luominen	Yhdenvertaisuussuunnitelmaan liittyvä kysely valtuustokausittain
Rakentava vuoropuhelu saamelais-toimijoiden kanssa	Yhteisen edunvalvonnan ja yhteistyön kehittäminen	Säännöllinen yhteydenpito tapaa- misia/vuosi Yhteiset vaikuttamistoimenpiteet kpl/vuosi

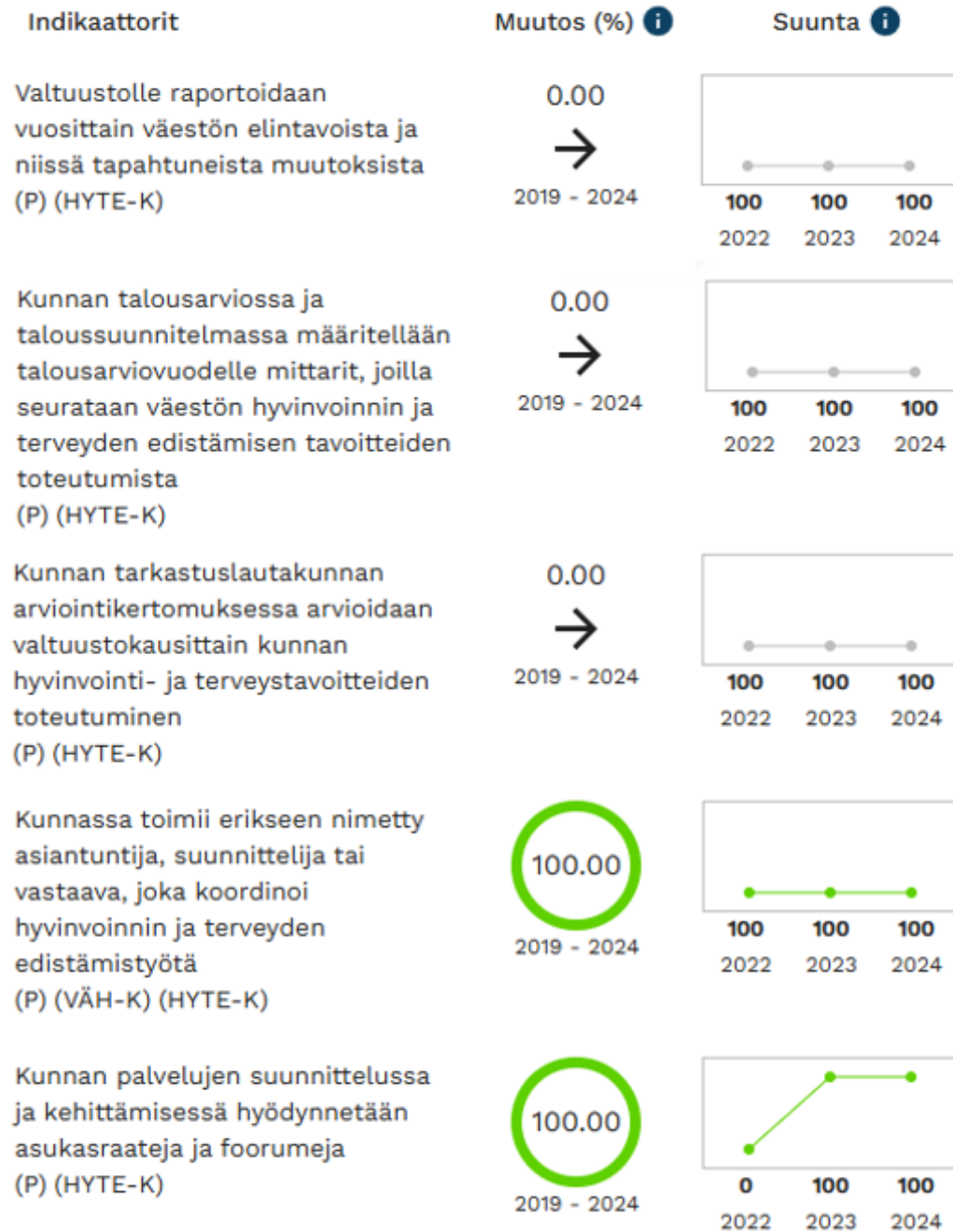
Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Sähköisen asiointipalvelun kehittäminen	HYTE-kertoimen indikaattorien kehitys Kuntalaiskyselyjen tulokset
	Kunnan henkilöstön työhyvinvointiin panostaminen	Epassin käyttömäärä Sairauspoissaolojen seuranta
Kylien tukeminen	Kylien turvallisuuteen panostaminen	Kylien turvallisuussuunnitelmat on laadittu
Ennakoarvioinnin toteuttaminen merkittävässä hankkeissa	Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) toteuttaminen	Ennakoarviointien lukumäärä/vuosi

Vuoden 2026 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Tuetaan vanhus- ja vammaisneuvoston toiminnan kehittämistä sekä yhteistyötä Lapin hyvinvointialueen kanssa	Laaditaan vanhus- ja vammaisneuvoston toimikaudelle strategia Luodaan kirjattu yhteistyökäytäntö kunnan ja Lapin hyvinvointialueen vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteistyölle	Strategia laadittu Yhteistyökäytäntö kirjattu
Kuntalaisten osallistumisen ja osallisuuden mahdollisuuksien lisääminen	Osallisuuskeskuksen toiminnan kehittäminen Toimenpiteet tarkentuvat laajan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman valmistuttua.	Toteutunut / ei toteutunut
Päätösten vaikutusten ennakkoarvointi (EVA) on vakiintunutta toimintaa kunnan päätöksenteossa	Päätösten vaikutusten ennakkoarvointia (EVA) tehdään eri toimialoilla.	Toimintaohjeen perusteella tehtyjen EVA-arviointien määrä toimialoittain
Arjen turvallisuuden sekä arjen turvallisuutta edistävien yhteistyörakenteiden edistäminen	Toimenpiteet tarkentuvat laajan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman valmistuttua	
Järjestöjen toimintaedellytykset pysyvät vähintään nykyisellä tasolla	Avustuksiin käytettävä määrä-raha pysyy vähintään ennallaan	Toteutunut / ei toteutunut
Kaikkien ikäryhmien ehkäisevällä päihdetyöllä on toimivat rakenteet	Ehkäisevän päihdetyön työryhmän laatima EPT-toimintaohjelma on hyväksytty Laaditaan EPT-toiminnan vuosikello, jossa huomioidaan teema- viikot ja erityiset viestintätarpeet Toteutetaan EPT-suunnitelman mukaiset toimenpiteet	Toteutunut / ei toteutunut EPT-vuosikello laadittu EPT-suunnitelman mukaiset toimenpiteet on huomioitu toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmissa
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tavoitteet ja toimenpiteet tarkentuvat laajan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman valmistuttua alkuvuodesta 2026.		

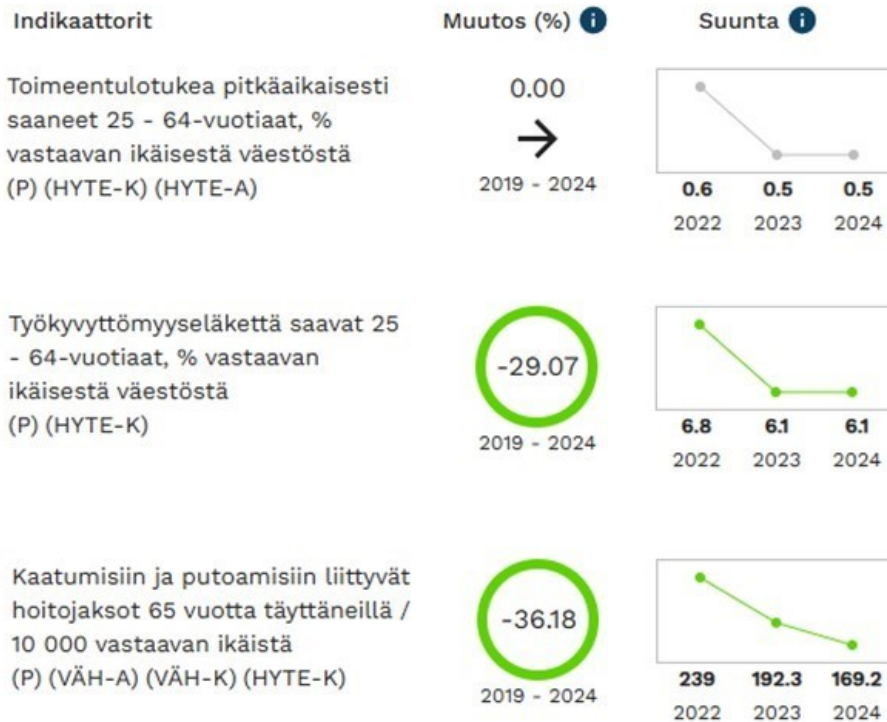
HYTE-kertoimen kuntajohtoa koskevia prosessi-indikaattoreita on viisi. THL kerää niiden tiedot parittomina vuosina keväällä ja julkaisee tulokset syksyllä.

HYTE-kertoimen prosessi-indikaattorit - kuntajohto

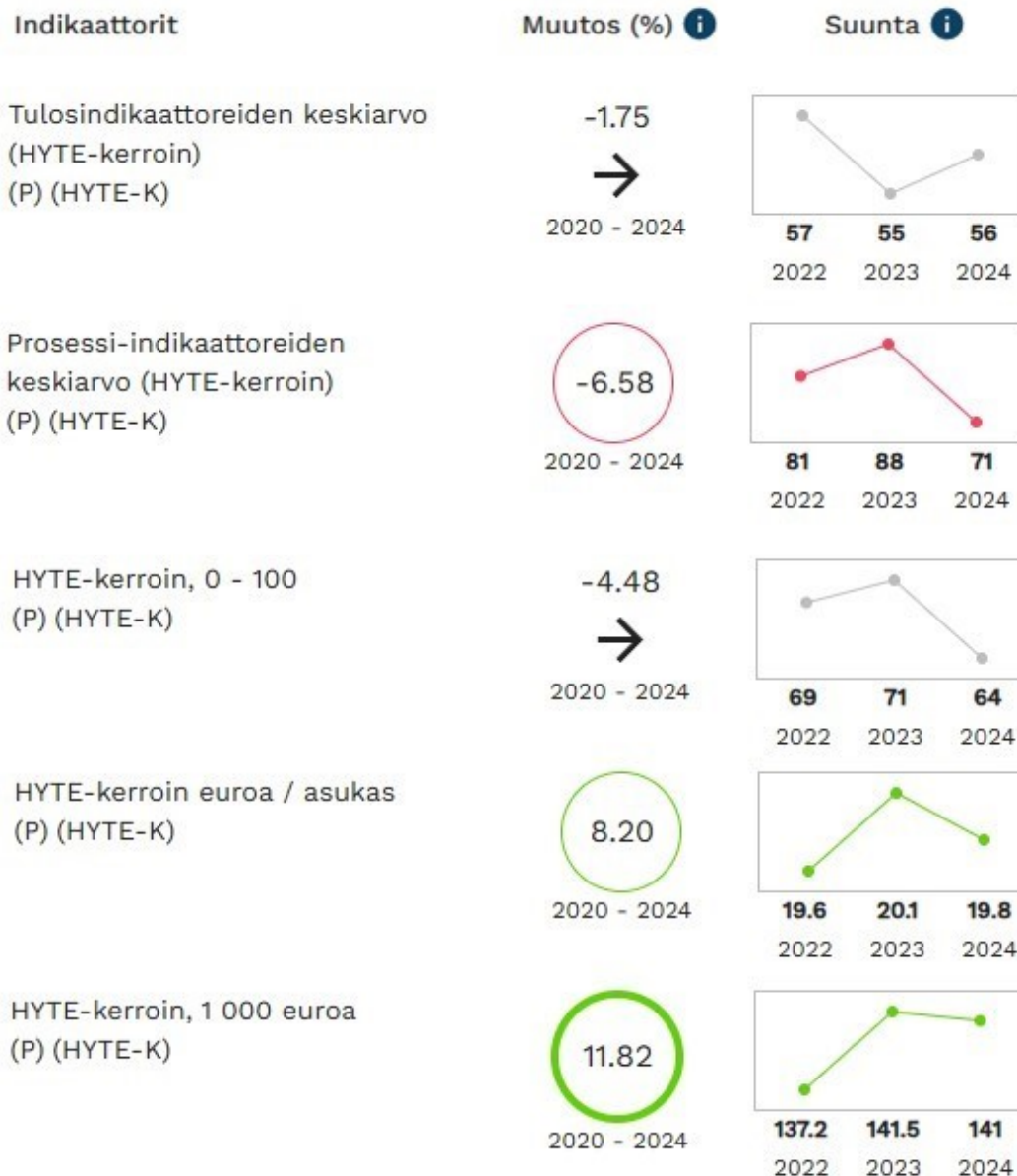
HYTE-kertoimen tulosindikaattoreista kolme on laajasti kuntalaisia koskevia ja siten raportoidaan talousarviossa kunnanhallituksen alla. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25–64-vuotiaiden osuutta koskevan tiedon THL kerää Toimeentulotukirekisteriin kunnilta tammi-helmikuussa vuosittain ja Kelalta kuukausittain. Tilasto valmistuu seuraavan vuoden kesällä. Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25–64-vuotiaiden osuutta koskeva tieto tulee ETK:n Eläketilastosta ja tieto on saatavilla tilastovuotta seuraavan vuoden keväällä. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksojen osuus 65-vuotta täyttäneillä kerätään THL:n Erikoissairaanhoitotilastosta ja Perusterveydenhuoltotilastosta. Tilastoraportit ilmestyvät kerran vuodessa ja ne sisältävät tietoja kuluvaan vuoteen edeltävältä vuodelta.

HYTE-kertoimen tulosindikaattorit - yleiset

Kaikkiaan HYTE-kertoimeen sisältyviä kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavia prosessi-indikaattoreita on 15 ja hyte-työn tuloksia kuvaavia tulosindikaattoreita kuusi (6). Näiden indikaattoritietoja pohjalta lasketaan HYTE-kerroin, jonka perusteella kunnalle maksetaan valtionrahoituksen lisäosaa. Seuraavassa kuvassa on esitetty Inarin kunnan HYTE-kertoimen indikaattoreiden keskiarvot, indikaattorin kehitys viimeisimpänä kolmena raportointivuotena sekä HYTE-kerroin muutettuna euroiksi per asukas.

HYTE-kertoimen indikaattorit – kaikki toimialat

3.3 Yritys- ja kehittämispalvelut

Toiminta-ajatus:

Inarin kunnan yritys- ja kehittämispalvelut on osa hallinto-osastoa. Työtä ohjaa kunnanhallituksen elinvoimajaosto. Yritys- ja kehittämispalvelut toteuttaa kuntastrategian Elinvoima -painopistettä ja elinkeino-ohjelmaa 2024–2030. Yritys- ja kehittämispalvelut tukevat investointeihin, yrityspalveluihin, kehittämiseen, työvoimaan ja kansainvälistymiseen liittyvissä asioissa yrittäjiä, yrittäjiksi ryhtyviä ja sidosryhmiä.

Tehtävät:

Inarin kunnan hallintosäännön 25 §:n mukaan elinvoimajaoston tehtävät ja toimivalta ovat:

- 1) elinkeino-ohjelman valmistelu ja seuranta
- 2) yritys- ja kehittämispalvelujen talousarvion valmistelu, seuranta ja käyttösuunnitelman hyväksyminen
- 3) yritys- ja kehittämispalvelujen hankkeista päättäminen ja seuranta
- 4) työvoimapalvelujen toteutumisen seuranta ja arviointi sekä harkinnanvaraisista työllisyyspalveluista vastaaminen
- 5) kuntamarkkinoinnista vastaaminen
- 6) julkisen henkilöliikenteen palvelujen kehittämisen ohjaus ja seuranta
- 7) muiden kuntastrategian mukaisten elinvoimatoimenpiteiden edistäminen eri toimialojen tukena

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	78	50	279	458,00 %	279	279
Toimintakulut	- 1 025	- 2 717	- 3 151	15,95 %	- 3 195	- 3 241
Toimintakate	- 947	- 2 667	- 2 872	7,67 %	- 2 916	- 2 962

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 131	- 370	- 395

Talousarvion perustelut:

Talousarvio ja taloussuunnitelma perustuvat Inarin kunnan elinkeino-ohjelma 2024–2030 toteuttamiseen. Elinkeino-ohjelman toiminnalliset tavoitteet ja mittarit kannustavat toimimaan yritysmyönteisesti, edistämään Inarin saavutettavuutta ulkoisesti ja kunnan alueen sisällä sekä vahvistamaan pohjoisia erityispiirteitä. Elinkeino-ohjelma on työntekoa suuntaava asiakirja ja sitä voidaan päivittää tarvittaessa vuosittain.

Investointien edistäminen -tavoitteessa laaditaan teknisen osaston kanssa yhteistyössä pitkän aikavälin matkailunkehittämissuunnitelma, joka ohjaa tulevaisuuden investointeja ja kestäviä valintoja erityisesti Ivalon ja Saariselän alueella. Lisäksi valmistuessaan suunnitelma toimii ulkopuolisen rahoituksen ja investorien hakeamisessa.

Kestäviä asuntoratkaisuja edistetään kehittämällä monistettava asumiskonsepti, joka tuo kaupunkiasumisen hyvät puolet maaseutualueelle. Konseptissa huomioidaan eri ikäluokkien asumistarpeet, kestävyys, yhteisöllisyys ja monistettavuus. Innovatiivisena tilaratkaisuna kokeillaan vuoden 2026 ajan yhteisöllistä työtilaa Ivalon Kultapiiskussa. Tila on kokeilu, jossa etätyöntekijät, matkailijat ja yrittäjät voivat kohdata ja toimia yhteisöllisesti. Tilassa voidaan järjestää yrittäjätapaamisia ja koulutuksia.

Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen -tavoitteessa keskitytään vuonna 2026 audio-visuaalisten tuotantojen houkutteluun Inariin. Tuotannot mahdollistavat paikallisille eri toimialojen yrityksille lisää toimeksiantoja ja työllistävät paikallisia asukkaita monenlaisiin tehtäviin. Lapin elokuvakomissio on toiminut Tunturi-Lapin kehitys ry:n alaisuudessa 2025 vuoden alusta lähtien ja sen toimintaa edelleen vakiinnutetaan ja kehitetään. Tuotantojen edistämiseksi Inarin kunnalla on tuotantokannustin, joka on maksuhyvitys kunnan alueella syntyneisiin tuotannon kustannuksiin. Lisäksi uutena kokeiluna on paikallisen tarinan säilyttämiseen ja tuotantojen käsikirjoitus sekä luontivaiheeseen varattu 10 000 euroa, joka käytetään edistämään tuotantojen sijoittumista Inariin. Elinkeinoseminaari järjestetään vuonna 2026.

Muihin elinvoimaa lisääviin avustuksiin on varattu 16 000 euroa kunnan elinvoimaa edistäviin uusiin tapahtumiin, toimintaan ja innovatiivisiin kokeiluihin. Avustusta myönnetään yhteisöille hankkeisiin ja kokeiluihin, jotka luovat uudenlaista toimintaa ja tapahtumia Inariin tukemaan asukkaiden hyvinvointia ja/tai lisäävät

kunnan elinvoimaisuutta. Tästä hausta ei myönnetä avustuksia yhteisöjen ja yhdistysten tavanomaiseen, pysyväisluonteiseen toimintaan tai vakiintuneisiin tapahtumiin.

Osaavan työvoiman saanti -tavoitteessa keskitytään yritysten kansainvälisen rekrytointiosaamisen lisäämiseen ja tehdään Inarista houkutteleva paikka asettautua kotimaiselle ja ulkomaiselle työvoimalle. Vuoden aikana osallistutaan erilaisiin kv-työllistämistä edistäviin tapahtumiin ja järjestetään muuttajailtoja Inariin asettautumisen tueksi. Muita yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia ovat mm. Hyvinvointipäivä ja joulunavajaiset, sekä muut kunnan eri toimialojen yhteistyössä toteuttamat tapahtumat. Nuorten kotiseutuidentiteettiä vahvistetaan järjestämällä koulutus- ja työelämämessut. Lisäksi nuorten kesätyöllistymistä tuetaan. Edunvalvonnassa keskitytään peruspalvelujen turvaamiseen ja käydään keskustelua valtion toimijoiden kuten Verohallinnon ja Migrin kanssa palvelujen saatavuudesta. Oppisopimustukea varataan 20 000 euroa vuodelle 2026.

Kuntamarkkinointimateriaali on uusittu vuoden 2025 syksyllä, joten erilaisten kuntamarkkinointikampanjojen suunnittelu on mahdollista. Kohderyhmänä pidetään paluumuuttajia. Inarin kunta on päättänyt Pohjois-Lapin muiden kuntien kanssa kolmevuotisesta opintolainahyvitys-kokeilusta, johon varataan vuodelle 2026 60 000 euroa. Tämän odotetaan myös lisäävän paluumuuttoa Inarin kuntaan.

Vastuullinen ympärivuotinen matkailu -tavoitetta edistetään yhteistyössä Lapland North Destinations Oy:n kanssa. Matkailun ja muiden toimialojen välistä yhteistyötä lisätään verkostoitumistapahtumilla. Matkailuneuvontaa jatketaan yhteistyössä kumppaneiden kanssa ja kehitetään digitaalista neuvonta-alustaa. Tapahtumien järjestämistä tuetaan koulutuksilla ja laatimalla tapahtumajärjestäjien opas. Lisäksi vuoden aikana pilotoidaan kahdeksan tapahtumaa, jotka ovat osa Inari 150-juhlavuotta. Tapahtumilla lisätään vetovoimaa myös kylämatkailuun.

Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot -tavoitetta edistetään osallistumalla Leader- ja Kalaleader -toimiin yhteistoimintasopimusten mukaisesti rahoituskahdella 2022–2027. Yhteistyötä tiivistetään Saamelaiskäräjien elinkeino- ja oikeuslautakunnan sekä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa etenkin saamelaiselinkeinojen kehittämiseksi. Vuoropuhelua lisätään luontolähtöisten elinkeinojen ja muiden toimialojen välillä järjestämällä sidosryhmätapaamisia. Luonnon tuotealan ekosysteemin kehittämiseen etsitään hankerahoitusta.

Toimivat työvoima- ja yrityspalvelut -tavoitteessa jatketaan yhteistyötä työllisyysalueen ja Ivalon te-palvelun kanssa. Inarin kunta tuottaa yritysneuvontaa omana toimintana. Yritys- ja kehittämisspalvelut markkinoivat eri tahojen lyhytkoulutuksia ja tilaisuuksia sekä järjestää myös itse yrityksille lyhytkoulutuksia ja -kursseja.

Saavutettavuus -tavoitteessa tehdään edunvalvontatyötä lentoliikenneyhteyksien lisäämiseksi, turvallisen tie- ja reittiverkoston kehittämiseksi sekä kevyen liikenteen turvallisuuden parantamiseksi. Inarin kunnalla on kilpailutetut ostopalvelusopimukset asiointiliikennereiteistä Inarin kunnan alueella. Saavutettavuuteen on talousarviossa varattu 90 000 euroa, jota voidaan hyödyntää mm. markkinointiyhteistyöhön erityisesti ympärivuotisuutta tukevien reittien edistämiseen. Ivalo-Inari-Ivalo joukkoliikennekokeilu päättyy kesäkuussa 2026. Jatkotarvetta arvioidaan käyttäjämäärään ja -kokemuksiin perustuen.

Digitaalisuuden ja vastuullisuuden lisäksi poikkileikkaavana teemana on kansainvälisyys, jota toteutetaan kaikissa edellä mainituissa tavoitteissa. Norjan ja erityisesti Etelä-Varangin kunnan kanssa yhteistyötä tiivistetään toimenpidesuunnitelmalla.

Talousarvion toimintatulojen osuus perustuu vuosittain vaihtelevaan hankerahoitukseen. Hankerahoituksen osuus vaihtelee saatavasta rahoituksesta ja hankkeiden etenemisestä riippuen. Hanketoimisto-ajatus jatketaan ja kehitetään. Hankerahoitus on kunnan ulkopuolelta tulevaa toimintatuloa ja sitä hyödynnetään kuntastrategian painopisteiden ja elinvoiman edistämiseen.

Yritys- ja kehittämisspalvelujen budjetoituja kuluja ovat mm. Lapland North Destinations Oy ostopalvelusopimus 250 000 euroa, Leader Pohjoisin Lappi ry 60 000 euroa, Lapin Kalaleader 7000 euroa, Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalue 843 000 euroa, Lapin elokuvakomissio 23 000 euroa, kunnan maksuosuus työttömyysturvasta 469 000 euroa ja av-tuotantokannustin 130 000 euroa.

Vuonna 2026 yritys- ja kehittämispalveluissa jatkuvat seuraavat jo rahoituspäätöksen saaneet omat hankkeet:

- GENGREEN - kansainvälinen ekologisen naisyrittäjyyden koulutushanke
- Kestävän matkailun yritysekosysteemin kehittämien Ivalossa ja Saariselällä
- Kilpailukykyä kestävästä ja älykkäästä asumisesta: Inarin ja Muonion kuntien yhteisöllisen asumisen hanke
- Elämysten Inari - tapahtumilla elinvoimaa
- Inarin turvalliset kylät
- Inari turvalliset kylät investointihanke

Suunnitteilla on hakea rahoitusta mm. seuraaviin hanketeemoihin: sotahistorian hyödyntäminen matkailussa, av- ja pelialan kehittäminen sekä luontolähtöisten pohjoisten elinkeinojen ekosysteemin kehittäminen. Uusia hankkeita suunnitellaan tarvittaessa kunnan tai yritysten tarpeiden pohjalta.

Yritys- ja kehittämispalvelut ovat tarvittaessa mukana muiden ulkopuolisten hankehallintojen kuten Lapin liiton, Lapin yrittäjät ry:n, Lapin Ammattikorkeakoulun, muiden Lapin kuntien ja Leader Pohjoisin Lappi ry:n hankkeissa kuntarahoitusosuudella, partnerina tai ohjausryhmän jäsenenä.

Vuonna 2026 yritys- ja kehittämispalveluissa työskentelee vakituisesti neljä henkilöä ja hankehenkilökuntaa vaihdellen.

Tavoitteet:

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Investointien edistäminen: 1. Yhteisen tahtotilan määrittely tavoiteluille investoinneille, asunto- ja toimitilainvestointien edistäminen, toimitilojen tarjonnan lisääminen ja kiinteistöjen monipuolinen käyttö - kehittämällä yhteistyötä yritys- ja kehittämispalveluiden, teknisen osaston, Kiinteistökehitys InLike Oy:n ja Inarin Vuokra-asunnot Oy:n kanssa. Edistämispalaverit neljännesvuosittain. 2. Älykäs yhteisöllisen asumisen konsepti	Yhteistyötapaamisten määrä: Tavoite 4,0 Älykäs yhteisöllisen asumisen konsepti valmis (kyllä/Ei): Tavoite 1,0
Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen	Uusien yritysten houkuttelu alueelle: av-tuotannot 1. Tuotantokannustimen täysimääräinen käyttö (tuotannot käyttävät alueella 850 000–1.3 milj. euroa) 2. Koulutusyhteistyön vahvistaminen mm. SAKK:n medialinjan ja Lapin Yliopiston kanssa.	1. Kyllä/ Ei: Tavoite 1,0 2. Kyllä /Ei: Tavoite 1,0

Vastuullinen ympärivuotinen matkailu	Matkailun kehittämisohjelma luosuntaviivoja kehittämiselle	Matkailun kehittämisohjelma tehty Kyllä / Ei: Tavoite 1,0
Toimivat työvoima- ja yrityspalvelut	TE-palveluiden vakiinnuttaminen ja kehittäminen	Kyllä / Ei: Tavoite 1,0

Vuoden 2026 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Nuoret aikuiset ja työikäiset löytävät Inarin harrastus- ja järjestötoiminnan	Hyvinvointipäivän valmistelu yhteistyössä vapaa-aikatoimen, järjestöyhdyshenkilön ja nuorisovaltuuston kanssa, jotta tapahtumassa saadaan tuotua nuorille ja nuorille aikuisille suunnattua harrastustoimintaa esiin.	Vuosittain järjestetty Hyvinvointipäivä-tapahtuma.
Kuntaan muuttavat uudet kuntalaiset löytävät kunnan vapaa-ajanpalvelut ja osallistumismahdollisuudet	Osallisuus- ja tervetulo-ohjelman toimenpiteet huomioidaan toimialojen talous- ja toimintasuunnittelussa Yhteisöllisyyden lisääminen eri tavoin, mm. uusasukasillat	Talous- ja toimintasuunnitteluun sisällytetyt toimenpiteet Järjestetyt tilaisuudet
Tuetaan työperäisten ja muiden maahanmuuttajien asettautumista Inariin	Sujuvasti arktiseen elämään -hankkeessa kehitetystä palvelupolusta tiedottaminen huomioiden myös kansainväliset asiakkaat	Sujuvasti arktiseen arkeen -hankkeen toimenpiteiden toteutuminen
Inarin kylien viihtyisyyden ja turvallisuuden parantaminen	Toteutetaan Inarin kylien turvallisuus -hanke; Tuetaan kylien viihtyisyyden ja turvallisuuden parantamisen toimenpiteitä kylien neuvoston toiminnan kautta.	Hankkeen toimenpiteiden toteutuminen
Inarin alueen matkailun ja kunnan toiminnan kehittäminen kestävä kehityksen näkökulma huomioiden	Elämysten Inari, tapahtumilla elinvoimaa -hankkeelle rahoituksen hakeminen	Hankkeiden toimenpiteiden toteuttaminen

3.4 Kehittämisen- ja yhteistyöhankkeet

Toiminta-ajatus:

Kehittämisen- ja yhteistyöhankkeisiin varataan määrärahat kunnan osuuksiin yritystoiminnan, palvelujen, työllisyyden, toimialojen yhteisiin avustuksiin ja muihin kehittämisen- ja yhteistyöhankkeisiin valtuuston hyväksymän elinvoimaohjelman tavoitteiden mukaisesti. Keskeisenä tavoitteena on turvata valtuuston eri suunnitelmissa ja ohjelmissa asettamien yleiset, yritystoimintaan, palveluihin, työllisyyteen ja muuhun toimintaan asetettujen tavoitteiden toteuttaminen.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	116	251	251	0,00 %	251	251
Toimintakulut	- 418	- 493	- 453	-8,17 %	- 455	- 458
Toimintakate	- 302	- 243	- 203	-16,59 %	- 204	- 207

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 42	- 34	- 28

Talousarvion perustelut:

Kunnanhallitus päättää määrärahan jaosta erillisen, laaditun käyttösuunnitelman perusteella.

Määrärahasta maksetaan toiminta-avustusta Saamelaismuseo Siidalle (50 000 euroa). Toiminta-avustuksen perusteena ovat mm. museon lakisääteiset tehtävät, kestävän matkailun edistäminen, kuntanäkyvyys sekä yhteistyö saamelaisen kulttuuriympäristökasvatuksessa varhaiskasvatuksen ja peruskoulun kanssa.

Määrärahaan sisältyvät toimialojen yhteiseen avustushaku (110 000 euroa), Saariselän reitistöjen ylläpito (140 000 euroa).

Määrärahaan sisältyy myös yleiskaavoituksesta aiheutuvat kulut (30 000 euroa) sekä kunnan maksuosuus Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymän kuntien välisen sopimuksen mukaisesti (73 000 euroa). Lisäksi määrärahaa on varattu yksityisteiden kunnossapidon tukemiseen (kunnan osuus 20 000 euroa/v) sekä Lappi-brändi -hankkeeseen (kunnan osuus 1 200 euroa). Irrotusmäärärahaa on varattu 50 000 euroa ennalta suunnittelemissa menoihin. Tulot muodostuvat pääosin maanmyyntivoitoista.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Ohjatut ja merkityt reitistöt	Saariselän reitistöjen ylläpito huomioiden sekä paikallisten että matkailijoiden tarpeet säilyttäen koskemattomaa luontoa ja keskittäen reitistöjä	Palautteet reittien kunnosta (yhteenveto kauden jälkeen)

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamelaisuus on arvokas osa inari-laista arkea	Kunnan toiminta-avustus saamelaisen kulttuurin edistämiseen Saamelaismuseum Siidalle	Toteutunut/ei toteutunut

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Kylien tukeminen	Kyläyhdistysten avustusten oikeudenmukainen jakaminen (aktiivisuuskriteerit)	Palautteet

3.5 Sivistyslautakunta

Toiminta-ajatus:

Sivistyslautakunnan alaisten toimialojen tehtävänä on tuottaa palveluita, joilla turvataan toimivat sivistyspalvelut kaiken ikäisille kuntalaisille. Laadukkaat sivistyspalvelut tukevat kuntalaisten elinikäistä oppimista, hyvinvointia ja viihtyvyyttä.

Sivistystoimen palvelut ovat merkittävä osa kuntalaisten hyvän elämän rakentumista. Palvelut luovat kunnalle houkuttelevan ympäristön, joka tuo kunnalle elinvoimaa. Saamen kielten ja kulttuurin perusta on pohjoisessa luonnossa ja perinteissä. Sivistystoimi tukee palveluillaan, koulun ja varhaiskasvatuksen avulla sen säilymistä ja elinvoimaisuutta. Koulun tehtäviin kuuluu kasvattaa lapsia ja nuoria vastuullisuuteen ja ymmärrykseen luonnosta ympärillämme.

Tehtävät:

Inarin kunnan hallintosäännön mukaan sivistyslautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta päättää seuraavista toimialaansa kuuluvista asioista:

- 1) perusopetuslain mukainen esi- ja perusopetus
- 2) perusopetuslain mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta
- 3) lukiolain mukainen lukiokoulutus
- 4) ammatillinen koulutus
- 5) vapaasta sivistystyöstä ja taiteen perusopetuksesta annettujen lakien mukainen koulutus
- 6) kirjasto- ja tietopalvelut, kulttuuritoiminta, liikuntatoimi ja nuorisotyö
- 7) varhaiskasvatus
- 8) koulujen perustaminen ja lakkauttaminen talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaisesti
- 9) oppivelvollisuuslain toteutumisen seuranta ja tarvittavat toimenpiteet

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	3 071	2 853	3 291	15,33 %	3 301	3 313
Toimintakulut	- 23 261	- 23 671	- 26 121	10,35 %	- 26 991	- 27 520
Toimintakate	- 20 190	- 20 817	- 22 830	9,67 %	- 23 690	- 24 207

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 2 794	- 2 916	- 3 136

Talousarvion perustelut:

Sivistystoimen talouden menoissa näkyy noussut vuokrataso uudistettujen kiinteistöjen ja leasing-sopimusten ja kuoletusten vuoksi. Inarin uusien varhaiskasvatussyksiköiden rakennusten ensimmäinen kokonainen talousarviovuosi käynnistyy. Toimintakuluista puuttuu uimahallivuokria noin 120 000 euroa uimahallin ollessa remontin alla ja vuokravastuusta vapaa vuoden 2026.

Kunnan sivistystoimen palvelut on keskitetty pääosin viiteen rakennukseen: Koulu ja kulttuurikeskus Kaarre, Monitoimitalo Kuulas, Sevettijärven koulu ja monitoimitalo, Inarin koulu Šielâ, Ivalon sääsuojahalli-urheilutalo, - ja viiteen päiväkotirakennukseen: Inarissa 2, Ivalossa 2 ja Saariselällä 1. Pienempiä toimintayksiköjä on myös muualla. Kirjasto palvelee pääkirjastolla Ivalossa, Inarissa Sajoksessa ja kirjastoautossa koko kunnan alueella.

Koltansaamen kielen ja kulttuurin Aurora Interreg-hanke: "Oummu râast raaj-People Across the Border" päättyy syksyllä 2026. Sivistystoimella on menossa perusopetuksen yhteishanke Itä-Lapin kuntien kanssa "Oikeus turvalliseen oppimiseen", jolla pyritään edistämään syrjinnästä, kiusaamisesta ja häirinnästä vapaata kouluympäristöä. Varhaiskasvatuksessa on meneillään KEVA:n tukema henkilöstöorganisaation kehittämishanke, joka on alkanut syksyllä 2025 ja päättyy vuonna 2026. Kunnalla on valmistelussa saamenkielisten palveluiden kehittämiseksi CERV-hanke yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja Lapin hyvinvointialueen kanssa.

Investointiosa sisältää pieniä ylläpitokorjauksia sivistystoimen osalta.

Koulunuorisotyö-hanke päättyy kesällä 2026. Koulunuorisotyötä jatketaan siihen saakka, että toiminnasta laadittu arviointi on valmistunut ja sen johtopäätökset ovat käytettävissä, kun tehdään päätöksiä toiminnan jatkamisesta. Arviointi pyritään toteuttamaan kevään 2026 aikana, jotta toiminnan jatkosta voidaan tehdä päätös ennen hankkeen päättymistä. Mikäli arviointia ei voida toteuttaa ennen hankkeen päättymistä, koulunuorisotyötä jatketaan arvioinnin valmistumiseen saakka.

Sivistyslautakunta seuraa iltapäiväkerhon asiakasmaksun korotuksen vaikutuksia palvelun käyttöön ja tarkastelee iltapäivätoiminnan maksuvapautuksien ja -huojennuksien perusteita ja niiden yhdenmukaista soveltamista sekä tehostaa niistä tiedottamista palvelua käyttäville perheille. Sivistyslautakunta määrittelee sisäarvion perusteet ja ottaa ne käyttöön.

Sivistyslautakunta selvittää vuoden 2026 aikana, miten sivistystoimen tilojen käyttöä koskevien maksujen muutokset ovat vaikuttaneet kuntalaisten ja kunnassa toimivien yhteisöjen mahdollisuuksiin hyödyntää sivistystoimen tiloja. Maksuperusteet päivitetään selvityksen johtopäätösten mukaisesti. Kunnan intressi on edistää kuntalaisia palvelevaa tilojen käyttöä ja tarjota tiloja yleishyödylliseen, ei-kaupalliseen ja voittoa tavoittelemattomaan yhteisölliseen toimintaan, jossa kunnan tilojen maksuton käyttö ei aiheuta markkinahäiriötä.

Tavoitteet:

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen	Saamenkielisten palvelujen vahvistaminen	Valtionavustusten toteutuminen varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa €/vuosi Saamenkielisen opetuksen ja varhaiskasvatuksen sekä saamen kielten opetuksen määrä (toteutuneet tunnit ja lapsimäärät)
Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu	Toimivat palvelut	Palveluverkon kehittäminen Kiinteistöjen kehittäminen Vastuualueiden kehittäminen
	Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen (HYTE-kerroin) mittareiden kehitys Kouluterveyskyselyn tulosten kehitys Harrastamisen mahdollistaminen Kehitämme harrastuspaikkoja suunnitelmallisesti
	Kylien tukeminen niiden omista tarpeista ja lähtökohdista	Kylien toimitilojen käytön kehittäminen yhteistyössä
	Älykäs saavutettavuus	Sovitamme yhteen palveluliikennettä ja koulukuljetuksia

Vuoden 2026 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Laaditaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma laaditaan monialaisella yhteistyöllä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa kuvataan tarkemmin lasten ja nuorten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen operatiivinen toiminta	Valmis / ei valmis

Kuntaan muuttavat uudet kunta- laiset löytävät kunnan vapaa-ajan- palvelut ja osallistumismahdolli- suudet	Osallisuus- ja tervetulo-ohjelman toi- menpiteet huomioidaan toimialojen ta- lous- ja toimintasuunnittelussa	Talous- ja toimintasuunnit- teluun sisällytetyt toimen- piteet
Puututaan mahdollisimman var- hain ja vaikuttavasti lähisuhdevä- kivaltaan	MARAK-toiminnan kehittäminen niin, että toimintamallia hyödynnetään aktii- visesti. Moniammatillisella yhteistyöllä pyritään lisäämään sisäistä turvalli- suutta ja puuttumaan nopeasti lähisuh- deväkivaltaan. MARAK-, Hoito syytteen sijaan - ja Ankkuri-toiminnoille luodaan yhteinen toimintamalli.	Luotu / ei luotu
Koulujen ehkäisevää päihdetyötä (EPT) toteutetaan kunnan EPT- suunnitelman ja koulujen päihde- ja pelikasvatussuunnitelmien mukaisesti	Kouluissa toteutetaan vuosittain päihde- ja pelikasvatussuunnitelman mukaiset toimenpiteet	Koulut seuraavat vuosittain toimenpiteiden toteutumista Kouluterveyskysely: pähteiden käyttö

HYTE-kertoimen prosessi- ja tulosindikaattorit		
Prosessi-indikaattorit	Lähde	Aikataulu
Peruskoulu		
Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein	Terveiden ja hy- vinvoinnin edistä- minen peruskou- luissa - tiedonke- ruu	Tiedot kerätään paritto- mina vuosina syksyllä ja jul- kaistaan seuraavan vuoden keväällä
Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa		
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit		
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelu- kunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja väli- palojen järjestämisessä		
Liikunta		
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vas- taavassa kertomuksessa	Liikunta kunnan toiminnassa - tiedonkeruu	Tiedot kerätään parillisina vuosina keväällä ja julkaistaan syk- sillä
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen		
Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä		

liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille		
Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin		
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poik- kihallinnollinen työryhmä		
Kulttuuri		
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä (Onko kunnalla käytössä jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltavaa vertaistoimintaa esim. kulttuuriluotsi tai -kaveritoiminta?)	Kulttuuri kunnan toiminnassa -tiedonkeruu	Tiedot kerätään parillisina vuosina keväällä ja julkaistaan syksyllä
Tulosindikaattorit	Lähde	Aikataulu
SIVISTYS		
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista Indikaattorin tavoitetaso 5 %	Kouluterveyskeskus (THL)	Tietojen keruu toteutetaan parittomina vuosina keväisin, tulokset julkaistaan syksyisin
Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista Indikaattorin tavoitetaso 5 %	Kouluterveyskeskus (THL)	Tietojen keruu toteutetaan parittomina vuosina keväisin, tulokset julkaistaan syksyisin
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä Indikaattorin tavoitetaso 5 %	Tutkintorekisteri (Tilastokeskus)	Tilasto valmistuu tilastovuotta seuraavan vuoden jälkeen alkuvuodesta. (esim. 2021 vuoden tiedot julkaistaan 2023)

3.5.1 Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä.

Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lapsen osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään ja opiskeluun.

Tehtävät:

Varhaiskasvatustilain mukaista kunnallista varhaiskasvatusta järjestetään alle kouluikäisille lapsille lapsen omalla äidinkiellällä päiväkotii- tai perhepäivähoitona. Inarin kunnassa varhaiskasvatusta järjestetään suomen ja saamen kielillä. Perusopetuslain mukaista maksutonta esiopetusta järjestetään Saariselän alueen 6- vuoti- aille lapsille Saariselän päiväkodissa. Varhennettua esiopetusta järjestetään tarvittaessa 5-vuotiaille lapsille Saariselän, Ivalon ja Inarin päiväkodeissa. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on lakisääteisen (subjektiivisen) varhaiskasvatusoikeuden toteutuminen.

Pohjoissaamenkielistä äidinkielistä varhaiskasvatusta järjestetään Ivalon ja Inarin päiväkodeissa ja inarinsaamen kielistä äidinkielistä varhaiskasvatusta ryhmäperhepäivähoitona Inarissa. Saamenkielistä äidinkielistä varhaiskasvatusta voidaan järjestää myös perhepäivähoitona tarpeen ja resurssien mukaan.

Inarin kunnassa järjestetään koltan- ja inarinsaamenkielistä kielipesätoimintaa valtionavustuksen ja henkilöstöresurssien mukaan. Koltansaamenkielistä kielipesätoimintaa järjestetään Ivalon ja Sevettijärven kielipesissä ja inarinsaamenkielistä kielipesätoimintaa Ivalon ja Inarin kielipesissä. Äidinkielisille koltan- ja inarinsaamenkielisille lapsille järjestetään kielipesätoiminnan vaihtoehtona äidinkielisille lapsille tarkoitettua varhaiskasvatusta tarpeen ja resurssien mukaan. Kunta edistää mahdollisuuksien mukaan koltansaamen kielistä varhaiskasvatusta Ivalossa ja parantaa erityisesti koltansaamenkielisten äidinkielisten lasten oikeutta äidinkielisille tarkoitettuun varhaiskasvatukseen.

Lakisääteistä lasten kotihoidontukea maksetaan Kelan toimesta alle 3-vuotiaille lapsille ja sisaruksille. Inarin kunta maksaa harkinnanvaraista kotihoidontuen kuntalisää alle 2-vuotiaille lapsille sekä sisaruksille kunnan päättämin ehdoin.

Koululaisten hoito ei kuulu lakisääteisen varhaiskasvatusoikeuden piiriin. Inarin kunnassa järjestetään erityisistä harkinnanvaraista koululaisten hoitoa vuorohoitoa tai tukea tarvitseville 1. luokan oppilaille, mikäli hoitopaikoissa on tilaa.

Varhaiskasvatus toteutetaan Opetushallituksen 1.3.2022 valtakunnallisten varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja sivistyslautakunnan hyväksymän Inarin kunnan varhaiskasvatussuunnitelman 1.8.2022 mukaisesti. Varhaiskasvatussuunnitelmia on päivitetty huoltajien ja henkilöstön palautteiden pohjalta ja tarkennettu vuosittain yhteisten tavoitteiden osalta. Henkilöstölle järjestetään koulutuksia, jotka tukevat osaamista sekä varhaiskasvatussuunnitelman toteuttamista. Varhaiskasvatustilain on muuttunut 1.1.2025, jonka myötä velvollisuus laatia paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on poistunut. Opetushallitus uudistaa varhaiskasvatussuunnitelman perusteet vuoden 2025 aikana.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia sekä työssä jaksamista tuetaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Työnohjausta järjestetään tarvittaessa työyksikköjen toiminnan, ilmapiirin sekä tiimi- ja yhteistyön kehittämiseksi.

Varhaiskasvatuksessa osallistutaan Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) Valssi-laadunvalvontajärjestelmän mukaisesti valtakunnallisiin arviointeihin sekä Lapin kuntien kanssa suunniteltuihin yhteisiin ajan- kohtaisiin arviointeihin.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%
Toimintatuotot	912	894	896	0,20 %
Toimintakulut	- 5 732	- 6 168	- 6 462	4,77 %
Toimintakate	- 4 819	- 5 274	- 5 566	5,54 %

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Todelliset hoitopäivät	34 316	36 000	36 000	37 000	38 000
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 31.12	231	230	240	245	250
- joista ostopalvelut/lapsia 31.12	0	0	0	0	0
- joista vuorohoidossa	42	50	50	55	60
Lapsia esiopetuksessa (Saariselän pk)	0	3	5	5	5
Kotihoidon/yksityisen hoidon tuen saajat 31.12.	36	40	50	55	60
- joista kotihoidon kuntalisän saajat/ka	15	25	25	25	25
- joista yksityisen hoidontuen saajat/ka	0	0	0	0	0

Talousarvion perustelut:

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen mukaisesti ottaen huomioon lakisääteisen varhaiskasvatuksen järjestämisvelvoitteet, lakimuutokset sekä kustannusten nousut.

Inarin kunnassa varhaiskasvatuspaikkojen äkillinen tarve ja muutokset ovat jatkuvia erityisesti matkailun ja työelämässä tapahtuvien muutosten myötä. Tämä näkyy erityisesti talvisesonkiaikoina sekä vuorohoitotarpeen (ilta-, yö - ja viikonloppuhoito) vaihteluna päiväkodeissa. Vuorohoitotarpeen suuri määrä ja muutokset vaikuttavat Inarin kunnan varhaiskasvatuksen henkilöstömäärään ja - rakenteeseen. Varhaiskasvatuksen tarve perheillä vaihtelee kunnan eri osissa mm. työllisyyden, matkailun sesonkiaikojen sekä syntyvyyden mukaan.

Kunnallinen varhaiskasvatustarve on kasvussa ja lapsia varhaiskasvatuksessa arvioidaan olevan vuonna 2026 noin 240.

Pohjoisaamenkielisen varhaiskasvatuksen järjestämisen nettokustannukset Ivalon ja Inarin päiväkodeissa ovat arviolta 504 763 euroa ja inarinsaamenkielisen varhaiskasvatuksen järjestämisen nettokustannukset Inarin kirkonkylän ryhmäperhepäiväkodissa vuonna 2026 ovat arviolta 256 552 euroa (yhteensä 761 315 euroa). Äidinkielisen saamenkielisen varhaiskasvatuksen valtionavustukset ovat lapsikohtaisia ja rahoituksen pysyessä nykyisellä tasolla lasten määrän kasvusta johtuen avustus/lapsi vähenee vuonna 2026.

Koltan- ja inarinsaamenkielisen kielipesätoiminnan nettokustannukset neljässä eri kielipesässä ovat vuonna 2026 arviolta vähintään 215 785 euroa. Kulttuuri- ja kielipesätoiminnan uudet rahoitusperusteet vuodesta 2026 alkaen on hyväksytty Saamelaiskäräjien hallituksessa 5.6.2025. Myös kielipesätoiminnan valtionavustus muuttuu lapsikohtaiseksi. Valtionavustuksella ei rahoiteta saamea äidinkielenään puhuvien lasten varhaiskasvatusta, joka on kuntien lakisääteinen tehtävä, joten näiden lasten varhaiskasvatuksen kustannukset tulevat lisäämään kuntien nettokustannuksia valtionavustusten pienentyessä. Kielipesien rahoitusperusteissa painotetaan hieman pienten yksiköiden ja uhanalaisimman koltansaamenkielisen kielipesätoiminnan rahoitusta. Toiminnan järjestäjä selvittää ennen kielipesäpaikan myöntämistä, mitä kieltä/kieliä perheen kotikielenä käytetään. Valtionavustusten arvioidaan vähentyvän vuonna 2026 sekä kielipesien ja lasten määrän vähenemisestä että rahoitusperusteiden muutoksen takia. Lopullinen valtionavustuksen määrä selviää vasta rahoitusneuvottelujen ja Saamelaiskäräjien päätöksen jälkeen.

Varhaiskasvatuksen kustannuksia lisäävät Inarin kunnan elinkeinorakenteesta sekä pitkistä etäisyyksistä johtuvat lasten pitkät hoitoajat, vuorohoito sekä lasten lomien vähentyminen. Inarin kirkonkylään uuden koulun lähistölle on valmistuneet uudet sekä peruskorjatut tilat Inarin päiväkodille sekä Inarinsaamen kielipesälle ja ryhmäperhepäiväkodille. Varhaiskasvatuksen palvelujen ja toimintakulujen kustannukset kasvavat uusien toimitilojen ja ostopalvelujen (siivous- ja ruokahuolto) myötä. Ostopalvelujen lisäyksen vuoksi Inarin päiväkodin päiväkotiapulaisen toimi lakkautetaan. Toisaalta kustannussäästöä vuonna 2026 saadaan toimintojen keskittämisestä sekä pienten, erillään toimivien varhaiskasvatusyksiköiden vähentämisestä ja luopumalla

väistö- ym. vuokratiloista, jotka ovat lisänneet henkilöstötarvetta ja -kustannuksia. Ryhmäperhepäiväkotin Päiväsinen toiminta on siirretty henkilöstöineen 1.8.2025 alkaen Ivalon päiväkodin vuoroyksikköön, jossa järjestetään myös perhepäivähoidon varahoito. Muutos henkilöstöohjelmaan tulee voimaan 1.1.2026 alkaen, joka mahdollistaa päiväkotipaikkojen pysyvän lisäyksen, sillä Päiväsinen henkilöstöllä on päiväkodin henkilöstön kelpoisuus. Inarinsaamen kielipesä Kuátin vuokratilat on irtisanottu ja kielipesä on muuttanut Ivalon vuoroyksikön tiloihin 1.8.2025 alkaen Ivalon Koltansaamen kielipesän viereisiin tiloihin. Varhaiskasvatuksen virassa olevan toimistosihteerin tehtäviin siirretään 1.1.2026 alkaen asiakasmaksupäätösten sekä kotihoidontuen kuntalisän päätöksenteko, mikä vähentää päällekkäistä hallintotyötä.

Päiväkotipalvelujen määrä on pysynyt suurena johtuen hakijoiden määrästä ja lasten tuen tarpeista. Kotona tapahtuvan perhepäivähoidon määrä on vähentynyt, eikä kaikkia perhepäivähoitajien toimia ole saatu täytettyä.

Inarin kunnassa järjestetään edelleen ympärivuorokautista vuorohoitoa Saariselän ja Ivalon päiväkodeissa ja iltä- ja viikonloppuhoitoa Inarin päiväkodissa sivistyslautakunnan hyväksymien ohjeiden mukaisesti. Vuorohoitoa keskitetään juhannuksen ja joulupyhien aikaan sekä tarvittaessa silloin, jos henkilöstöä ei ole saatavilla. Vuorohoidon säilyttäminen nykyisellä tasolla kaikissa kolmessa päiväkodissa vaatii riittävää henkilöstöä sekä varallaolojärjestelmän kehittämistä ja joustavuutta tilanteiden muuttuessa. Sijaisten ja henkilöstön rekrytointi on edelleen haasteellista koko kunnan alueella. Saamenkielisten varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen pienissä yksiköissä mm. sivukylillä on erityisen haavoittuvaa henkilöstön puutteen vuoksi. Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys, henkilöstön jatkuva rekrytointi ja erilaiset toimet sijaisresurssien hankkimisessa ovat jatkuvia tehtäviä, jotta lakisääteiset varhaiskasvatuspalvelut pystytään turvaamaan. Varhaiskasvatuspalvelut on järjestettävä myös tilanteissa, jossa henkilöstöä on lomalla tai äkillisesti poissa työstä.

Inarin kunta maksaa kotihoidontuen kuntalisää vuodesta 2019 alkaen kunnan päättämien ohjeiden mukaisesti alle 2-vuotiaista lapsista ja heidän sisaruksistaan, jotka saavat kotihoidontukea eivätkä käytä varhaiskasvatuspalveluja. Kotihoidontuen saajien määrä on noussut ja vuonna 2026 kotihoidontuella olevia lapsia arvioidaan Inarissa olevan noin 50.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan Inarin kunnan sivistyslautakunnassa hyväksyttyä kulttuurisuunnitelmaa (KOPS) yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa. Suunnitelma täydentää varhaiskasvatussuunnitelmia ja sen tavoitteena on tutustuttaa lapset paikalliseen ja valtakunnalliseen kulttuuriin sekä kunnan kulttuurikohteisiin.

Varhaiskasvatuksessa jatkuu vuonna 2024 aloitettu koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä hanke opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksen turvin. Hanke toteutetaan vuosina 2024–2027. Hankkeeseen on palkattu varhaiskasvatuksen sosionomi, joka toimii yhteistyössä kiertävän erityisopettajan ja muun henkilöstön kanssa. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäviin kuuluu edistää osaltaan laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumista inklusiivisten toimintamallien mukaisesti ja tuen varhaista ja oikea-aikaista toteutumista jokaiselle lapselle.

Varhaiskasvatuksen esihenkilöt sekä Inarin päiväkodin ja kielipesän/ryhmäperhepäiväkodin henkilöstö osallistuvat toimintakaudella 2025–2026 Avartajat Oy:n järjestämään muutostukivalmennukseen, joka muodostuu kahdesta eri kehittämisosiosta. Inarissa kehittämishankkeen tavoitteena on tukea Inarin varhaiskasvatuksen muutosta ja uutta yhteistä toimintakulttuuria. Toinen kehittämishankkeen osio koskee varhaiskasvatuksen hallintorakenteen kehittämistä vastaamaan tämän päivän haasteisiin ja kasvaneeseen työmäärään. Kehittämishankkeeseen kuluihin on myönnetty Kevan osarahoitus.

Tavoitteet:

Luonto - Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luonto – Luonnon kestävä käyttö	Lasten luontosuhteen tukeminen ikätasoisesti ja kulttuurilähtöisesti - säännölliset metsäretket ja lähiympäristöön tutustuminen (1 krt/vko).	Varhaiskasvatuksessa tehtyjen luontoretkien määrä
Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu	Lasten motorisen kehityksen tukeminen ja liikunnan lisääminen	Liikuntaperäkkärin hankinta kesä- ja talvikäyttöön. Tavoitteena on, että liikuntakärry kiertää kaikissa yksiköissä ja sitä käytetään monipuolisesti.

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen	Yhteistyön kehittäminen Pohjois-Lapin Ruoka Oy:n kanssa	Säännöllinen vuoropuhelu toteutunut (1) - ei toteutunut (0): Tavoite 1,0

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamenkielisten palvelujen vahvistaminen	Kielikylpy pedagogiikan ja osaamisen vahvistaminen	Henkilöstön kielikylpy pedagogiikan koulutus Henkilöstön kielenhuoltokoulutus

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Tiimityön ja työilmapiirin kehittäminen, turvallinen ja myönteinen työilmapiiri	Kehityskeskustelut (yksilö- tai ryhmäkeskustelu 1 x v) Tiimisopimukset Työilmapiirimallin käyttö ja kehittäminen
	Varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen kysyntää vastaavasti lapsen omalla äidinkielellä	Varhaiskasvatuspäätökset tehdään lain edellyttämässä aikataulussa. Varhaiskasvatuspaikat pyritään järjestämään lähipalveluperiaatteen mukaisesti pitkien välimatkojen välttämiseksi.

Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Lasten tuen ja henkilöstöresurssien oikea-aikainen ja -laajuinen kohdentaminen tukea tarvitseville lapsille	Lasten pedagogisten selvitysten määrä Tehostetun ja erityisen tuen päätökset Henkilöstön kelpoisuus Lasten varhaiskasvatussuunnitelmat (kirjataan yleisen tuen tukitoimenpiteet) Varhaiskasvatuksen opettajan tekemien Kettutestien määrä Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tekemien arviointimateriaalien käyttökerrat
	Koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen varhaiskasvatuksessa	Koulutuksellista ja yhdenvertaisuutta edistävän hankkeen toteuttaminen erityisavustuksella (vv. 2024–2027) Pienin Askelin-menetelmän käyttöönotto varhaiskasvatuksessa Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö/tapaamiset

3.5.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetuksen tehtävänä on edistää lasten ja nuorten kasvamista itseään, kanssaihmiä ja ympäristöään arvostaviksi yhteiskunnan jäseniksi.

Perusopetuslain edellyttämää esi- ja perusopetusta annetaan kunnan kolmessa koulussa:

- 1) Inarin koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1–9
- 2) Ivalon koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1–9
- 3) Sevettijärven koulu, esiopetus ja perusopetuksen vuosiluokat 1–9

Esi- ja perusopetuksessa opetuskielenä on suomi. Opetusta annetaan lisäksi inarinsaamen-, koltansaamen- ja pohjoissaamenkielillä (perusopetuslaki, 10§).

Tehtävät:

Esiopetuksen tavoite on valmistaa oppilaita kouluopetukseen. Perusopetuksen tavoitteena on, että jokainen oppilas saa perusopetuksesta päättötodistuksen ja siirtyy jatko-opintoihin. Jatko-opintoihin siirtymistä seurataan vuosittain. Opetuksen ensisijaisena tehtävänä on antaa oppilaille riittävät tiedot ja taidot sekä motivaa-

tio jatko-opintoihin ja siten mahdollisuus omien edellytyksiensä mukaisesti ammattiin ja itsenäiseen elämään. Koulut laativat lukuvuosittain toimintasuunnitelman, jota tukevat alisuunnitelmat kuten päihde- ja pelikasvatussuunnitelma, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma ja kulttuurikasvatussuunnitelma.

Inarin kunnan kouluissa annettavaa koulutusta ja sen vaikuttavuutta arvioidaan sivistyslautakunnassa hyväksytyn arviointisuunnitelman mukaisesti. Perusopetuksessa tärkeä laatuksiteeri on opettajan ja oppilaan välisen vuorovaikutus. Toinen tärkeä laatuksiteeri on opetusryhmän koko. Tavoitteena on, että valtuuston hyväksymiä enimmäisryhmäkokoja ei ylitettäisi.

Toteutuneita ryhmäkokoja seurataan lukuvuosittain. Näiden lisäksi opetuksen laatuksiteerinä ovat kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön määrä. Tavoitteena on, että Inarin kunnan esi- ja perusopetuksen työntekijät täyttävät kelpoisuusvaatimukset 100 prosenttisesti.

Työnantaja järjestää koulutuksia, jotka tukevat opetussuunnitelmien kehittämistä sekä monipuolisten opetusmenetelmien hyödyntämistä opetuksessa. Ajanmukainen välineistö edellyttää laitteiston käytön osaaamista, jotta panostukselle saadaan hyvä vaste. Kuntastrategian mukaisesti tuetaan osaamista ja koulutusta sekä turvataan toimivat ja kehittyvät esi- ja perusopetuksen palvelut.

Vuonna 2026 toimeenpanossa ovat oppimisen tuen muutos ja äidinkielen ja matematiikan oppituntimäärien muutokset alakoulussa. Arviointi on uudistumassa.

Oppilasennuste on tällä hetkellä laskeva ja kunnan kokonaisuus huomioiden, sen ennustetaan laskevan ole-massa olevilla tiedoilla 5 vuodessa noin 45 oppilasta. Toteutuma on kuitenkin ollut muutaman oppilaan ver-ran positiivisesti syntyvien mukaisesta ennusteesta poikkeava, johtuen vuosittaisesta muuttovoitosta. Inarin kunnassa alueen matkailu toimii vetovoimatekijänä myös pandemian jälkeen. Inarin kunnan väestö on jäl-leen lähtenyt pandemiaa edeltäneen tapaiseen nousuun. Vuoden 2024 aikana oppilasmäärän poikkeama ennusteesta on merkittävä (20.9.2024 22 oppilasta), ja tämä, sekä viimeiset valtakunnalliset ennusteet aset-tavat oppilasmäärän vähenemisen ainakin jollain tasolla kyseenalaiseksi. Opetushenkilöstön määrää ja tule-vien vuosien tarvetta arvioidaan vuoden 2026 aikana.

Oppimista tukeva koulujen aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään sivistyslautakunnan hyväksymin periaat-tein. Kesäkerho koululaisille on vanhempien työssä toimimista tukevaa palvelua. Yhteistyö varhaiskasvatuk-sen kanssa on tärkeä osa toimivaa kuntapalvelua. Uudistuvien tilojen myötä vahvistuu mahdollisuus palvella myös inarinsaamen, pohjoissaamen ja koltankielillä.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%
Toimintatuotot	1 451	1 285	1 525	18,66 %
Toimintakulut	- 12 043	- 12 140	- 13 572	11,79 %
Toimintakate	- 10 592	- 10 855	- 12 046	10,98 %

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas			
Esiopetus	- 70	- 76	- 83
Perusopetus	- 1 337	- 1 374	- 1 509
Iltapäivätoiminta	- 59	- 60	- 66

Talousarvion perustelut:

Oppilasmäärä on laskeva ja se aiheuttaa tarvetta tarkastella koulujen henkilöstömäärää ennen elokuuta 2026. Oppilasennuste syntyneiden perusteella viiden vuoden aikajänteellä on – 45, jota korjaa muuttovoitto jonkun verran. Sevettijärven monitoimitilan teknisentyön laitteiston hankinta siirretään 2025 vesivahingon

takia vuodelle 2026.

Saamenkieliseen esi- ja perusopetukseen ennakoidaan käytettäväksi 1 400 000 euroa. Tämä on vuonna 2025 havaittu poikkeama. Saamenopetukseen käytettävää rahamäärää vastaan Inarin kunta saa myös tuloja saamenopetusta koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Tavoitteet:

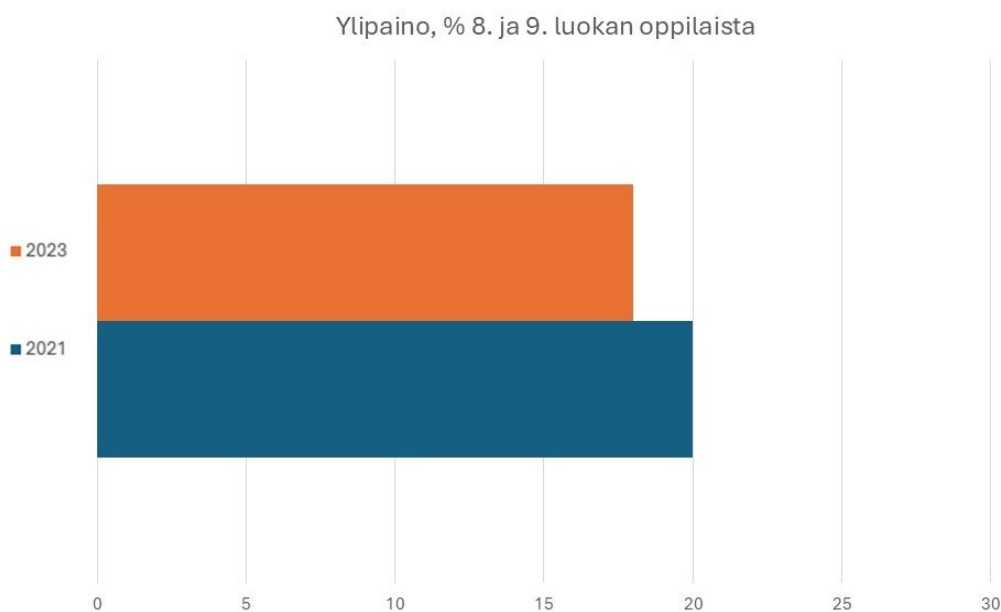
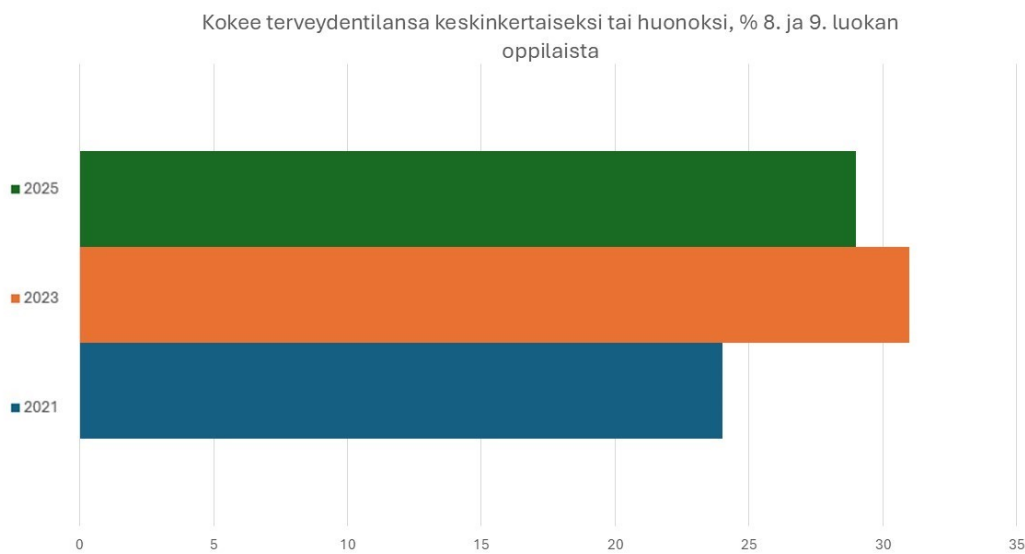
Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen	Saamen kielen opiskelijoiden määrä kasvaa	Saamen kielellä ja saamen kielen opiskelijoiden määrä
Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu	Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Tuemme lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kasvun edellytyksiä Jokaisella on mahdollisuus harrastukseen - koululaiskysely Maistuva kouluruoka: Yhteistyö Pohjois-Lapin Ruoka Oy:n kanssa - säännölliset tapaamiset
	Toimivat peruspalvelut	Pidämme yllä vahvat peruspalvelut ja kouluverkon Panostamme kunnan henkilöstön työhyvinvointiin Toteutamme kulttuurikasvatussuunnitelmaa esi- ja perusopetuksessa
	Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa	Rakennamme yhteistyön ja toimivat yhdyspinnat Lapin hyvinvointialueen toimintojen kanssa - koulu-terveyspalveluiden saatavuus turvataan
	Älykäs saavutettavuus	Sovitamme yhteen palveluliikennettä ja koulukuljetuksia - mahdollistetaan vapaa-aikatoimintaan osallistumista

Vuoden 2026 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet		
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari

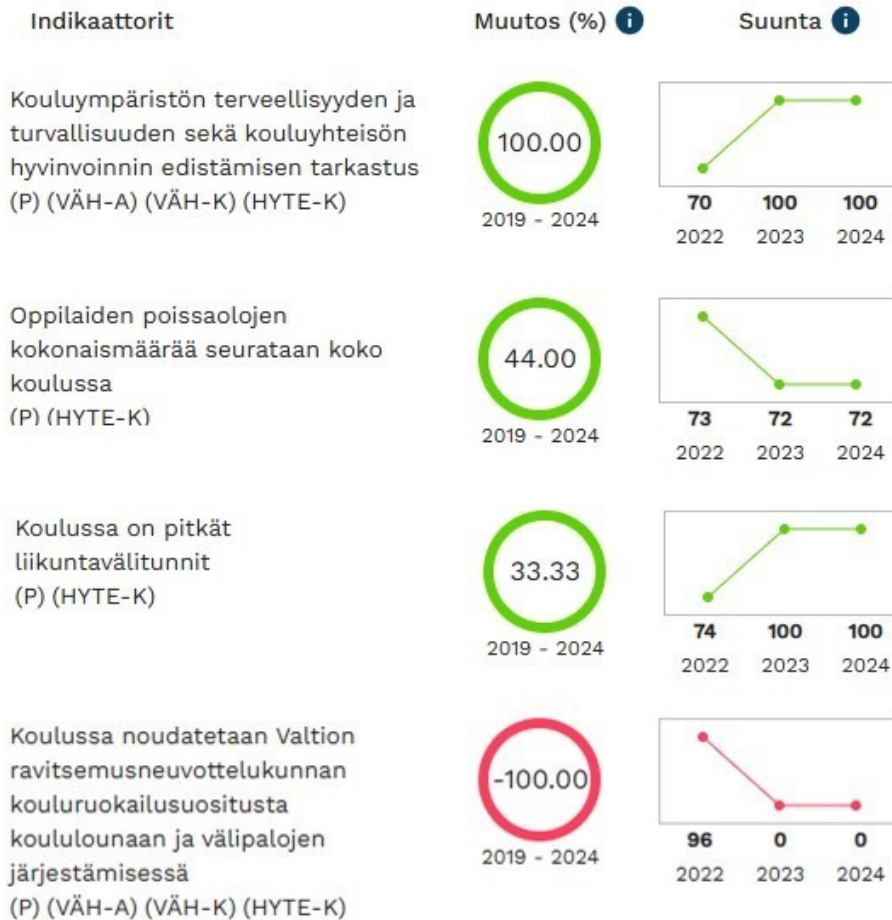
Koulujen ehkäisevää päihdetyötä (EPT) toteutetaan kunnan EPT-suunnitelman ja koulujen päihde- ja pelikasvatussuunnitelmien mukaisesti	Kouluissa toteutetaan vuosittain päihde- ja pelikasvatussuunnitelman mukaiset toimenpiteet	Koulut seuraavat vuosittain toimenpiteiden toteutumista Kouluterveyskysely: päihteiden käyttö ja ruutuaika
---	--	---

HYTE-kertoimen indikaattoreissa on kaksi (2) peruskoulua koskevaa tulosindikaattoria ja neljä (4) prosessi-indikaattoria. THL kerää prosessi-indikaattoreiden tiedot parittomina vuosina ja julkaisee ne seuraavan vuoden keväällä. Tulosindikaattoreiden tiedot THL kerää Kouluterveyskyselyllä, joka toteutetaan parittomina vuosina keväisin, ja tulokset julkaistaan syksyisin.

Hyte-kertoimen tulosindikaattorit - peruskoulu

HYTE-kertoimen prosessi-indikaattorit – peruskoulu

3.5.3 Lukiokoulutus

Toiminta-ajatus:

Lukio-opiskelun aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa sekä paikkaansa maailmassa. Lukiokoulutus syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia jatko-opintoihin, elinikäiseen oppimiseen ja työelämään.

Tehtävät:

Lukiokoulutus tuottaa opiskelijoille jatko-opintokelpoisuuden korkea-asteen opintoihin. Lukio-opiskelu antaa opiskelijoille opiskelutaidot, joita elinikäinen opiskelu vaatii. Ivalon lukiossa tuetaan nuorten kasvua ja identiteetin kehittymistä esimerkiksi siten, että heille tarjotaan mahdollisuus opiskella inarin-, koltan- ja pohjoissaamen kieliä äidinkielenä.

Ivalon lukio tarjoaa laadukasta ja yksilöllistä toisen asteen opetusta alueen nuorille. Yhteistyössä Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanssa opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus suorittaa lukion oppimäärä, ylioppilastutkinto ja ammatillinen perustutkinto. Kansainvälinen toiminta jatkuu ja yhteistyötä perusopetuksen kanssa kehitetään luomalla uusia yhteistyön muotoja.

Lukuvuonna 2025–2026 Ivalon lukio osallistuu LUKE-verkoston toimintaan ja jatkaa yhteistyötä muiden Lapin lukioden kanssa. Kevätlukukaudella järjestetään korkeakouluviikko Rovaniemen ja Oulun korkeakoulujen kanssa.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%
Toimintatuotot	100	105	145	38,37 %
Toimintakulut	- 1 391	- 1 364	- 1 646	20,70 %
Toimintakate	- 1 291	- 1 259	- 1 501	19,23 %

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/Asukas	- 179	- 176	- 206

Talousarvion perustelut:

Lukuvuonna 2025–2026 Ivalon lukion 1. ja 3. vuosiluokat ovat kaksisarjaisia ja 2. vuosiluokka yksisarjainen. Syksyllä 2025 lukion aloitti poikkeuksellisen suuri ikäluokka. Tämä tarkoittaa sitä, että oppimateriaaleja on hankittava aikaisempaa enemmän. Lisäksi opettajien tuntimäärä nousee lukuvuoden aikana, koska ensimmäisen vuoden opiskelijat on jaettu pakollisissa aineissa kahteen opetusryhmään.

Jotta voidaan taata opiskelijoiden valmistautuminen ylioppilastutkinnon kokeisiin, on heille tarjottava kaikki pakolliset ja valinnaiset valtakunnalliset opinnot. Tämä on mahdollista tehdä kustannustehokkaasti siten, että valinnaisia opintojaksoja tarjotaan vuorovuosin kahdelle ikäluokalle kerrallaan. Myös lyhyiden vieraiden kielten, saksan ja espanjan, opiskelu aloitetaan vuorovuosin ja opintojaksot tarjotaan kahdelle ikäluokalle.

Tavoitteet:

Saamelaisuus – Saamen kielen vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen	Saamen kielen ja saamen kielellä opiskelevien määrä kasvaa	Opiskelijoiden lukumäärä kasvaa

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Laadukas lukiokoulutus. Ivalon lukio tarjoaa laadukasta lukiokoulutusta.	Suoritettujen tutkintojen määrä
	Opetushenkilöstön kelpoisuus	Sivistyspalveluiden jatkuva seuranta ja tilastointi

Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Lukiolaisten hyvinvoinnin kehittäminen	Kouluterveyskyselyiden tulosten kehitys Maistuva kouluruoka: Jatkuva yhteistyö Pohjois-Lapin Ruoka Oy:n kanssa
Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa	Opiskeluhuollon kehittäminen	Opiskeluhuollon palveluiden saatavuus

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoite:

Koulujen ehkäisevää päihdetyötä (EPT) toteutetaan kunnan EPT-suunnitelman ja koulujen päihde- ja pelikasvatussuunnitelman mukaisesti.

Toimenpide

Kouluissa toteutetaan vuosittain päihde- ja pelikasvatussuunnitelman mukaiset toimenpiteet. Toimenpiteet tarkennetaan lukuvuosittaisessa työsuunnitelmassa. Oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä osallistuu suunnitteluun ja mahdollisuuksien mukaan myös toteutukseen.

Mittari

Koulut seuraavat vuosittain toimenpiteiden toteutumista. Toteutuneet toimenpiteet kirjataan lukuvuoden päätyttyä laadittavaan toimintakertomukseen. Toteutetaan Inarin kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaa.

Joka toinen vuosi tehtävän kouluterveyskyselyn tulokset antavat tietoa opiskelijoiden hyvinvoinnista.

3.5.4 Kansalaisopisto

Toiminta-ajatus:

Kansalaisopisto tarjoaa kohtuuhintaista ja monipuolista koulutusta sekä laaja-alaisia harrastusmahdollisuuksia. Opiskelu ja harrastaminen mahdollistavat itsensä kehittämisen, lisäävät henkistä hyvinvointia ja hyvää elämänlaatua sekä tarjoavat onnistumisen ja omaehtoisen oppimisen elämyksiä, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.

Tehtävät:

Kansalaisopiston tehtävänä on toteuttaa asukkaiden tarpeisiin perustuvaa, kaikkien saatavilla olevaa vapaa-voitteista yleissivistävää koulutusta, joka antaa tilaisuuden itsensä omaehtoiseen kehittämiseen, elinikäiseen oppimiseen, opiskelutaitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen sekä tukee fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Kansalaisopiston tavoitteena on turvata elinikäisen, omaehtoisen oppimisen periaatteen mukaan kuntalaisten monipuolisen kehittymisen, hyvinvoinnin, moniarvoisuuden ja kansanvaltaisuuden toteutuminen.

Opisto kehittää aktiivisesti kurssitoimintaansa asukkaiden toiveita vastaavaksi.

Opisto tekee yhteistyötä alueen muiden oppilaitosten kanssa, kuin myös Lapin ja valtakunnan alueella toimivien kansalaisopistojen kanssa.

Inarin kunta
Talousarvio 2026

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%
Toimintatuotot	63	70	75	6,48 %
Toimintakulut	- 733	- 697	- 774	11,04 %
Toimintakate	- 670	- 627	- 700	11,54 %

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/Asukas	- 93	- 87	- 96

Talousarvion perustelut:

Työkauden 2024–2025 päättyessä oli havaittavissa kuntalaisten kiinnostuksen lisääntyminen kansalaisopiston palveluja kohtaan. Tämä ilmeni toteutuneiden kurssituntien määrän kasvuna edellisiin työkausiin verrattuna. Työkauden 2025–2026 käynnistyessä em. kehitys näyttää jatkuvan. Vuoden 2026 talousarvion laadinnassa on otettu huomioon kuntalaisten lisääntynyt kiinnostus vapaata sivistys työtä kohtaan suuntaamalla opetukseen lisää resursseja. Vapaan sivistystyön palvelut ovat osa vetovoimaisen kunnan pitovoimatekijöistä.

Tavoitteet:

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamen kielten näkyvyyden vahvistaminen	Saamen kielten opetuksen mahdollistaminen.	Saamen kielten kurssien määrä ja saamen kielten opiskelijoiden määrä.

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Lasten ja nuorten omaehtoisen opiskelun ja harrastamisen mahdollistaminen.	Lapsille ja nuorille suunnattujen kurssien määrä, sekä osallistujien määrä em. kursseilla.
Ikäihmisten hyvinvointi ja elämänlaatu	Ikäihmisten aktiivisuuden, osallisuuden sekä omaehtoisen itsensä kehittämisen tukeminen.	Ikäihmisten määrä kansalaisopiston kursseilla.
Kylien tukeminen	Opiston kurssitoiminnan tarjoaminen Inarin kunnan kylille.	Kurssien määrä eri kylillä.

3.5.5 Kirjasto

Toiminta-ajatus:

Kirjasto on helposti saavutettava kunnan sivistys- ja kulttuurilaitos, joka pyrkii tavoittamaan kaikki kuntalaiset. Se on matalan kynnyksen yhteisöllinen kohtaamispaikka ja erilaisten kulttuuritapahtumien esteetön keskus. Kirjasto edistää aktiivisesti monilukutaitoa ja kirjallisuuden harrastusta. Joustavana oppimisympäristönä kirjasto tukee elinikäistä oppimista tarjoamiensa etäopiskelu- ja etätyöskentelymahdollisuuksien kautta. Perinteisten aineistojen ja palveluiden ohella kirjasto tarjoaa monipuolisia verkkoaineistoja ja -palveluja. Katta-

valla tarjonnallaan kirjasto edistää sivistystä ja aktiivista kansalaisuutta, mikä lisää luottamusta ja hyvinvointia Inarin kunnassa ja koko yhteiskunnassa.

Tehtävät:

Kirjaston toimintaa ohjaa kirjastolaki (29.12.2016/1492) ja Inarin kirjastossa toteutamme lakiin kirjattuja tehtäviä. Kunnan strategian mukaisesti myös kirjaston arvot ovat yhteisöllisyys, vastuullisuus, rohkeus ja paikallisuus. Kirjasto tarjoaa asiantuntevaa asiakas- ja tietopalvelua sekä tilojen aukiolokäyttöä laajentavaa, laajaa omatoimiaikaa. Lukemisharrastusta, monilukutaitoa, yhteiskunnallista osallisuutta, harrastamista ja kulttuurin kokemista edistetään opastus- ja opetuspalveluiden sekä tapahtumien avulla. Kirjasto ylläpitää uudistuvaa kokoelmaa, johon kuuluu perinteisiä ja verkkoaineistoja, sekä näihin liittyviä palveluita.

Kaikilla on oikeus kirjastopalveluihin. Asiakaslähtöisyyden avaintekijöitä ovat kirjastopalvelujen esteettömyys, saavutettavuus ja vuorovaikutteisuus. Kirjaston kokoelmia ja palveluita arvioidaan systemaattisesti.

Inarin kirjaston tavoitteet on päivitetty vuoden 2025 alussa. Kirjasto tulee toteuttamaan asettamia tavoitteita vuoden 2026 aikana. Inarin kunnan strategian painopistealueista saamelaisuus sekä hyvä elämä näkyvät kirjaston tavoitteissa. Kirjastossa strategian toiminnallisena tavoitteena on ylläpitää ja edistää saamenkielistä kirjallisuutta kaikilla kolmella saamen kielellä. Lisäksi lapsille ja nuorille pyritään tarjoamaan kirjastonkäytön opetusta sekä satutunteja ainakin yhdellä saamen kielellä.

Inarin kirjastoissa hyvän elämän toiminnallisena tavoitteena on tarjota laadukkaita ja saavutettavat palvelut koko kunnan alueella. Asiakkaita ja sidosryhmiä ohjataan kirjaston, tietolähteiden ja verkkopalveluiden käytössä. Käyttäjää autetaan löytämään mieluisia sisältöjä kirjaston monipuolisista kokoelmista ja palveluista.

Kirjaston palvelut tuotetaan myös taloudellisesti ja kaikkia osapuolia vastavuoroisesti hyödyttävässä yhteistyössä kunnan sivistystoimen, kunnan koulujen, muiden paikallisten toimijoiden ja Lapin kirjastojen kesken. Kirjastolla on oma, kunnan varhaiskasvatussuunnitelman ja kulttuurikasvatussuunnitelman kanssa yhdenmukainen lukijuuskasvatussuunnitelma. Lukijuuskasvatussuunnitelman kautta kirjasto tukee varhaiskasvatuksen ja koulujen toimintaa ja osallistuu koordinoitusti kunnan kulttuurikasvatukseen. Yhteistyössä kulttuuritoimen kanssa kirjasto tuo elämyksiä arkeen erilaisten kulttuuritapahtumien avulla. Inarin kirjasto osallistuu aktiivisesti Lapin kirjastojen yhteiseen kehittämistoimintaan.

Saavutettavuus ilmenee kirjaston mahdollisuutena tarjota tilojaan oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Kirjastossa on laaja palveluaika, jota täydentää omatoimiaukiolo melkein vuoden jokaisena päivänä. Kirjastoauton avulla lähipalvelua viedään säännöllisesti maantieteellisesti laajan kunnan eri osiin ja palvellaan kunnan kaikkia kouluja ja päiväkoteja. Kirjastoauton reittejä ja pysäkkiaikatauluja kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Autossa myydään apteekkituotteita ja välitetään reseptilääkkeitä.

Kirjasto tuottaa näyttelyitä sekä kirjallisuuteen ja lukemiseen liittyvää toimintaa ja tapahtumia, lukupiirejä ja kirjallisuusiltoja. Kirjasto tuottaa lisäksi pedagogisia satutunteja sekä systemaattista eri-ikäisten kirjavinkkausta ja kirjastonkäytön opetusta. Kirjastossa markkinoidaan lukemisesteisille tarkoitettuja erityispalveluita (Celia). Kirjastonkäytön opetusta annetaan kirjastoautossa inarinsaamen kielellä.

Kirjaston Inari-kokoelmaa ja Tarinoiden Inari -verkkoarkistoa ylläpidetään ja kehitetään paikallisen kulttuuriperinteen säilyttämiseksi. Tarinoiden Inariin liitetään vuoden 2026 aikana uutta materiaalia kuunneltavaksi.

Inarin kirjasto liittyi Kansalliskirjaston ylläpitämään kuntien yhteiseen E-kirjastoon vuoden 2025 alussa yhdessä muiden Lapin kirjastojen kanssa. Lapinkirjasto yhdessä E-kirjaston kanssa ylläpitää ja kehittää kirjastojen verkkoaineistoa.

Henkilöstön osaamista kehitetään systemaattisesti sisäisillä ja ulkoisilla koulutuksilla sekä webinaareihin osallistumalla. Kirjasto pyrkii kehittämään toimintaansa kehityshankkeilla ja hakee aktiivisesti hankerahoi-
tusta toiminnan kehittämiseksi.

Inarin kunta täyttää 150 vuotta vuonna 2026. Inarin kirjasto tulee omalta osaltaan olemaan mukana juhla-
vuoden järjestelyissä ja tapahtumien tuottajana.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%
Toimintatuotot	102	152	92	-39,41 %
Toimintakulut	- 766	- 855	- 848	-0,84 %
Toimintakate	- 664	- 704	- 756	7,47 %

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 92	- 98	- 104

Talousarvion perustelut:

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

Tavoitteet:

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamenkielisten palvelujen vahvis- taminen	Ylläpitää ja edistää saamenkielistä kirjallisuutta kaikilla kolmella saa- men kielellä.	Saamenkielinen kokoelma
	Tarjotaan kirjastokäytön opetusta ja pedagogisia satutunteja saa- meksi.	Saamen kielellä pidetyt pedagogi- set satutunnit

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Kirjastojen monipuoliset, laaduk- kaat ja saavutettavat palvelut: Tilat ja välineet työskentelyyn, oppimi- seen, harrastamiseen, tapahtumiin, kansalaistoimintaan. Laadukas ja opastava asiakaspalvelu sekä toi- miva omatoimiaika.	Toimivat laitteet ja välineet, tilojen käyttömahdollisuus, omatoimiaika
	Tarinoiden Inariin lisää tarinoita kuunneltavaksi.	Tarinoiden määrä
	Kuntalaiset saavat kirjastopalve- luta Ivalon ja Inarin kirkonkylän li- säksi myös kirjastoautossa.	Kirjastoauton pysäkkien määrä

Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Lapset, nuoret ja nuoret aikuiset osaavat käyttää kirjastoa ja lukevat myös vapaa-ajalla. Lukutaidon valmiuksien tukeminen yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa	Lukijuuskasvatussuunnitelman mukaisten toimintojen toteutus Kirjastonkäytönopetusten lukumäärä koululaisille ja opiskelijoille
------------------------------	--	---

3.5.6 Kulttuuri

Toiminta-ajatus:

Inarin kulttuuritoimi edistää monipuolista ja saavutettavaa kulttuuritarjontaa kaikenikäisille kuntalaisille, vahvistaen hyvinvointia, elämänlaatua ja kunnan pitovoimaa. Toiminta tukee paikallisia kulttuurialan toimijoita ja toteutetaan yhteistyössä eri tahojen kanssa, huomioiden inarilaisuus, saamelaisuus sekä kuntastrategian kärkitavoitteet.

Kulttuuritoimi pyrkii tukemaan inarilaisia kulttuurialan harrastajia ja ammattilaisia tilaamalla heiltä kulttuuripalveluita ostopalveluina. Kulttuuritoimintaa järjestetään yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa inarilaisuutta, valtakunnallisuutta ja kansainvälisyyttä huomioiden sekä innovatiivisesti uusia kulttuurielämyksiä kokeillen.

Inarin kulttuuritoimi huomioi kulttuuripalveluiden suunnittelussa Inarin kuntastrategiaa, etenkin Hyvä elämä – sosiaalisesti kestävä kasvu -kärkitavoitetta, joista kärkenä hyvinvoivat lapset ja nuoret, ikäihmisten hyvinvointi ja elämänlaatu. Kuntastrategian Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen -kärkitavoitteesta kulttuuritoimi pyrkii huomioimaan saamenkielisten palveluiden vahvistamista kulttuuripalveluiden osalta.

Kulttuuripalvelut sisältyvät Inarin kunnan hyvinvointi-, terveys- ja turvallisuussuunnitelmaan.

Vuonna 2026 painopisteenä on Inari 150 -juhlavuoden laadukas toteutus.

Tehtävät:

Inarin kulttuuritoimi noudattaa 1.3.2019 voimaan tullutta lakia kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019.

Kulttuuritoimen tehtävänä on tuottaa tai tukea kulttuurilain 3 § mukaisia palveluita eli helposti koettavia, mahdollisimman saavutettavia kulttuurielämyksiä kaikenikäisille kuntalaisille.

Inarin kulttuuritoimi edistää monipuolista ja saavutettavaa kulttuuritarjontaa kaikille kuntalaisille, vahvistaen hyvinvointia, elämänlaatua ja kunnan pitovoimaa. Toiminta tukee paikallisia kulttuurialan toimijoita ja sitä toteutetaan yhteistyössä eri tahojen kanssa, huomioiden inarilaisuus, saamelaisuus sekä kuntastrategian kärkitavoitteet. Hyvä elämä – sosiaalisesti kestävä kasvu -kärkitavoitteesta huomioidaan hyvinvoivat lapset ja nuoret, ikäihmisten hyvinvointi ja elämänlaatu. Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen -kärkitavoitteesta kulttuuritoimi pyrkii huomioimaan saamenkielisten palveluiden toteuttamisen kulttuurikasvatussuunnitelmassa.

Kulttuuritoimi toteuttaa Inarin kulttuurikasvatussuunnitelmaa yhteistyössä varhaiskasvatuksen, peruskoulujen ja Ivalon lukion kanssa. Kulttuurikasvatussuunnitelma on varhaiskasvatussuunnitelmaa ja opetussuunnitelmaa täydentävä kokonaisuus, joka takaa jokaiselle inarilaiselle lapselle kulttuurikokemuksia läpi kouluiän.

Inarin kulttuuritoimi vastaa aktiivisesta kunnallisesta elokuvateatteritoiminnasta, Inariviikot-tapahtumakokonaisuuden koordinoinnista ja markkinoinnista, kunnan taidenäyttelytoiminnasta.

Kulttuuritoimi myöntää vuosittain Inarilaisteko-palkinnon kulttuurin parissa ansiokkaasti toimineelle henkilölle. Kulttuuristipendit opiskelijoille myönnetään koulujen kevätjuhlissa.

Kulttuuritoimi pyrkii huomioimaan toiminnassa juhluvuodet ja teemapäivät, sekä kuulemaan kunnan asukkaiden toiveita kulttuurilain 5 §:n ohjeistuksen. Inarin kulttuuritoimi huolehtii vuosittaisista veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän juhlallisuuksista kuntalaisille sekä Inarin peruskoulujen nelosluokkalaisten itsenäisyysjuhlavastaanotosta kunnantalolla.

Inarin kulttuuritoimi on vahvasti mukana Inari 150-vuotta juhluvuoden 2026 suunnittelutoimikunnassa ja tapahtumien koordinoinnissa. Kulttuuritoimessa työskentelee kokoaikainen kulttuurituottaja koordinoimassa juhluvuotta ja sen markkinointia, Inari viikkoja ja Inarin kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Elokuvateatteri Kaarteessa työskentelee viisi työntekijää.

Inarin kunta on Rovaniemen Alueatterin jäsenkunta ja mukana Lapin kulttuuriasiantuntijat MAKUA verkostossa. Inarin kulttuurisihteeri on nimetty varsinaiseksi jäseneksi Maakunnalliseen kulttuurin asiantuntijaryhmään eli MAKUA-verkostoon, joka on Lapin liiton ja Lapin ELY-keskuksen vuonna 2018 asettama ryhmä, jonka tehtävä on tukea kuntia kulttuurin ja hyvinvoinnin strategisessa ja toiminnallisessa työssä.

Kulttuuritoimi on mukana Lapin lastenkulttuuriverkoston toiminnassa. Yhteistyötä Konserttikeskus ry:n ja Kulttuurikattila ry:n kanssa jatketaan, sekä tarkastellaan muita mahdollisia yhteistyötahoja kulttuuripalveluiden monipuolistamiseksi.

Kulttuuritoimi kehittää ikäihmisten kulttuuripalvelukonseptia huolehtimalla, että Inarin alueen palveluyksiköihin viedään kuukausittain kulttuurihetkiä. Tavoitteena on selvittää ikäihmisten kulttuurikaveritoiminnan tarvetta.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%
Toimintatuotot	64	68	66	-3,96 %
Toimintakulut	- 352	- 422	- 442	4,58 %
Toimintakate	- 288	- 354	- 376	6,23 %

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 40	- 50	- 53

Talousarvion perustelut:

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

Talousarviossa on mukana kulttuurisihteerin lisäksi kulttuurituottajan palkkakulu noin 45 000 €. Kulttuuritoimessa jatkaa viisi osa-aikaista elokuvateatterityöntekijää.

Kulttuurituottajan avulla monipuolistetaan kulttuuripalveluita ja koordinoidaan Inari viikkoja, Inari 150 juhluvuotta, Inarin kulttuurikasvatussuunnitelmaa, sekä muita kulttuuritoimen tai kunnan tapahtumia. Kulttuurisihteeri ja kulttuurituottaja huomioivat vahvasti Inari 150 -juhluvuotta toiminnan 2026 suunnittelussa palveluiden ostossa ja tapahtumien markkinoinnissa, sekä viestinnässä. Juhlavuosi ja yleinen hintatason nousu vaikuttaa taloudellisesti kulttuuritapahtumien markkinointikuluihin ja palveluiden ostoon. Juhlavuoden osalta on suunniteltu talousarviota toiminnallisiin muutoksiin, mutta myös kulttuuritoimen omassa käyttötuloudessa tulee varautua juhluvuoden tapahtumien toteutuksen aiheuttamiin lisäkuluihin palveluiden ostojen

suuruudessa.

Nuorisovaltuuston osallistava 3000 euron kulttuuribudjetti on hyvinvointisuunnitelman mukaisesti talousarviossa. Kulttuuritoimi tukee sivistyslautakunnan päätöksellä Saamelaisen lastenkulttuurikeskus Mánnun toimintaa 4000 eurolla.

Tavoitteet:

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamenkielisten palvelujen vahvistaminen	Saamenkielisten kulttuurikasvatussuunnitelman työpajojen järjestäminen.	Saamenkielisten kulttuurikasvatussuunnitelman sisältöjen määrä.

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Monipuoliset kulttuuripalvelut kaikenikäisille kuntalaisille.	Kulttuuritapahtumien määrä. Kulttuuritapahtumien osallistujamäärä.
	Kulttuuritoiminnan merkittävyyden arviointi.	Kulttuuritoimialan TEA viisari-kyselytulos.
	Monipuolinen kunnallinen elokuvateatteritoiminta.	Elokuvateatteritoiminnan vuosittainen katsojamäärä sekä esitysten lukumäärä.
Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Lasten- ja nuorten kulttuuripalveluiden saatavuudesta huolehtiminen.	Inarin kulttuurikasvatussuunnitelman palveluiden tavoittama lasten ja nuorten määrä.
Ikäihmisten hyvinvointi ja elämänlaatu	Ikäihmisille ja erityisryhmille järjestettävät kulttuuripalvelut.	Ikäihmisille ja erityisryhmille järjestettyjen kulttuuripalveluiden sekä niihin osallistuneiden henkilöiden lukumäärä.
	Kulttuurikaveritoiminnan tarpeellisuuden selvittäminen HYTE-suunnitelman mukaisesti.	Kartoitetaan kulttuurikaveritoiminnan tarve.

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Vähennetään ikääntyneiden yksinäisyyttä parantamalla ikääntyneiden osallistumismahdollisuuksia.	Selvitetään, miten ikääntyneiden kulttuurikaveritoiminta on mahdollista aloittaa.	Selvitys kulttuurikaveritoiminnan aloittamisesta on tehty.

HYTE-kertoimessa on yksi (1) kulttuuriin liittyvä indikaattori: "kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kyn-

nystä". Indikaattori ilmaisee, onko kunnassa jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kunnassa järjestettävää kulttuuriluotsi- tai kulttuurikaveritoimintaa. Inarin kunnalla ei toistaiseksi ole kuvatus laista toimintaa, joten kunta ei saa indikaattorista pisteitä. Selvitetään mahdollisuutta ja tarvetta toteutukselle.

3.5.7 Vapaa-aikatoimi

3.5.7.1 Liikuntapalvelut

Toiminta-ajatus:

Inarin kunnan vapaa-aikatoimen liikuntapalvelut toteuttavat liikuntalain 5 §:n mukaista velvoitetta luomalla edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle. Toiminnan keskiössä on monipuolisten liikuntapalvelujen järjestäminen eri ikä- ja kohderyhmille painottuen erityisryhmiin, lapsiin ja nuoriin, urheiluseurojen tukeminen sekä liikuntapaikkojen kehittäminen ja ylläpito yhteistyössä kunnan muiden toimialojen kanssa. Päivittäisessä toiminnassa painottuu matalan kynnyksen ohjattu liikunta. Liikuntatoiminnan tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, elämänlaatua ja yhteisöllisyyttä koko kunnan alueella.

Tehtävät:

Järjestää monipuolisia liikuntapalveluja (jumpmaryhmät, liikuntaneuvonta) eri ikä- ja kohderyhmille, huomioiden erityisesti toimintakyvyltään heikommat, lapset, nuoret sekä vähän liikkuvat.

Rakentaa, kehittää ja ylläpitää liikuntapaikkoja yhteistyössä kunnan muiden toimialojen kanssa.

Tukea urheiluseurojen toimintaa tarjoamalla maksuttomasti liikuntapaikat urheiluseurojen käyttöön sekä myöntämällä vuosittain avustuksia toiminnan tukemiseksi.

Toteuttaa Harrastamisen Suomen mallin -kerhoja sekä tarpeen mukaan muita kerhoja, joilla edistetään lasten ja nuorten liikkumista sekä lisätään aktiivista tekemistä arkeen.

Järjestää tapahtumia ja teemapäiviä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi vallitsevan tarpeen ja kysynnän mukaan itsenäisesti ja yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa.

Tehdä yhteistyötä kunnan eri toimialojen, Lapin hyvinvointialueen, lähikuntien ja valtakunnallisten tahojen kanssa liikuntapalvelujen toteuttamisessa.

Lisätä yhteistyössä koulun ja teknisen toimen kanssa kävellen ja pyörällä kuljettujen koulu- ja vapaa-ajanmatkojen määrää, huolehtimalla sujuvista ja turvallisista reiteistä, tiedottamalla sekä järjestämällä aiheeseen liittyviä teemapäiviä ja tempauksia.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%
Toimintatuotot	107	84	127	50,71 %
Toimintakulut	- 1 044	- 1 143	- 1 215	6,36 %
Toimintakate	- 938	- 1 059	- 1 089	2,84 %

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 130	- 148	- 147

Talousarvion perustelut:

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti.

Tavoitteet:

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Tuottavuus: Liikuntapasseista, kertalippuista ja liikuntapaikoista saatavat vuokratulot.	Myytyjen liikuntapassien ja kertalippujen myyntituotot, järjestelmän kehittäminen Vuokratulot liikuntapaikoista

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Toimintakyvyn säilyttäminen: Monipuolinen ohjaustoiminta, jossa huomioidaan toimintakyvyltään eritasoiset kuntalaiset Liikuntaneuvonta Liikuntapaikkojen ylläpito Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa Kolmannen sektorin toiminnan tukeminen	Ohjaustoiminnan määrä Kävijämäärien tilastointi Kuntalaisten hyvinvointi Palautteen kerääminen Liikuntaneuvonta-asiakkaat Erityisryhmille järjestetyn toiminnan määrä Myönnettyt avustukset 3. sektorin toimijoille
Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Lasten ja nuorten liikunnan lisääminen koulussa ja koulumatkoilla: Koulunpäivän aikaisen liikunnan lisääminen Koulumatkaliikkumiseen kannustaminen Toiminnoista tiedottaminen Liikuntakerhot koulupäivän yhteyteen Uimakoulun järjestäminen vuosittain Yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa	Osallistuvien lasten ja nuorten lukumäärä Koulunhenkilökunnan palaute Koulumatkojen liikkumista selvittävä kysely Harrastamisen Suomen -mallin kerhojen kävijämäärät

Liikunnan HYTE-kertoimen indikaattorit ovat prosessi-indikaattoreita, joiden tiedot THL kerää parillisina vuosina. Kunnan toiminta liikunnan prosessi-indikaattoreiden suhteen on ollut indikaattoreissa määriteltujen tavoitteiden mukaista ja kunta on saanut näistä indikaattoreista täydet pisteet.

3.5.7.2 Nuorisotyö

Toiminta-ajatus:

Inarin kunnan nuorisotyö toteuttaa nuorisolain mukaista velvoitetta luoda edellytyksiä nuorten hyvinvoinnille, kasvulle ja osallisuudelle. Toiminta tarjoaa nuorille palveluja, turvallisia tiloja ja monipuolisia harrastus- ja toimintamahdollisuuksia. Nuorisotyön kautta vahvistetaan nuorten osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja vaikutusmahdollisuuksia. Painopisteinä ovat ennaltaehkäisevä työ, nuorten tarpeiden kuuleminen, nuorten tukeminen sekä syrjäytymisen ehkäisy. Nuorisotyöhön kuuluu: nuorisotiloilla tehtävä nuorisotyö, koulunuorisotyö, etsivä nuorisotyö, nuorten työpajatoiminta ja nuorisovaltuuston toiminnan tukeminen ja ohjaus.

Tehtävät:

Edistää lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja elämänhallintaa tarjoamalla nuorille monipuolisia mahdollisuuksia turvalliseen vapaa-ajan viettoon, itsensä kehittämiseen sekä vaikuttamiseen.

Järjestää nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja, joissa toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä nuorten kanssa, huomioiden heidän tarpeensa ja toiveensa.

Edistää koulunuorisotyön avulla lasten ja nuorten yhteisöllisyyttä, psyykkistä ja fyysistä hyvinvointia, "kiireettömän" aikuisen läsnäoloa nuorten arjessa, joiden myötä ehkäistään syrjäytymistä ja madalletaan kynnystä saada oikea-aikaista tukea. Koulunuorisotyötä toteutetaan hankerahoituksella. Hanke päättyy kesällä 2026, jonka jälkeen arvioidaan mahdollinen jatkotarve.

Tarjota nuorille nuorten työpajatoiminnan kautta turvallinen ympäristö harjoitella arjen taitoja, kehittää osaamistaan ja vahvistaa koulu- ja työelämävalmiuksia. Työpajatoiminta on suunnattu erityisesti nuorille, joilla on haasteita arjenhallinnassa, sosiaalisissa suhteissa, elämänsuunnan löytämisessä ja riski syrjäytyä.

Tavoittaa etsivän nuorisotyön kautta ne nuoret, jotka tarvitsevat tukea, mutta eivät ole vielä palveluiden piirissä. Tavoitteena on ohjata nuori hänen tarpeisiinsa sopivien palveluiden piiriin ja vahvistaa sitä kautta nuoren osallisuutta yhteiskuntaan.

Edistää ja ylläpitää nuorisovaltuuston toimintaa. Nuorisovaltuusto toimii nuorten äänenä ja tuo nuorten näkemyksiä esille kunnan päätöksenteossa. Nuoriso-ohjaajan tukemana valtuusto järjestää toimintaa, tekee aloitteita ja myöntää avustuksia nuorten omille ryhmille ja tapahtumille.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%
Toimintatuotot	78	67	86	27,67 %
Toimintakulut	- 379	- 432	- 505	16,97 %
Toimintakate	- 301	- 365	- 420	15,01 %

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 42	- 51	- 58

Talousarvion perustelut:

Talousarvio on laadittu annetun ohjeistuksen ja raamin mukaisesti

Tavoitteet:

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Nuorten työpajatoiminta tarjoaa matalan kynnyksen palvelua syrjäytymisriskissä oleville nuorille	Työpajatoiminnan asiakasmäärät
	Nuorten tukeminen ja ohjaaminen, sosiaalisten valmiuksien vahvistaminen	Yritysyhteistyökumppanien määrä seinättömässä työpajavalmennuksessa
	Koulu- ja työelämävalmiuksien lisääminen	Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa
	Starttivalmennuksen kehittäminen	
	Seinättömän työpajatoiminnan laajentaminen: yritysyhteistyö	
	Yhteistyön kehittäminen paikallisen työllisyysalueen kanssa	
	Etsivän nuorisotyön kautta nuori ohjautuu oikean palvelun piiriin	Etsivän nuorisotyöntekijän asiakasmäärät
	Aktiivinen yhteistyö muiden palveluiden kanssa	Etsivän nuorisotyöntekijän toimenpiteet
	Nuorten tietoisuuden lisääminen tarjolla olevista vaihtoehtoista elämänhallinnan tukemiseksi	Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa
	Nuorten tukeminen ja ohjaaminen	
Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Nuorisotilatyö Ivalossa ja Inarissa	Kävijämäärät nuorisotiloilla ja tapahtumissa
	Tapahtumien ja tempausten järjestäminen	Nuorten hyvinvointi, kouluterveyskysely
	Nuorten osallistaminen ja kuuleminen toiminnan suunnittelussa	NuoDuo-tilastoinnin tulokset
	Turvallisten ja mielekkäiden vapaa-ajanviettopaikkojen kehittäminen	nuorisotilatyön ohessa järjestetyn kerhotoiminnan määrä

	Koulunuorisotyön mallin -luominen hankkeessa 2024–2026 Koulunuorisotyön kehittäminen ja mahdollinen vakiinnuttaminen osaksi perustoimintaa	Koulunuorisotyön toimintoihin osallistuneet Nuorilta kerätty palaute Toimintojen lukumäärä Nuorten hyvinvointi, kouluterveyskysely
	Nuorisovaltuustotoiminnan tukeminen ja kehittäminen.	Edustukset kultakin koululta ja SAKK:sta Kokoukset, osallistuminen kunnan päätöksentekoprosessiin, kärkihankeista Myönnetyt toimintakassa-avustukset

HYTE-kertoimessa on yhtenä tulosindikaattorina koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä.

Tulosindikaattorit -nuoristotoimi

HYTE-kertoimen tulosindikaattorit - nuorisotoimi

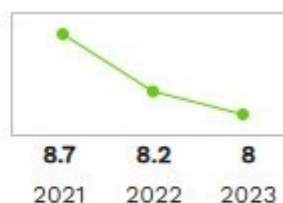
Indikaattorit

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet
17 - 24-vuotiaat, % vastaavan
ikäisestä väestöstä
(P) (HYTE-K)

Muutos (%)

Suunta

3.6 Tekninen lautakunta

Toiminta-ajatus:

Tekninen lautakunta vastaa yleisen viihtyvyyden edistämisestä, turvallisen ja terveellisen elinympäristön kehittamisestä ja ylläpidosta sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten edistämisestä. Teknisen toimen alainen henkilöstö huolehtii yhdyskuntasuunnittelusta, kaavoituksesta ja mittauksesta sekä yhdyskuntarakentamisesta, yleisten alueiden ylläpidosta ja rakennusvalvonta toimesta.

Näissä tehtävissään tekninen lautakunta tukee ja edistää Inarin kuntastrategian ja maapoliittisen ohjelman toteutumista huolehtien luonnon kestävästä käytöstä, investointien edistämisestä, saamen kielen ja kulttuurin näkyvyyden parantamisesta ja toimivista palveluista kuntalaisia osallistaen.

Tehtävät:

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia asemakaavoituksesta ja kaavoituksen ohjaamisesta, katujen ja yleisten alueiden rakentamisesta ja kunnossapidosta, mittaustoiminnasta, kartoituksesta sekä satamatoiminnasta. Lautakunta toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena. Tekninen toimen tehtäviin sisältyy kunnan ilmastosuunnitelman laatiminen ja seuraaminen.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	839	785	948	20,79 %	965	984
Toimintakulut	- 2 992	- 3 284	- 3 360	2,30 %	- 3 361	- 3 465
Toimintakate	- 2 153	- 2 499	- 2 412	-3,50 %	- 2 396	- 2 480

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Toimintakate (nettokustannukset) €/asukas	- 298	- 350	- 334

Talousarvion perustelut:

Tekninen toimiala huolehtii oman tehtäväkenttensä osalta kunnan strategian mukaisesti luonnon, elinvoiman, saamelaisuuden ja hyvän elämän edellytysten täyttymisestä.

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia maankäytön ja ympäristön suunnittelusta asemakaava-alueella, katujen ja yleisten alueiden rakentamisesta ja kunnossapidosta, mittaus- ja kartoitustoiminnasta sekä satamatoiminnasta. Lautakunta toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena.

- Vuonna 2026 käynnistetään kunnan ilmastosuunnitelman laatiminen. Suunnitelmassa huomioidaan kaavoituksen ilmastaselvitykset, kestävä kehityksen mittarit, yleisten alueiden suunnittelun ja kunnossapidon ilmastokriteerit.
- Vuonna 2026 käynnistetään valtuustokauden maapoliittisen ohjelman päivitystyö. Tavoitteena on huomioida paremmin muun muassa vanhat olemassa olevat matkailupalvelualueet yleiskaavoittamattomalla alueella pääteiden varsilla ja tarkistaa vuoden 2022 linjaukset huomioiden alueidenkäytön ja rakentamisen lainsäädännölliset muutokset.

Teknisen toimen toimintaperiaate on Inarin kunta strategian 2030 mukaisesti luoda kuntalaisille vaihtoehtoisia malleja asumiseen ja yrittämiseen sekä vastata tarpeisiin monipuolisella tonttitarjonnalla edistämään investointeja. Suunnittelussa huomioidaan luonnon kestävä käyttö sekä maapoliittisen ohjelman linjaukset. Asemakaavoitus ja kunnallistekninen suunnittelu tehdään asukkaiden ja asiakkaiden tarpeisiin ja toiveisiin nojautuen huomioimalla suunnittelun edellyttämä vuorovaikutus osallisten kanssa. Tekninen toimi tuottaa maankäytön suunnittelun pääasiassa omana työnä.

Kaikessa ympäristörakentamisessa huomioidaan väestön liikuntamahdollisuuksien kehittäminen sekä monipuoliset ulkoilumahdollisuudet kaikenikäisille. Tavoitteena on ohjata liikkumista siten, että vähennetään vaikutuksia rakentamattomalle alueelle. Tekninen toimi huolehtii katujen talvikunnossapitoa lukuun ottamatta yleisten liikunta- ja lähivirkistysalueiden, puistojen ja leikkikenttien ylläpidosta pääosin omana työnä. Kunnallistekniikan rakentaminen hankitaan merkittävilta osin ostopalveluna.

Rakennusvalvonta tukee asiakaskeskeisellä neuvonnalla hyvää rakentamiskulttuuria ja edistää rakennushankkeen eteenpäin viemistä ja loppuunsaattamista. Rakennusvalvonta huolehtii lainsäädännössä rakentamiselle ja rakennetulle ympäristölle asetettujen tavoitteiden kuten kaavojen toteutumista, hyvän kyläkuvan,

turvallisuuden, terveellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden vaatimusten sekä yleisen edun huomioon ottamisen rakentamisessa ja rakennusten käytössä. Rakennusvalvonta vastaa lisäksi rakennushanketietojen tuottamisesta rakennus- ja huoneistorekisteriin.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Ilmastomuutokseen vastaaminen	Käynnistetään kunnan ilmasto-suunnitelman laatiminen	Kyllä / Ei
Kestävä maankäyttö	Käynnistetään Inarin kunnan maapoliittisen ohjelman päivittäminen kuluvalle valtuustokaudelle	Kyllä / Ei

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Yhteisen tahtotilan määrittely tavoitelluille investoinneille, asunto- ja toimitilainvestointien edistäminen, toimitilojen tarjonnan lisääminen ja kiinteistöjen monipuolinen käyttö - kehittämällä yhteistyötä teknisen osaston, yritys- ja kehittämispalveluiden ja Kiinteistökehitys InLike Oy:n ja Inarin Vuokra-asunnot Oy:n kanssa. Sovitut edistämispalaverit neljännesvuosittain.	Sovitut edistämispalaverit: Tavoite 4,0

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamen kielten näkyvyyden vahvistaminen	Lisätään saamelaiskulttuurin ja kielten näkyvyyttä opasteita uusittaessa	Saamenkielisten kylttien osuus %: Lähtö 10,0

Vuoden 2026 hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoitteet ja toimenpiteet

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen tavoite	Toimenpide	Mittari
Kuntaan muuttavat uudet kuntalaiset löytävät kunnan vapaa-ajanpalvelut ja osallistumismahdollisuudet	Osallisuus- ja tervetulo-ohjelman toimenpiteet huomioidaan toimialojen talous- ja toimintasuunnittelussa.	Toteutunut / Ei toteutunut

Ylläpidetään ja kehitetään kunnan liikuntapaikkoja liikunnan edistämisen tarpeet ja kuntalaisten toiveet huomioiden	Vakiinnutetaan erilaisten hyvinvointia parantavien suunnitelmien tekeminen odottamaan eri rahoitusmahdollisuuksia, mm. Ivalon Perhepuisto, Inarin kirkonkylän hiihtostadionin ja Saariselän Urkinpuiston alueen kehittäminen. Laaditaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelman pohjalta esitys tulevista investoinneista	Toteutunut / Ei toteutunut
Parannetaan ympäristön esteettömyyttä. Esteettömyydellä otetaan huomioon rakennetun ympäristön ja ulkoalueiden tarkoituksen mukainen käytettävyys tasapuolisesti kaiken tasoille liikkuville kävellen, pyöräillen, tuetuna kuten rollaattorilla, pyörätuolilla tai lastenrattaiden kanssa.	Toimenpidesuunnitelma kunnan kohteisiin päivitetään laaditun selvityksen pohjalta.	Toteutunut / Ei toteutunut
Edistetään turvallista ja viihtyisää asuinympäristöä	Parannetaan Inarin kylien siisteyttä ja viihtyisyyttä koordinoitulla yhteistyöllä kyläyhdistysten kanssa. Laaditaan ylitoimialallinen selvitys Kyläyhdistys -yhteistyöstä	Toteutunut / Ei toteutunut
Parannetaan liikenneturvallisuutta	Liikenneopetuksien ja pysähdyspaikkojen edusvalvonta. Toteutetaan lausunnoissa, työryhmissä ja tapaamisissa	Toteutunut / Ei toteutunut

3.6.1 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus:

Teknisen toimialan yhdyskuntasuunnittelulla vastataan kunnan elinvoiman ja viihtyisän elinympäristön kehittämisestä tarjoamalla monipuolisesti tontteja niin elinkeinojen, julkisten toimintojen kuin asuinrakentamisen tarpeisiin. Kehittämisessä tunnistetaan kylien ja haja-asutusalueen alueelliset ominaispiirteet ja kehittämis- tarpeet. Yhdyskuntasuunnittelussa osallistetaan kuntalaisia ja asianomaisia, jotta voidaan paremmin huomioida myös sosiaalinen kestävyys. Alueiden kohdekohtaiset luontoarvot tunnistetaan ja kaavoitus perustuu tarkoituksenmukaisiin selvityksiin luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi ja kulttuurimaisemien huomioimiseksi.

Tehtävät:

Yhdyskuntasuunnittelun merkittävimmät tehtäväkokonaisuudet ovat:

- maankäytön suunnittelutehtävät
- mittaus- ja kartoitustyöt
- tonttien vuokraus ja myynti.

Maankäytön suunnitelmia laaditaan ennakoiden ja priorisoiden kulloisenkin hetken ja tulevaisuuskuvan mukaiset tarpeet.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%
Toimintatuotot	498	494	651	31,81 %
Toimintakulut	- 432	- 885	- 837	-5,45 %
Toimintakate	65	- 391	- 186	-52,51 %

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Asemakaavapinta-ala (ha)	2 672	2 701	2 750
Vapaat lomarakennustontit	0	0	0
Vapaat asuinrakennustontit	93	84	95
Vapaat teollisuustontit	8	5	5
Vapaat liiketontit	3	2	2

Talousarvion perustelut:

Yhdyskuntasuunnittelulla pyritään järjestämään alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä. Suunnittelussa turvataan asianosaisten osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun.

Strategian mukaisesti on tunnistettu tarpeita kehittää alueita niiden ominaispiirteiden pohjalta sekä ohjaamaan palvelurakenteen kehittymistä. Tähän tarpeeseen vastataan toteuttamalla Ivaloon ja Saariselälle yritysekosysteemin kehittämissuunnitelmat toiminnallisille kokonaisuuksille, jossa kartoitetaan ja yhteensovitetään kunnan, elinkeinojen ja asukkaiden tavoitteet ja tulevaisuuden tarpeet. Tämä edellyttää yhteistyötä yritysten ja kehittämispalveluiden kanssa hankkeistettuna ostopalveluna. Työ on käynnistynyt 2025.

Kestävien liikkumismuotojen määrän kasvua tuetaan toteuttamalla kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmalla kunnan keskustaajamiin. Inarin kunnan kävelyn- ja pyöräilyn esittämishjelmalle on saatu valtionavustus. Edistämishjelma edesauttaa jatkossa kävelyn ja pyöräilyn investointien valtionavustuksien saamisessa.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luontopääoman arvon kasvattaminen	Kaavoituksessa on otettu käyttöön relevantit kestävän kehityksen mittarit	Kyllä / Ei

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Asunto- ja toimitilainvestointien edistäminen, toimitilojen tarjonnan lisääminen ja kiinteistöjen monipuolinen käyttö - vastataan tunnistettuihin ja ennakoituihin tarpeisiin kattavalla tonttitarjonnalla. Seurataan rakentamisen määrää	Rakentamisen luvat/ vuosi: Lähtö 250.0

3.6.2 Tekninen lautakunta/Yhdyskuntarakentaminen

Toiminta-ajatus:

Yhdyskuntarakentamisella huolehditaan ja edistetään turvallisen ja viihtyisän asumisen, vapaa-ajan ja elinkeinotoiminnan edellytyksien täyttymisestä toteuttamalla yhdyskuntasuunnittelun pohjalta asetettuja tavoitteita. Yhdyskuntarakentamisella huolehditaan ja edistetään niin ikään kuntalaisten hyvinvointia ja liikkumista tukevia rakenteita kehittämällä virikkeellistä, kutsuvaa ja viihtyisän kyläkuva.

Tehtävät:

Vastuualueen merkittävimmät tehtäväkokonaisuudet ovat:

- katujen rakentaminen ja kunnossapito
- yleisten alueiden rakentaminen ja kunnossapito
- satamien rakentaminen ja kunnossapito
- liikunta- ja ulkoilualueiden rakentaminen ja kunnossapito
- moottorikelkkareittien rakentaminen ja kunnossapito
- virkistysreittien rakentaminen ja kunnossapito
- maa- ja metsätilojen hoito
- vesistötulvan ja hulevesitulvan varautumisesta huolehtiminen ja seuranta
- hylättyjen ajoneuvojen siirtäminen
- vastaa öljyvahinkojen jälkitorjunnasta alueellaan.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%
Toimintatuotot	75	113	63	-44,55 %
Toimintakulut	- 2 337	- 2 079	- 2 204	6,03 %
Toimintakate	- 2 262	- 1 966	- 2 142	8,94 %

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Kaavateiden pituus (km)	108	109	110
Venepaikkojen lukumäärä	469	456	340
Kunnossapidon piirissä olevien virkistysreittien pituus (km)	20	20	22
Moottorikelkkareittien pituus (km)	174	174	174
Moottorikelkkaurien pituus (km)	134	134	134
Työllistettyjen lukumäärä	7	4	0
Henkilötyövuodet	5	6	9

Talousarvion perustelut:

Yhdyskuntarakentamisella vastataan taajamien yleisten alueiden ulkonäöstä ja niiden laatu on kunnan käyntikortti. Tavoitteena on parantaa yleisilmettä taajamissa sekä asemakaavan asuinalueiden viihtyisyyttä. Inarin kunnan 150-vuotisjuhlavuosi 2026 huomioidaan yleisten alueiden ylläpitotöissä.

Rakennetun ympäristön, kuten kaavatiekilometrien sekä ulkoilualueiden määrä on kasvanut vuosittain. Lisäksi ulkoilu- ja viheralueiden laatu on muuttunut pienessä määrin rakennetumpaan ja ylläpidettävämpään suuntaan. Ylläpito on ympärivuotista. Määrän ja laadun kasvun sekä käytön lisääntymisen myötä syntyy myös ylläpidolle lisätarvetta. Infran huoltovelkaa on syntynyt luonnollisen kuluman myötä ja siihen reagoidaan suunnitelmallisesti ja määrätietoisesti.

Henkilöstöön esitetään TE-muutoksen takia päivittämistä. Työvalmentajan tehtävä päättyy ja muuttuu kunnossapitotyöntekijän tehtäväksi.

Inarin kunta luopuu vuoden 2026 alusta Nanguniemen satamasta sen siirtyessä yritystoimijalle. Inarin, Veskonien ja Nellimin satamiin on toteutettu ja toteutetaan laitureiden uusimista ja alueen kehittämistä.

Keskeiset investoinnit 2026:

- Ivalossa Mellapolun kevyenliikenteenväylän rakentaminen
- Inarissa Eenokipolun rakentaminen
- Asfaltointeja, katuvalaistusta
- Nellimin sataman rakentamisen vaihe 1
- Jänkkävaaran latupohjan/kuntoradan pinnan uusiminen, yleisilmeen kohotusta
- Sevetin kävelyreitti
- Inari 150 historiakyltit, valokuvauspaikat

Lisäksi tekninen lautakunnan alainen henkilöstö toimeen panee Saariselän kehittämisrahaston investointeja mm:

- Saariselän Välimaan asuinalueen rakentaminen, Viskitien rakentamisen vaihe 1, EAKR-hanke Laanilantien alun kevyenliikenteen väylä.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Ilmastomuutokseen vastaaminen	Sopeudutaan ja varaudutaan ilmastomuutokseen paikallisesti mahdollisuuksien mukaan (tulva, lumi- ja vesisateet, kova pakkanen). Varautumissuunnitelmassa huomioitu sään ääri-ilmiöt	Kyllä / Ei
Ohjatut ja merkityt reitistöt	Huomioidaan luontomatkailukohteissa niin paikalliset tarpeet ja tavat kuin matkailijat säilyttäen koskemattomaa luontoa ja keskittäen reitistöjä - moottorikelkkaurien reittitoimitus käynnistetään Saari-selkä - Ivalo välille	Kyllä / Ei

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Yhteisen tahtotilan määrittely tavoitelluille investoinneille - laaditaan kunnan ja Inergia konsernin suunnitelma (investointiohjelma) yhteisille infrahankkeille 2026–2031	Kyllä / Ei

3.6.3 Tekninen lautakunta/Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus:

Rakennusvalvonta tukee alueen investointien toteuttamista palveluhenkisellä neuvonnalla ja ohjaamisella. Edistää hyvää rakentamiskulttuuria ja edistää rakennushankkeen eteenpäin viemistä ja loppuun saattamista.

Rakennusvalvonta huolehtii rakentamiselle ja rakennetulle ympäristölle asetettujen edellytysten toteutumisesta kaavojen mukaisuuden valvonnalla. Rakennusvalvonnalle kuuluu hyvän taajamakuva, turvallisuuden, terveellisuuden ja tarkoituksenmukaisuuden vaatimusten sekä yleisen edun huomioon ottamisen rakentamisessa ja rakennusten käytössä.

Tehtävät:

Rakennusvalvonnan merkittävimmät vastuualueet ovat:

- valvoa kaavojen noudattamista
- huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä
- pyrkiä nopeaan ja oikeudenmukaiseen päätöksentekoon lupa-asioissa
- valvoa rakennetun ympäristön kunnossapitoa
- auttaa ja neuvoa asiakkaita rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä ja rakennuslupa-asioissa
- pyrkiä nopeaan ja oikeudenmukaiseen päätöksentekoon lupa-asioissa

- rakennushanketietojen tuottamisesta rakennus- ja huoneistorekisteriin

Rakentamisen lainsäädännön uusiutumisen myötä vuoden 2025 alusta alkaen ei alle 30 neliöisille *muille kuin asuinrakennuksille* ja alle 50 neliöisille katoksille ole tarvinnut enää hakea rakennusvalvontaviranomaiselta lupaa eikä jättää ilmoitusta. Tilastollisesti vuonna 2024 näitä oli kaikista luvista noin kolmannes. Rakennuslu-
pien ja toimenpidelupien voimassaolo on viisi ja kolme vuotta, joten tilastollisesti suunnitteluvuoden eivät
ole vertailukelpoisia tunnuslukujen valossa, sillä osa aiemmin luvitetuista valmistuu tulevina vuosina.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%
Toimintatuotot	266	178	234	31,71 %
Toimintakulut	- 222	- 320	- 319	-0,50 %
Toimintakate	44	- 143	- 85	-40,63 %

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Rakentamisen luvat (kpl)	185	150	150
Rakennuslupakatselmukset (kpl)	426	350	350
Valmistuneet kerrosalat (m2)	24 678	10 000	10 000
Uusia käyttöönotettuja asuinhuoneistoja (kpl)	70	70	70
Uusia käyttöönotettuja liikerakennuksia (majoitus, myymälä, teolli- suus, varasto, toimisto, ravintola, liikenne)	3	33	10

Talousarvion perustelut:

Rakennusvalvonnan viranomaistehtäviä ohjaava laki muuttui 1.1.2025 alkaen. Lakiuudistuksen myötä lupa-
menettelyt, hallintosääntö ja taksat päivitettiin. Rakentamista ohjaava rakennusjärjestys on niin ikään uusit-
tava ja työ on käynnistetty. Rakentamislakiin on esitetty edelleen muutoksia. Jatkuva muutos edellyttää kou-
luttautumista, ohjelmistomuutoksia ja on lisännyt asiakasneuvonnan tarvetta.

- Kuntakohtaiset rakennusjärjestykset tulee olla päivitettyinä vuoden 2026 loppuun mennessä.

Lupamaksutuotot on saatu pidettyä hyvällä tasolla vilkkaan rakentamisen ja taksapäivityksen myötä, huoli-
matta siitä, että lakimuutoksen myötä luvitettavista rakennustoimista on vapautettu osa. Rakennusvalvon-
nassa valmistaudutaan vuonna 2026 voimaan tuleviin uusiin selvitystarpeisiin sekä määriteltyyn kolmen kuu-
kauden käsittelyaikatakuuseen, hiilijalanjäljen laskentaan rakentamisluvan yhteydessä ja tietomallimuotois-
ten rakennussuunnitelmien vastaanottoon. Lupamenettelyn ulkopuolelle jäävän rakentamisen valvonnan
ennakoidaan niin valtakunnallisesti kuin Inarissakin lisäävään työmäärää. Siirtymävaiheeseen esitetään 2026
suunnitteluvuodelle 0,5 htv rakennustarkastajana vahvuutta lisääväksi.

Tavoitteet:

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Asunto- ja toimitilainvestointien edistäminen, rakentamisen määrän pysyminen ennallaan	Rakennetut kerrosneliöt: Lähtö 15,000.0

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Käytämme palveluissa ja asiakasohjauksessa ymmärrettävää kieltä ja vältämme vaikeiden ammattitermien käyttöä. Seurataan asiakastyytyväisyyskyselyn avulla.	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset

3.7 Eläinlääkintä-, maaseutu- ja ympäristöterveyspalvelut

Toiminta-ajatus:

Toimiala vastaa Inarin ja Utsjoen kuntien yhteistoiminta-alueen terveystalvonnasta, eläinlääkintähuollosta sekä maaseutuhallinnosta. Tulosalueen tavoitteena on turvata terveellinen ja viihtyisä elinympäristö sekä tarjota laadukkaat palvelut alueen toimijoille ja kuntalaisille.

Tehtävät:

Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on vähentää ja ennaltaehkäistä ihmisten terveyttä uhkaavia tekijöitä ja terveyshaittoja. Kunnan vastuulla olevat ympäristöterveydenhuollon tehtävät ovat elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakkavalvonta, eläinlääkintähuolto, yleinen ympäristöterveyshaittojen arviointi ja ympäristöterveyden erityistilanteisiin varautuminen.

Eläinlääkintähuollon tehtäviin kuuluvat eläinlääkäripalvelut, eläinten hyvinvoinnin valvonta, eläinlääkintähuoltoon sisältyvä elintarvikkeiden turvallisuuden valvonta, eläintautien vastustaminen ja ennaltaehkäiseminen.

Maaseututoimen tehtävänä on hoitaa lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät yhteistoiminta-alueella sekä Ruokaviraston yhteistoiminta-alueen maksajavirastolle säätämät tehtävät ohjeiden ja määräysten mukaan. Erityispiirteitä ovat luontais- ja poroelinkeino- sekä kolttolain mukaiset tehtävät.

Tulosalueen toimielimenä ja viranomaisena toimii teknisen lautakunnan ympäristöjaosto.

Ympäristöterveydenhuolto 2026:

Ympäristöterveydenhuollon uusi nelivuotinen valvontasuunnitelma on laadittu vuosille 2025–2028. Suunnitelma sisältää toimialakohtaiset valvontasuunnitelmat ja -ohjelmat. Vuoden 2026 tarkastussuunnitelmat laaditaan riskiperusteisesti ja valvontaa kohdennetaan korkeamman riskin kohteisiin sekä kohteisiin, joissa on havaittu pitkäaikaisia puutteita. Tavoitteena on 80–100 %:n toteuma paikalliseen valvontasuunnitelmaan nähden. Toimijoiden ja kuntalaisten neuvontaan sekä ohjaukseen varataan riittävät resurssit.

Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallinen ohjaus siirtyy 1.1.2026 terveydensuojelun ja tupakkalain osalta Lupa- ja Valvontavirastolle (LVV), elintarvikevalvonnan ja eläinlääkintähuollon osalta Ruokavirastolle.

Eläinlääkintähuolto 2026:

Tuotetaan kunnalle määrätty lakisääteiset peruseläinlääkäripalvelut ja valtion virkaeläinlääkärin palvelut koko yhteistoiminta-alueella laadukkaasti ja riittävin resurssein uuden, 1.1.2026 voimaan tulevan, eläinlääkintähuoltolain mukaisesti. Koska alueellamme ei ole yksityisiä palveluntarjoajia, niin kunnallinen eläinlääkintähuolto tarjoaa tarvittaessa myös perustason ylittäviä palveluita, kuten mm. röntgenkuvaukset (tuotanto- / harraste-eläimet), koirien sterilisaatiot ja sektiöt, hammaskirurgiaa ja laboratoriopalveluita.

Vastaava praktikkoeläinlääkäri / valvontaeläinlääkäri huolehtii, että kunnalle määrättyt työt ja valvontatehtävät toteutetaan eläinlääkintähuollon valvontaohjelman 2025–2028 mukaisesti.

Maaseututoimi 2026:

Maaseututoimi hoitaa Inarin ja Utsjoen kunnan maaseutuelinkeinoviranomaistehtävät yta-sopimusten mukaisesti sekä Ruokaviraston yhteistoiminta-alueen maksajavirastolle säätämät tehtävät ohjeiden ja määräysten mukaan. Riistavahinkolain mukaisiin petovahinkotarkastuksiin varataan riittävät resurssit.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	210	179	192	7,34 %	195	199
Toimintakulut	- 848	- 869	- 882	1,48 %	- 906	- 924
Toimintakate	- 638	- 690	- 689	-0,04 %	- 710	- 725

Tunnusluvut	TP2024	TA2025	TA2026
Ympäristöterveyshuollon tarkastukset (etl, tsl, tupl, aster) näytteet	139	150	150
Eläinlääkintähuollon käynnit	4 055	4 000	4 200
- Hyötyeläimet	249	300	300
- Lemmikit	3 806	3 700	3 900
- Valvontakäynnit	56	30	50
Maaseutuhallinnon tuki- ja korvauspäätökset (+lausunnot ja tarkastukset)	417	400	400

Talousarvion perustelut:

Elintarvikelaissa ja terveydensuojelulaissa määritellyille kohteille asetettu veroluonteinen valvonnan perusmaksu on lisännyt valvonnasta kertyviä maksutuottoja. Maksutuottojen määrä on vuoden 2025 aikana hie-
man vielä lisääntynyt johtuen päivitetystä taksasta (eläinlääkintähuollon laite- ja klinikkamaksut, kohde- ja toimintakohtainen valvontamaksu tuntilaskutuksen sijaan). Myyntituottoja kertyy Utsjoen kunnan maksamista yhteistoimintaosuuksista sekä valtion maksamista valvontaeläinlääkärin virkatehtävistä. Valtion maksamien korvausten suuruus vaihtelee sen mukaan kuinka vastaavan praktikon kuukausittaiset tehtävät ja-
kaantuvat (kunta/valtio). Vuodelle 2026 ei ole tiedossa mitään toiminnallisia ja/tai rakenteellisia muutoksia.

Tavoitteet:

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Kiertotalouden edistäminen	Elintarvikealan toimijoiden ohjaus ja neuvonta elintarvike- ja ruokahävikin vähentämiseksi.	Ohjaus- ja neuvontakäynnit, koulu-

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luontolähtöiset pohjoiset elinkei- not	Ohjausta ja neuvontaa liha- ja kala- alan toimijoille sekä muille luon- nontuotealan toimijoille paikallisen jatkojalostuksen kehittämiseksi. Ohjaus, neuvontaa ja säännöllistä valvontaa matkailukohteisiin. Porotalouden ja viljelijöiden neu- vonta- ja ohjaus tuki- ja rahoitus- asioissa.	Valvontakäyntien määrä

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamen kielten näkyvyyden vahvis- taminen	Varmistetaan, että toimipisteissä on saamenkieliset opasteet.	

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Varmistetaan, että eläinlääkintä- huollolla, terveystalvonnalla ja maaseututoimella on riittävät re- surssit ja asianmukaiset tilat laki- säätöjen palveluiden tuottami- seen.	Uusi praktikkoeläinlääkärin virka Määrärahat riistavahinkotarkasta- jan rekrytointiin
Älykäs saavutettavuus	Opastetaan ja ohjataan kuntalaisia ja toimijoita sähköisten palveluiden käyttöön (mm. ajanvaraus, some, eri toimialojen sovellukset jne.). Kehitetään olemassa olevia sähköi- siä palveluita.	

3.8 Ympäristönsuojelu

Toiminta-ajatus:

Inarin kunnan ympäristönsuojelun viranomaispalvelut tuotetaan ostopalveluna Arktisen Lapin ympäristön-
suojelun yhteistoiminta-alueen toimesta.

Yhteistoiminta-alueeseen kuuluu Sodankylän, Inarin, Muonion, Enontekiön ja Utsjoen kunnat ja hallinnolli-
sena isäntäkuntana toimii Sodankylän kunta.

Tehtävät:

Arktisen Lapin ympäristön suojelun tehtäviin kuuluu kunnille säädetyt ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät, kuten lupahakemusten ja ilmoitusten käsittely, valvontatarkastukset, ympäristön tilan seuranta, lausuntojen laatiminen, määräysten antaminen sekä kuntalaisten neuvonta.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot				0,00 %		
Toimintakulut	- 111	- 159	- 162	1,50 %	- 164	- 168
Toimintakate	- 111	- 159	- 162	1,50 %	- 164	- 168

Talousarvion perustelut:

Yhteistoiminta-alueen talouden ja toiminnan toteumaa ja suunnittelua seurataan vuosittaisissa kuntaneuvotteluissa talousarvio- ja toimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Yhteistoimintasopimuksen mukaan kustannukset on jaettu alun perin asukaslukuun perustuvien prosenttiosuuksien mukaisesti toteutuneista kuluista. Kustannusten jako on muutettu aiheutumisperusteiseksi (kuntakohtainen valvontakohteiden määrä) 1.1.2024 alkaen.

3.9. Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosa

Kohderahoitteiset tehtävät ovat tehtäviä, jotka ovat sekä käyttötalouden että investointien osalta sidottu tuloarvioin ja määrärahoihin talousarvioon sekä tehtäviin, joiden menoihin ja tuloihin ei rahoituseriä lukuun ottamatta osoiteta määrärahaa tai tuloarvioita. (Kuntaliitto 2016.)

Kohderahoitusta sovelletaan palveluja tuottavissa tehtävissä kuten liikelaitoksissa, muissa taseyksiköissä sekä nettoperiaatteella toimivissa yksiköissä, jotka saavat varsinaisen toimintansa rahoituksen kokonaan tai osittain korvauksena tuottamistaan palveluista. (Kuntaliitto 2016.)

Kohderahoitteisen tehtävän käyttötalousosassa esitetään tehtävän palvelusuunnitelman kuvaus, tehtävän tavoitteet ja niiden toteutumista mittaavat tunnusluvut, tehtävän tulobudjetti ja tehtävän kokonaiskustannukset.

3.9.1 Kalatalouden kehittämisrahasto

Toiminta-ajatus:

Rahaston keskeisenä tavoitteena on huolehtia rahaston varojen tuotolla kunnan ja valtion (MMM) 16.12.2008 allekirjoitetun sopimuksen toteuttamisesta ja toissijaisesti Inarin kalatalouden kehittämisestä ja hoidosta. Rahaston menot sopeutetaan tuloihin.

Rahaston erityistavoitteet:

- Kalatalouden kehittämisvarat on eriytetty kunnan varoista. Osa varoista on sijoitettu Inarin kalanviljelylaitokseen ja lainattu Inergia Oy:lle Inarin Lapin Vesi Oy:n osakkeiden ostoon. Muutoin sijoitettujen varojen hoito on kilpailutettu. Tavoitteena on saada sijoitetuille varoille vähintään kolmen prosentin tuotto.
- Kalatalouden kehittäminen rahoitetaan rahaston varoilla ja niistä saatavilla tuotoilla.
- Rahaston toiminta sopeutetaan käytettävissä oleviin varoihin ja niistä saataviin tuottoihin.

- Rahaston käytännön tehtävät toteutetaan kuntakonsernin omana työnä.

Tehtävät:

Rahaston tehtävä on Inarin kunnan ja maa- ja metsätalousministeriön välisen sopimuksen mukaisesti kehittää alueen kalataloutta ja vesistöjen muuta käyttöä. Rahasto huolehtii käytettävissä olevien varojensa rajoissa kalankäsittelytilojen ja jäähileasemien ylläpidosta ja kehittämisestä, kalanpoikasten istutuksista sekä tutkimus- ja kehittämishankkeista. Rahasto saa tuottoa sijoitetusta n. 4,4 milj. euron pääomasta. Kalanviljelylaitokseen on sijoitettu varoja n. 1,9 milj. euroa. Laitos on edelleen vuokrattu Luonnonvarakeskukselle (Luke) 20 vuodeksi ja vuokra 8 %:n pääomasta. Vuokrasopimus päättyy vuoden 2030 alussa. Inarin kunta maksaa korkoa liittyen Kalatalousrahaston maksamaan Inarin kalanviljelylaitoksen vesi- ja viemäriiliittymismaksuun. Kalatalousrahasto on maksanut aikanaan Inarin kalanviljelylaitoksen vesi- ja viemäriiliittymismaksun 122 000 euroa. Vuonna 2012 on sovittu, että kunta maksaa em. pääomalle korkoa samoin perustein kuin Luke maksaa tuottoa kalanviljelylaitokseen sijoitetulle pääomalle eli 8 %. Inergia Oy:lle on lainattu n. 1,2 milj. euroa Inarin Lapin Vesi Oy:n osakkeiden ostoon (kunnanhallituksen päätös 4.9.2023 § 170: laina muutettu kuuden vuoden tasalyhenteiseksi lainaksi, lyhennys 200 000 euroa/vuosi, (12 kk euribor+1,2 % marginaali). Loput n. 1,3 milj. euroa on sijoitettu EVLI Oy:n (ent. Elite Alfred Berg Oy) kautta.

Rahastolla on hallitus, johon kuuluu kunnan edustajien lisäksi edustajat Maa- ja metsätalousministeriöstä, Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta, Metsähallituksesta, Luonnonvarakeskuksesta, Inarin kalatalousalueelta ja Saamelaiskäräjiltä. Lisäksi kunnanhallitus on 2.9.2019 päättänyt, että hallituksen kokouksiin kutsutaan asiantuntijajäseneksi läsnäolo- ja puheoikeudella kaupallisten kalastajien edustaja.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	229	229	241	5,46 %	246	251
Toimintakulut	- 323	- 272	- 326	20,20 %	- 332	- 339
Toimintakate	- 94	- 43	- 85	99,18 %	- 87	- 88

Talousarvion perustelut:

Rahasto huolehtii käytettävissä olevien varojensa rajoissa kalankäsittelytilojen ja jäähileasemien ylläpidosta ja kehittämisestä, kalanpoikasten istutuksista sekä tutkimus- ja kehittämishankkeista. Rahaston menot sopeutetaan tuloihin. Menot katetaan Inarin kunnan kalatalouden kehittämisrahaston säännön mukaisesti rahaston tuotolla ja muilla tarkoitukseen saatavilla varoilla, Inarin kalanviljelylaitoksen vuokralla ja sijoitusten tuotolla sekä tarvittaessa rahastoa purkamalla.

Menot ovat yhteensä 326 384 euroa. Ostossa suurin menoerä on energian osto, johon varataan n. 150 000 euroa. Rahaston ja Inarin Kiinteistöt Oy:n välisen sopimuksen kustannuksiin varataan rakennusten, alueiden sekä koneiden ja kaluston rakentamis- ja kunnossapitopalveluihin n. 50 000 euroa. Pieniä, alle 10 000 euron, yllättäviä kunnossapito yms. toimenpiteitä on mahdollista tehdä talousarvion puitteissa. Palkkakustannukset sisältävät luottamushenkilöiden palkkiot. Kuluihin sisältyy myös Inarin kalanviljelylaitoksen käyttökustannukset siltä osin, kun ne kuuluvat rahastolle. Poistot on arvioitu ensi vuonna olevan n. 119 700 euroa.

Hallintosäännön mukaan rahasto kuuluu kunnanhallituksen alaiseen hallinto-osastoon. Rahastolla ei ole omaa henkilöstöä. Kalatalouden kehittämisrahaston elinkeinollinen toiminta kuuluu elinvoimajaoston tehtäviin ja toimivaltaan.

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Kiertotalouden edistäminen	Edistetään raaka-aineiden tehokasta hyödyntämistä	Kaupallisten kalastajien määrän kehittyminen

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot	Inarin kalatalouden kehittäminen ja kalatuotteiden jalostusasteen nostaminen	Kalankäsittelylaitosten käyttäjämäärä Paikallisten kalatuotteiden määrän kehittyminen

Talous (€)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	228 763	228 803	241 291	5,46 %	245 634	250 547
Myyntituotot	6 006	5 283	6 096	15,39 %	6 206	6 330
Maksutuotot	36 956	33 528	45 000	34,22 %	45 810	46 726
Muut toimintatuotot	185 800	189 992	190 195	0,11 %	193 618	197 491
Toimintakulut	-322 920	-271 524	-326 384	20,20 %	-332 264	-338 909
Henkilöstökulut	-320	-332	-464	39,76 %	-477	-487
Palvelujen ostot	-113 402	-91 376	-127 800	39,86 %	-130 101	-132 702
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-209 504	-178 800	-198 120	10,81 %	-201 686	-205 720
Muut toimintakulut	306	-1 016	0	-100,00 %	0	0
Toimintakate	-94 157	-42 721	-85 093	99,18 %	-86 630	-88 362
Rahoitustuotot- ja kulut	178 448	134 760	133 794	-0,72 %	125 862	117 930
Korkotuotot	56 991	34 760	33 794	-2,78 %	25 862	17 930
Muut rahoitustuotot	204 004	100 000	100 000	0,00 %	100 000	100 000
Muut rahoituskulut	-82 548	0	0	0,00 %	0	0
Vuosikate	84 291	92 039	48 701	-47,09 %	39 232	29 568
Poistot ja arvonalentumiset	-94 268	-86 300	-119 700	38,70 %	-113 715	-108 029
Suunnitelman mukaiset poistot	-94 268	-86 300	-119 700	38,70 %	-113 715	-108 029
Tilikauden tulos	-9 978	5 739	-70 999	-1 337,13 %	-74 483	-78 461
Tilikauden yli/alijäämä	0	0	0	0,00 %	0	0

3.9.2 Saariselän kehittämisrahasto

Toiminta-ajatus:

Toiminnan sisältö on määritelty valtuuston 27.3.2014 hyväksymässä säännössä: Rahaston tarkoituksena on Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan välisen sopimuksen 29.11.2011 kohdan 6 mukaisesti; kiinteistökehityksen aikaansaamat nettotuotot kunta sitoutuu käyttämään Saariselän laskettelu- ja hiihto-olosuhteiden sekä Saariselän kehittämiseen. Rahaston tarkoituksena on vastata ensi vaiheessa Saariselän rinnealueen asemakaavan kunnallistekniikan toteutuksen rahoituksesta.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	451	80	35	-56,25 %	35	35
Toimintakulut	- 57	- 71	- 46	-35,29 %	- 47	- 48
Toimintakate	395	9	- 11	-224,16 %	- 12	- 13

Talousarvion perustelut:

Saariselän kehittämisrahaston tuotto-odotus perustuu Inarin kunnan ja Metsähallituksen Laatumaan välisiin maankäyttökorvaussopimuksiin tai vastaaviin Saariselkään liittyviin sopimuksiin. Saariselän kiinteistökaupan kehittyminen vaikuttaa merkittävästi Saariselän kehittämisrahaston taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Investointihankkeet koko suunnittelukaudelle selvitetään tämän asiakirjan investointiosassa.

Talous (€)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	451 470	80 000	35 000	-56,25 %	35 000	35 000
Muut toimintatuotot	451 470	80 000	35 000	-56,25 %	35 000	35 000
Toimintakulut	-56 940	-71 120	-46 025	-35,29 %	-46 853	-47 790
Palvelujen ostot	-56 940	-71 120	-46 025	-35,29 %	-46 853	-47 790
Toimintakate	394 531	8 880	-11 025	-224,16 %	-11 853	-12 790
Rahoitustuotot- ja kulut	-1 833	0	-12 588	0,00 %	-36 438	-46 375
Korkokulut	-1 833	0	-12 588	0,00 %	-36 438	-46 375
Vuosikate	392 698	8 880	-23 613	-365,91 %	-48 291	-59 165
Poistot ja arvonalentumiset	-213 275	-250 000	-367 500	47,00 %	-350 861	-173 506
Suunnitelman mukaiset poistot	-213 275	-250 000	-367 500	47,00 %	-350 861	-173 506
Tilikauden tulos	179 422	-241 120	-391 113	62,21 %	-399 152	-232 671
Tilikauden yli/alijäämä	179 422	-241 120	-391 113	62,21 %	-399 152	-232 671

3.9.3 Tilapalvelu liikelaitos

Toiminta-ajatus:

Tilapalvelu liikelaitos tuottaa hallintokuntien toimintojen tarpeisiin soveltuvia kohtuuhintaisia toimitiloja. Inarin Kiinteistöt Oy tuottaa Tilapalvelun rakennuksiin kiinteistö- ja laitoshuollon palvelut Inarin Kiinteistöt Oy:n ja Tilapalvelun välisen palvelusopimuksen mukaisesti, jota päivitetään tarvittaessa. Tilapalvelu liikelaitos pyrkii tehostamaan kiinteistöjen käyttöasteita yhdessä käyttäjien kanssa ja pyrkimään eroon vajaalla käytöllä olevista tiloista.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	4 197	7 541	8 207	8,83 %	8 359	8 525
Toimintakulut	- 3 774	- 6 497	- 6 969	7,26 %	- 7 037	- 7 179
Toimintakate	423	1 044	1 239	18,60 %	1 322	1 346

Talousarvion perustelut:

Peruskunnalle, Lapin hyvinvointialueelle ja Pohjois-Lapin Ruoka Oy:lle vuokrattujen tilojen vuokriin sisältyvät energian, veden, jätehuollon, vakuutusten sekä rakennusten ja alueiden kunnossapidon lisäksi laitoshuolto kiinteistökohtaisesti sovitun mitoituksen mukaan, kiinteistönhoito- ja talonmiespalvelut sopimuksen mukaan sekä pääomakustannukset.

Peruskunnan osalta vuokratuloja ja käyttömenoja vuodelle 2026 nostaa Inarin päiväkotien ja Sevettijärven monitoimitilojen käyttöönotto. Lapin hyvinvointialueen vuokratulot on arvioitu edellisen vuoden kertymän mukaan korotettuna indeksikorotuksella. Siirtymäkauden 2023–2025 aikana vuokrat määräytyivät valtioneuvoston asetuksen mukaan. Vuoden 2026 vuokra määritellään markkinaehtoisesti todellisten kulujen mukaan. Vuokraneuvottelut Lapin hyvinvointialueen kanssa ovat kesken, joten todellinen vuokra ei ole tiedossa.

Kiinteistönhoitokulut nousevat hieman, ei kuitenkaan yli indeksikorotuksen. Energia- ja vesimaksut nousevat hieman indeksikorotusta enemmän, noin 3 %. Energian hinnan todellista nousua on vaikeata arvioida energiamarkkinoiden toimintamekanismien vuoksi.

Inarin kunta
Talousarvio 2026

Talous (€)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	4 197 159	7 541 143	8 207 311	8,83 %	8 358 963	8 524 842
Myyntituotot	65 696	62 806	59 613	-5,08 %	64 606	64 598
Maksutuotot	22 115	0	3 681	0,00 %	3 747	3 822
Tuet ja avustukset	939	0	0	0,00 %	0	0
Muut toimintatuotot	4 108 409	7 478 337	8 144 017	8,90 %	8 290 610	8 456 422
Toimintakulut	-3 774 332	-6 496 761	-6 968 624	7,26 %	-7 036 783	-7 178 519
Henkilöstökulut	-175 557	-197 417	-222 747	12,83 %	-198 529	-202 500
Palvelujen ostot	-2 278 942	-2 140 548	-2 914 916	36,18 %	-2 967 385	-3 026 732
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 062 929	-1 376 229	-1 518 011	10,30 %	-1 523 723	-1 555 198
Muut toimintakulut	-256 903	-2 782 567	-2 312 950	-16,88 %	-2 347 146	-2 394 089
Toimintakate	422 828	1 044 382	1 238 687	18,60 %	1 322 180	1 346 323
Rahoitustuotot- ja kulut	-131 832	-153 366	-132 290	-13,74 %	-140 088	-220 931
Muut rahoitustuotot	53	0	0	0,00 %	0	0
Korkokulut	-131 855	-153 366	-132 290	-13,74 %	-140 088	-220 931
Muut rahoituskulut	-30	0	0	0,00 %	0	0
Vuosikate	290 996	891 016	1 106 397	24,17 %	1 182 092	1 125 392
Poistot ja arvonalentumiset	-1 254 729	-1 000 000	-1 131 250	13,13 %	-1 125 000	-1 415 000
Suunnitelman mukaiset poistot	-807 596	-900 000	-1 131 250	25,69 %	-1 125 000	-1 415 000
Arvonalentumiset	0	-100 000	0	-100,00 %	0	0
Tilikauden tulos	-963 733	-108 984	-24 853	-77,20 %	57 093	-289 607
Tilikauden yli/alijäämä	-963 733	-108 984	-24 853	-77,20 %	57 093	-289 607

4. TULOSLASKELMA

4.1 Tulovero- ja kiinteistöveroprosentit

Talousarvio ja -suunnitelma on valmisteltu seuraavien veroprosenttien pohjalta:

Tuloveroprosentti v. 2026 on 6,40.

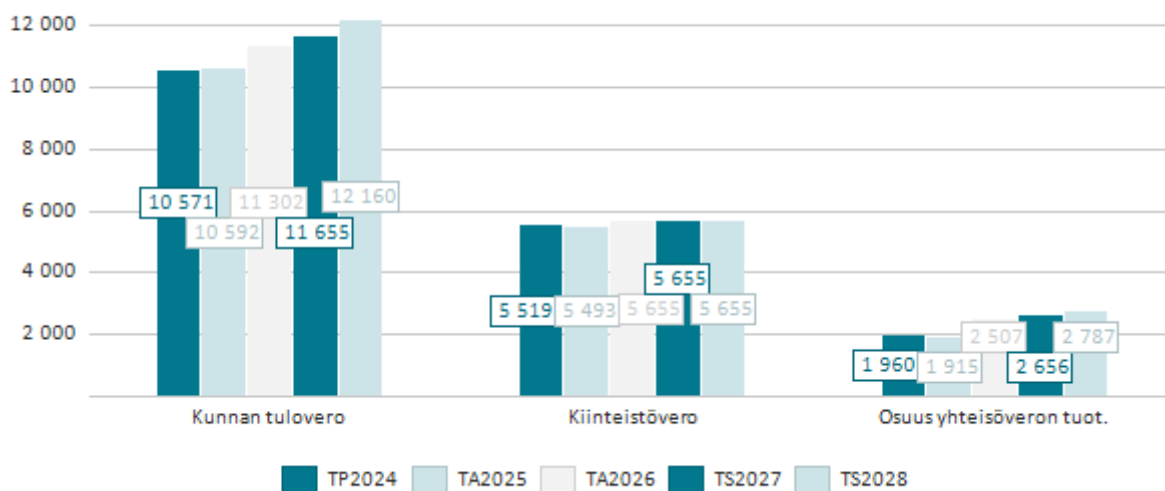
Kiinteistöveroprosentit v. 2026:

- 1) yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennukset 1,35 %, maa-alueet 1,35 %
- 2) vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,55 %
- 3) muiden kuin vakituisten asuntojen veroprosentti 1,15 %
- 4) rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 3,00 %
- 5) yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %
- 6) voimalaitosrakennuksen veroprosentti on yleinen kiinteistöveroprosentti

Verotuloja arvioidaan ensi vuonna kertyvän kaikkiaan n. 19,5 milj. euroa. Kunnallisveroa (ansio- ja pääoma-verotuloa) arvioidaan kertyvän n. 11,3 milj. euroa. Yhteisöveroa arvioidaan saatavan n. 2,5 milj. euroa. Kiinteistöveroa saataneen saman verran kuin kuluvana vuonna eli n. 5,6 milj. euroa.

Talous (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Verotulot	18 050	18 000	19 464	8,14 %	19 966	20 602
Kunnan tulovero	10 571	10 592	11 302	6,71 %	11 655	12 160
Kiinteistövero	5 519	5 493	5 655	2,95 %	5 655	5 655
Osuus yhteisöveron tuot.	1 960	1 915	2 507	30,91 %	2 656	2 787

Kunnan tulovero, Kiinteistövero, Osuus yhteisöveron tuot.: Kunnan tulovero, Kiinteistövero, Osuus yhteisöveron tuot. (1000 €)

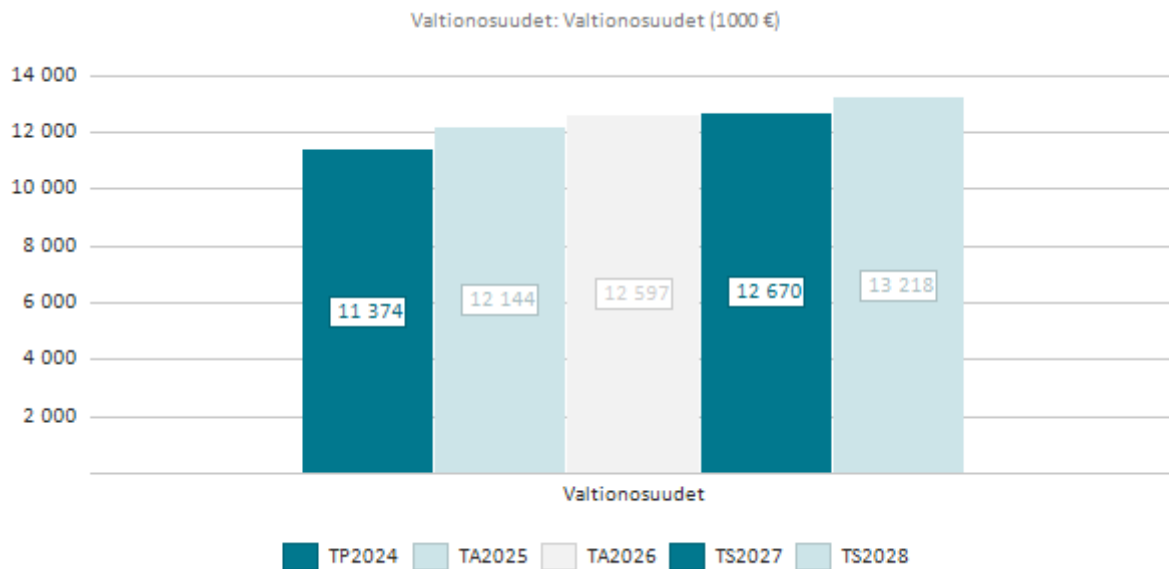

4.2 Valtionosuudet

Valtionosuuksia arvioidaan Kuntaliiton mukaan Inarissa kertyvän ensi vuodelle n. 12,6 milj. euroa. Kuluvalla vuodelle valtionosuuksia on arvioitu saatavan n. 12,4 milj. euroa. Lopulliset päätökset vuoden 2026 valtionosuuksien saamisesta saadaan perinteisesti joulukuun lopussa.

Inarin kunta
Talousarvio 2026

Valtionosuudet (1 000 €)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Valtionosuudet	11 374	12 144	12 597	3,73 %	12 670	13 218
Peruspalveluiden valtionosuus	11 065	12 144	12 597	3,73 %	12 670	13 218
Valtionosuuden tasaus	- 18			0,00 %		
Muut valtionosuudet	- 835			0,00 %		
Verotulojen menetysten korv.	1 163			0,00 %		

4.3 Poistot

Suunnitelman mukaiset poistot ovat koko suunnittelukaudella keskimäärin n. 2,6 milj. euron tasolla. Alle 10 000 euron hankintoja ei oteta poistopohjaan.

Tuloslaskelma ulkoinen, koko kunta

Talous (€)	TP 2024	MTA 2025	TA 2026	Muutos%	TS2027	TS2028
Toimintatuotot	7 442 556	6 707 926	7 993 323	19,16 %	8 084 062	8 161 930
Myyntituotot	419 806	416 833	416 538	-0,07 %	434 564	441 945
Maksutuotot	781 685	674 868	728 662	7,97 %	741 777	756 613
Tuet ja avustukset	2 490 385	2 392 635	3 068 893	28,26 %	3 095 135	3 080 135
Muut toimintatuotot	3 750 679	3 223 590	3 779 230	17,24 %	3 812 586	3 883 237
Toimintakulut	-33 746 312	-36 131 049	-38 555 019	6,71 %	-39 666 688	-40 160 644
Henkilöstökulut	-16 337 355	-17 064 328	-18 216 675	6,75 %	-18 697 915	-19 041 245
Palvelujen ostot	-10 559 917	-10 697 775	-12 693 957	18,66 %	-13 318 195	-13 562 005
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 703 140	-3 012 011	-2 877 310	-4,47 %	-2 674 871	-2 719 367
Avustukset	-893 354	-1 115 636	-1 256 943	12,67 %	-1 119 899	-1 119 899
Muut toimintakulut	-3 252 546	-4 241 299	-3 510 134	-17,24 %	-3 855 808	-3 718 128
Toimintakate	-26 303 756	-29 423 123	-30 561 696	3,87 %	-31 582 626	-31 998 714
Verotulot	18 050 055	18 000 000	19 464 463	8,14 %	19 965 551	20 601 824
Valtionosuudet	11 374 160	12 144 000	12 597 151	3,73 %	12 669 753	13 218 092
Rahoitustuotot- ja kulut	564 245	595 394	518 329	-12,94 %	455 561	336 311
Korkotuotot	131 818	170 240	66 034	-61,21 %	58 102	50 170
Muut rahoitustuotot	710 749	600 000	670 000	11,67 %	670 000	670 000
Korkokulut	-165 071	-164 846	-187 705	13,87 %	-242 541	-353 859
Muut rahoituskulut	-113 251	-10 000	-30 000	200,00 %	-30 000	-30 000
Vuosikate	3 684 704	1 316 271	2 018 247	53,33 %	1 508 239	2 157 513
Poistot ja arvonalentumiset	-3 456 048	-2 171 158	-2 706 554	24,66 %	-2 618 247	-2 521 806
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 136 681	-2 071 158	-2 706 554	30,68 %	-2 618 247	-2 521 806
Arvonalentumiset	-819 265	-100 000	0	-100,00 %	0	0
Tilikauden tulos	228 656	-854 887	-688 307	-19,49 %	-1 110 008	-364 293
Tilinpäätössiirrot	9 978	-5 739	70 999	-1 337,13 %	74 483	78 461
Rahastojen muutos	9 978	-5 739	70 999	-1 337,13 %	74 483	78 461
Tilikauden yli/alijäämä	238 634	-860 626	-617 308	-28,27 %	-1 035 525	-285 832

5. INVESTOINTIOSA

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

Hanketavoitteet

Hankekohtaisissa tavoitemäärityksissä tulee selvittää, onko kyse uus-, laajennus- vai korvausinvestoinnista. Lisäksi tulee esittää, tavoitellaanko investoinnilla palvelutuotannon määrän lisäystä, palvelukyvyn parantamista vai tuotannon tehostamista. Investointituloissa tulee eritellä rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti.

INVESTOINTISUUNNITELMA 2026 - 2028

Kunnanhallitus

Maa-alueiden uushankinta	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Investoinnit netto	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000

Hanketavoitteet:

Maanhankintaan käytetään maanmyyntituottojen vastaava määrä.

Maa-alueiden myynti	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	150 000	150 000	150 000	150 000
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0
Investoinnit netto	150 000	150 000	150 000	150 000

Hanketavoitteet:

Maanhankintaan käytetään maanmyyntituottojen vastaava määrä.

Kunnanhallitus yhteensä	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	150 000	150 000	150 000	150 000
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Investoinnit netto	0	0	0	0

Yritys- ja kehittämisspalvelut

Kylien pienet investointihankkeet	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-18 000	-18 000	0	0
Investoinnit netto	-18 000	-18 000	0	0

Hanketavoitteet:

Mahdolliset kylien pienet investointihankkeet,
kuntarahan omavastuuosuus 10 % julkisesta tuesta

Yritys- ja kehittämisspalvelut yhteensä	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-18 000	-18 000	0	0
Investoinnit netto	-18 000	-18 000	0	0

Sivistyslautakunta

Inarin päiväkotikalusto	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-41 849	0	0	0
Investoinnit netto	-41 849	0	0	0

Hanketavoitteet:

Suomen- ja saamenkielisen pk:n kalustus (Urbi ja kielipesät)

Kalusto Inarinsaamen kielipesä Piervál	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-16 432	0	0	0
Investoinnit netto	-16 432	0	0	0

Hanketavoitteet:

Suomen- ja saamenkielisen pk:n kalustus (Urbi ja kielipesät)

Kalusto Inarin päiväkotikalusto Urbi	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-25 287	0	0	0
Investoinnit netto	-25 287	0	0	0

Hanketavoitteet:

Suomen- ja saamenkielisen pk:n kalustus (Urbi ja kielipesät)

Kalusto Inarinsaamen kielipesä Piäju	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-16 432	0	0	0
Investoinnit netto	-16 432	0	0	0

Hanketavoitteet:

Suomen- ja saamenkielisen pk:n kalustus (Urbi ja kielipesät)

Kirjaston modernisointi 2024–2025	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-30 000	0	0	0
Investoinnit netto	-30 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Työskentelytila 2025

Urheilutalon kuntosalitila	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-30 000	0	0	0
Investoinnit netto	-30 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Inarin kunta
Talousarvio 2026

Sevettijärven monitoimitalon teknisen työn tilalaitteet	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-60 000	-60 000	0	0
Investoinnit netto	-60 000	-60 000	0	0

Hanketavoitteet:

Siirretään 2025 vuodelle varattu määräraha vuodelle 2026
vesivahingon vuoksi.

Ulkokuntoilulaitteet Jänkkävaara 2025	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-25 000	0	0	0
Investoinnit netto	-25 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

ulkokuntoilulaitteet Jänkkävaara 2025

Verhot koulu- ja kulttuurikeskus Kaarre	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-20 000	0	0
Investoinnit netto	0	-20 000	0	0

Hanketavoitteet:

Kaarteeseen hankitaan verhot, joilla rajataan
tilojen lämpenemistä auringossa

Urheilukentän välineiden hankinta vapaa-aikatoimi	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-20 000	0	0
Investoinnit netto	0	-20 000	0	0

Hanketavoitteet:

Hyppypatjojen uusiminen, yleisurheiluvälineistön uusiminen

Ulkoliikuntavälineiden uusiminen Ivalon päiväkot	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-50 000	0	0
Investoinnit netto	0	-50 000	0	0

Hanketavoitteet:

Eetuntien päiväkodin ulkoliikuntavälineiden uusiminen

Traktori	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-100 000	0	0
Investoinnit netto	0	-100 000	0	0

Hanketavoitteet:

Uusi traktori Ivalon urheilukentälle

Inarin kunta
Talousarvio 2026

Sivistyslautakunta yhteensä	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-245 000	-250 000	0	0
Investoinnit netto	-245 000	-250 000	0	0

Tekninen lautakunta				
Budjetointikohde - kiinteät rak. ja laitteet / tekninen	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-850 000	-800 000	-1 200 000	-1 200 000
Investoinnit netto	-850 000	-800 000	-1 200 000	-1 200 000

Hanketavoitteet:

2026: Peräsaajon Mellapolun rakentaminen, Inarin Eenokinpölyn rakentaminen sekä asfaltointeja, katu-, yms. valaistuksen uusia, tulipaikkojen rakenteiden uusimista

2027–2028: mm. Peuratie, Kermikantie, Hukkaperä saneeraus, Juutuanvaaran Inariin tai Eteläpään Ivaloon uudet asuinalueet.

Nellimin satama	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-200 000	-200 000	-200 000	0
Investoinnit netto	-200 000	-200 000	-200 000	0

Hanketavoitteet:

2026 lisälaiturit, uimapaikka, parkkialue

2027 yleissuunnitelman osa 2

Inarin satama	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-300 000	0	0	0
Investoinnit netto	-300 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Päättävä

Mukkavuopajan virkistysalue 2027	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	150 000	0
Investointikulut	0	0	-300 000	0
Investoinnit netto	0	0	-150 000	0

Hanketavoitteet:

2027 suunnittelun perusteella hankkeistus esim. kuntorata, maatrampoliinit

Inarin urheilun alueen kunnostus	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-50 000	0	0	0
Investoinnit netto	-50 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Päättävä hanke

Inarin kunta
Talousarvio 2026

Jänkkävaaran ulkoilualueen kunnostus	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-250 000	-250 000	0	0
Investoinnit netto	-250 000	-250 000	0	0

Hanketavoitteet:

2026 latupohjien pinnoitus, yleisilmeen kohottamista

Ivalon urheilukentän WC	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-80 000	0	0	0
Investoinnit netto	-80 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Päättävä hanke

Traktori	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-100 000	0	0	0
Investoinnit netto	-100 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Siirretään sivistykselle vuodelle 2026

Näätämon WC	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-150 000	0	0	0
Investoinnit netto	-150 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Päättävä hanke

Sevetin kävelyreitti	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot		0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	168 300	0	0	0
Investointikulut	-180 000	-200 000	0	0
Investoinnit netto	-11 700	-200 000	0	0

Hanketavoitteet:

Kävelyreitti Sevetin kylän asutuksen ja koulun välille.

Veskonniemen sataman laituri	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-100 000	0	0	0
Investoinnit netto	-100 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Päättävä hanke

Inarin kunta
Talousarvio 2026

Tervetuloa Inariin kyltit	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-40 000	-40 000	0	0
Investoinnit netto	-40 000	-40 000	0	0

Hanketavoitteet:

Inari 150: historia-aulut, valokuvauspaikka

Kevenliikenteen silta Ivalojoen yli	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	350 000	350 000
Investointikulut	-100 000	0	-700 000	-700 000
Investoinnit netto	-100 000	0	-350 000	-350 000

Hanketavoitteet:

2025 EVAus

Vuonna 2026 haetaan rahoitukseen avustusta ja käynnistetään toteutus

Tekninen lautakunta yhteensä	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	168 300	0	500 000	350 000
Investointikulut	-2 400 000	-1 490 000	-2 400 000	-1 900 000
Investoinnit netto	-2 231 700	-1 490 000	-1 900 000	-1 550 000

Kalatalouden kehittämisrahasto

Kalahallin laajennus, siirto vuodelta 2022	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet		0	0	0
Investointikulut	-330 000	0	0	0
Investoinnit netto	-330 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Hankkeen kustannukset jakaantuvat kahdelle vuodelle.

Inarin kalahallin perkuukone	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	52 000	0	0	0
Investointikulut	-65 000	0	0	0
Investoinnit netto	-13 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Perkuukoneen hankinta.

Kalatalouden kehittämisrahasto yhteensä	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	52 000	0	0	0
Investointikulut	-395 000	0	0	0
Investoinnit netto	-343 000	0	0	0

Tilapalvelu liikelaitos				
	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Monitoimiareena				
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-10 000	-50 000	-200 000	-6 200 000
Investoinnit netto	-10 000	-50 000	-200 000	-6 200 000
Hanketavoitteet:				
2026 hankeselvitys, 2027 toteutussuunnittelu, 2028–2029 rakentaminen				
Kunnantalo	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-10 000	0	-150 000	-100 000
Investoinnit netto	-10 000	0	-150 000	-100 000
Hanketavoitteet:				
2027 hankeselvitys, 2027–2028 toteutussuunnittelu, 2029–2030 rakentaminen/remontoiminen				
Toimintakeskus	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	-75 000	0
Investoinnit netto	0	0	-75 000	0
Hanketavoitteet:				
2027: vesikaton uusiminen				
Kirjasto	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-5 000	-75 000	0
Investoinnit netto	0	-5 000	-75 000	0
Hanketavoitteet:				
2027: vesikaton uusiminen (jos perusteellinen peruskorjaus/uudisrakennus 2006 esiselvitys 5000e, 2027 toteutussuunnittelu 70 000e)				
Inarin suomenkielinen päiväkot	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-150 000	0	0	0
Investoinnit netto	-150 000	0	0	0
Hanketavoitteet:				
Muutokset päiväkotikäyttöön valmistuminen 3/2025				
Inarin suomenkiel. päiväkodin jätteiden syväkeräys	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-20 000	0	0
Investoinnit netto	0	-20 000	0	0
Hanketavoitteet:				
2026: jätteiden syväkeräys yhdessä saamenkielisen päiväkodin kanssa				

Inarin kunta
Talousarvio 2026

Budjetointikohde / korjausinv. / pienet hankkeet	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-55 000	-60 000	0	0
Investoinnit netto	-55 000	-60 000	0	0

Hanketavoitteet:

2026: suunnittele mattomien hankkeiden investointimääräraha, voidaan käyttää myös siirtomäärärahana.

Inarin saamenkielinen päiväkotirakennus	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-1 438 500	0	0	0
Investoinnit netto	-1 438 500	0	0	0

Hanketavoitteet:

Päiväkodin valmistuminen

Inarin saamenkiel. päiväkodin jätteiden syväkeräys	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-20 000	0	0
Investoinnit netto	0	-20 000	0	0

Hanketavoitteet:

2026: jätteiden syväkeräys yhdessä suomenkielisen päiväkodin kanssa

Sevettijärven koulurakennus	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-225 000	-50 000	0	0
Investoinnit netto	-225 000	-50 000	0	0

Hanketavoitteet:

2026: muut korjaukset, aluevalaistus?

Ivalon päiväkotie Eetuntie	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-50 000	0	0	0
Investoinnit netto	-50 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Piha-alueiden uusiminen ja lisäparkkipaikat

Ivalon päiväkodin lepo huoneiden jäähdytys	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-10 000	0	0
Investoinnit netto	0	-10 000	0	0

Hanketavoitteet:

2026: lepo huoneiden jäähdytys

Inarin kunta
Talousarvio 2026

Saariselän päiväkot	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-25 000	0	0	0
Investoinnit netto	-25 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Kota lähimetsään ja sääsuoja (varjopaikka) pihaan

Saariselän päiväkodin äänieristysten parantaminen ja keittiön ilmastointi	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-10 000	0	0
Investoinnit netto	0	-10 000	0	0

Hanketavoitteet:

2026: äänieristysten parantaminen, keittiön jäähdytys

Porosuoja-aita koulu- ja kulttuurikeskus Kaarre	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-400 000	-250 000	0	0
Investoinnit netto	-400 000	-250 000	0	0

Hanketavoitteet:

2026: piha-alueen porosuoja-aitaus 250 000e

Monitoimitalo Kuulas parkki- ja piha-alue	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	-150 000	0	0
Investoinnit netto	0	-150 000	0	0

Hanketavoitteet:

2026: Parkki- ja piha-alue

Tilapalvelu liikelaitos yhteensä	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-2 363 500	-625 000	-500 000	-6 300 000
Investoinnit netto	-2 363 500	-625 000	-500 000	-6 300 000

Saariselän kehittämisrahasto

Saariselän keh. rahasto / Maa-alueiden myynti	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	100 000	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0
Investoinnit netto	100 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

Maa-alueiden myynti

Kaunispään Loimurinne	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-350 000	0	0	0
Investoinnit netto	-350 000	0	0	0

Hanketavoitteet:

sisällytetään tarvittaessa kiinteät rak. ja laitteet Saariselkä alle!!!!
toteutus aikataulu ei selvillä

Trail Park Saariselkä	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	-87 500	0	0	0
Investoinnit netto	-87 500	0	0	0

Hanketavoitteet:

ei toteudu

Budjetointikohde - kiinteät rakenteet ja laitteet / Saariselkä	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	1 000 000	0
Investointikulut	-750 000	-1 800 000	-2 000 000	-2 000 000
Investoinnit netto	-750 000	-1 800 000	-1 000 000	-2 000 000

Hanketavoitteet:

2026 Välimaan asuinalueen rakentaminen, Viskitien vapaa-ajan asuinalueen vaihe 1. Jouluvalaistuksen uusiminen
2027–2028 Viskitie vaihe 2 Itä- ja länsipuolen kaava-alueiden kevyen liikenteen väylä ja huoltotie yhteys

Saariselän matkailukeskuksen elinvoimaa tukevat investoinnit	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

Saariselän keskustan infran kehittäminen	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	250 000	270 000	0	0
Investointikulut	-500 000	-550 000	0	0
Investoinnit netto	-250 000	-280 000	0	0

Hanketavoitteet:

2026 EAKR-hanke Saariseläntien ja Laanilantien kevyenliikenteen väylä ja parkkialue

Inarin kunta
Talousarvio 2026

Raitopolun infran saneeraus	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	0	0
Investointikulut	0	0	0	0
Investoinnit netto	0	0	0	0

Hanketavoitteet:

päättävä

Länsipuoli	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	0	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	0	0	1 000 000	0
Investointikulut	0	0	-2 000 000	0
Investoinnit netto	0	0	-1 000 000	0

Hanketavoitteet:

Saariselän nelostien länsipuolen asemakaavan kadut ja kevyenliikenteen väylät

Saariselän kehittämisrahasto yhteensä	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot	100 000	0	0	0
Investointien rahoitusosuudet	250 000	270 000	2 000 000	0
Investointikulut	-1 687 500	-2 350 000	-4 000 000	-2 000 000
Investoinnit netto	-1 337 500	-2 080 000	-2 000 000	-2 000 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA 2025	TA 2026	TA 2027	TA 2028
Investointituotot, omaisuuden myynti	250 000	150 000	150 000	150 000
Investointien rahoitusosuudet	470 300	270 000	2 500 000	350 000
Investointikulut	-7 259 000	-4 883 000	-7 050 000	-10 350 000
Investoinnit netto	-6 538 700	-4 463 000	-4 400 000	-9 850 000

6. RAHOITUSOSA JA LAINAKANTA

Suunnittelukauden 2026–2028 nettoinvestointien määrä keskimäärin on n. 6,2 milj. euroa.

Ensi vuonna nettoinvestoinnit ovat n. 4,5 milj. euroa. Vuonna 2026 on varauduttu pitkäaikaisen lainanottoon 3 milj. euroa. Myös suunnitteluvuosille on suunniteltu lainanottoa 2,5 milj. euroa vuonna 2027 ja 7,3 milj. euroa vuonna 2028. Lyhytaikaista korotonta tilapäislainaa on edellisten vuosien tapaan varauduttu antamaan mahdollisiin kylien kehittämishankkeisiin yhteensä 0,2 milj. euroa. Kunnanhallitus voi erillispäätöksillä antaa tilapäislainoja mm. kylien EU- tai muihin hankkeisiin.

Suunnitelman mukaisia pitkäaikaisen lainan lyhennyksiä ensi vuonna on yhteensä n. 1,2 milj. euroa. Pitkäaikaisen lainan määrä ensi vuoden lopussa on n. 8,4 milj. euroa eli 1 159 €/asukas, mikä on edelleen reippaasti alle valtakunnan tason. Manner-Suomessa vastaava tunnusluku oli vuoden 2024 tilinpäätöksessä keskimäärin 3 450 €/asukas. Inarin konsernin lainakanta vuoden 2024 tilinpäätöksessä oli 4 816 €/asukas. Manner-Suomen vastaava luku oli keskimäärin 7 263 €/asukas. Leasingvuokravastuut kunnassa ovat korkealla tasolla, n. 38,7 milj. euroa.

Tavoitteena on kunnan kassan pitäminen riittävän vahvana. Ensi vuonna kunnan maksuvalmiuden arvioidaan olevan n. 40 päivää. Maksuvalmiuden hoidon kannalta riittävänä voidaan pitää noin kahden viikon kassan riittävyyttä.

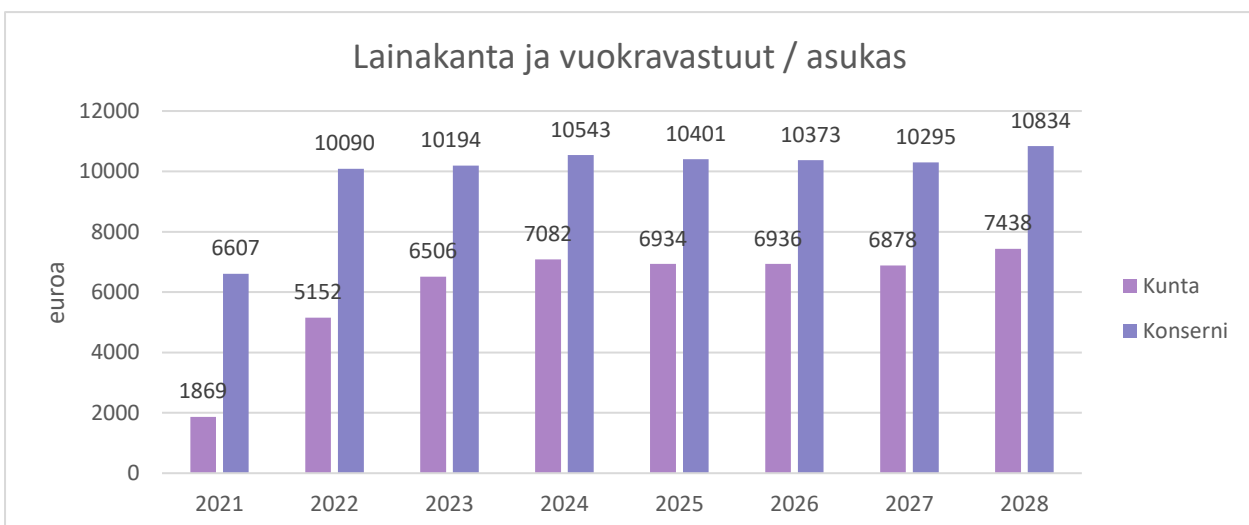
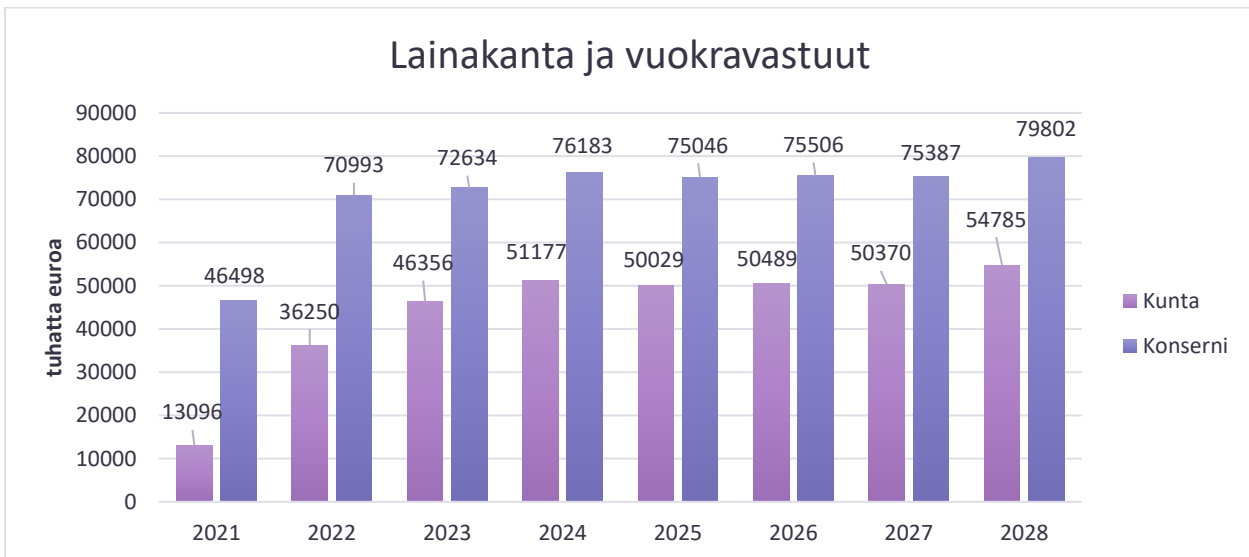
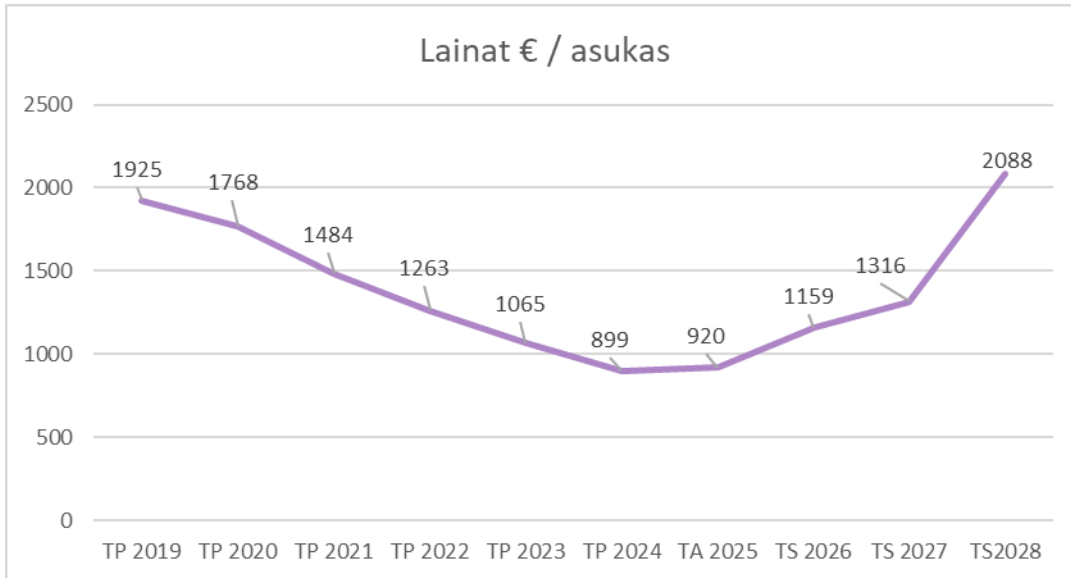
Tunnusluku lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden lainojen korkojen ja lyhennysten maksuun. Hyvä, kun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun arvo on 1–2. Jos arvo on 1 tai suurempi, tulorahoitus riittää lainojen hoitoon. Ensi vuonna Inarin lainanhoitokatteen tunnusluku on 1,58.

Inarin kunta
Talousarvio 2026

INARIN KUNTA					
Rahoituslaskelma 2026–2028	2024 tp	2025 te	2026 ts	2027 ts	2028 ts
	€	€	€	€	€
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3 684 701	1 952 737	2 018 249	1 508 240	2 157 514
Peruskunta	2 916 717	902 584	886 762	335 205	1 061 718
Tilapalvelu liikelaitos	290 996	909 603	1 106 397	1 182 093	1 125 393
Kalatalouden kehittämisrahasto	84 291	105 850	48 702	39 233	29 568
Saariselän kehittämisrahasto	392 698	34 700	-23 612	-48 291	-59 165
Satunnaiserät					
Tulorahoituksen korjauserät	-349 204				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 369 060	-6 753 500	-4 883 000	-7 050 000	-10 350 000
Peruskunta	-1 520 028	-2 795 000	-1 908 000	-2 550 000	-2 050 000
Tilapalvelu liikelaitos	-3 057 254	-2 313 500	-625 000	-500 000	-6 300 000
Kalatalouden kehittämisrahasto	-461 839	-395 000	0	0	0
Saariselän kehittämisrahasto	-329 938	-1 250 000	-2 350 000	-4 000 000	-2 000 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	358 796	470 300	270 000	2 500 000	350 000
Peruskunta	40 000	168 300	0	500 000	350 000
Tilapalvelu liikelaitos	0	0	0	0	0
Kalatalouden kehittämisrahasto	303 796	52 000	0	0	0
Saariselän kehittämisrahasto	15 000	250 000	270 000	2 000 000	0
Pysyvien vast. hyödykkeiden luov.tulot	451 600	250 000	150 000	150 000	150 000
Peruskunta	68 648	150 000	150 000	150 000	150 000
Saariselän kehittämisrahasto	282 952	100 000	0	0	0
Tilapalvelu liikelaitos	100 000	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 223 166	-4 080 463	-2 444 751	-2 891 760	-7 692 486
Rahoituksen rahavirta					
Antolainasaamisten lisäykset	-1 144 983				
Antolainasaamisten vähennykset	816 560	400 000	400 000	400 000	400 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik.lainojen lisäys	0	1 000 000	3 000 000	2 500 000	7 300 000
Peruskunta	0	0	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Tilapalvelu liikelaitos	0	1 000 000	1 000 000	500 000	6 300 000
Saariselän kehittämisrahasto			1 000 000	1 000 000	
Lyhytaik.lainojen lisäys peruskunta					
Pitkäaik.lainojen vähennys	-1 092 142	-859 856	-1 205 094	-1 295 094	-1 559 894
Peruskunta	-316 686	-289 200	-339 200	-380 000	-375 000
Tilapalvelu liikelaitos	-592 856	-570 656	-815 894	-765 094	-1 084 894
Saariselän kehittämisrahasto	-182 600	0	-50 000	-150 000	-100 000
Lyhytaik. lainojen muutos	759 397				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	1 662				
Vaihto-omaisuuden muutos	0				
Saamisten muutos	550 287	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Korottomien velkojen muutos	1 253 869				
Rahoituksen rahavirta	1 144 649	340 144	1 994 906	1 404 906	5 940 106
RAHAVAROJEN MUUTOS	-78 517	-3 740 319	-449 845	-1 486 854	-1 752 380
Lainakannan muutos					
Lainakanta 31.12.	6 498 775	6 638 919	8 433 825	9 638 731	15 378 837
Asukkaita 31.12.	7 226	7 215	7279	7323	7366
KUNTALAINA €/ASUKAS	899	920	1 159	1 316	2 088
Kassavarat 1.1.	12 443 902	9 037 845	5 297 526	4 847 681	3 360 827
Kassavarat 31.12.	9 037 845	5 297 526	4 847 681	3 360 827	1 608 446
Kassan riittävyys, pv	79	43	40	26	12
Lainanhoitokate	3,10	2,07	1,58	1,14	1,31

Inarin kunta
Talousarvio 2026

PITKÄAIK. LAINAT	PERUSKUNTA	TILAPALVELU	SAARISELÄN KE- HITT.RAH.	KOKO KUNTA YH- TEENSÄ	Asukkaita	per/as
2025–2028	€	€	€	€		€/as
TP 2018	3 942 206	6 400 742	2 775 600	13 118 548		1 899
TP 2019	3 160 888	7 526 454	2 593 000	13 280 342		1 925
TP 2020	3 154 890	8 250 073	730 400	12 135 363		1 768
TP 2021	2 343 892	7 510 302	547 800	10 401 994		1 484
TP 2022	1 739 494	6 783 959	365 200	8 888 653		1 263
TP 2023	1 306 686	6 101 631	182 600	7 590 917		1 065
TP 2024	990 000	5 508 775	0	6 498 775		899
v. 2025						
*lyhennykset 2025	-289 200	-570 656	0	-859 856		
*lainanotto 2025		1 000 000		1 000 000		
31.12.2025	700 800	5 938 119	0	6 638 919	7215	920
v. 2026						
*lyhennykset 2026	-339 200	-815 894	-50 000	-1 205 094		
*lainanotto 2026	1 000 000	1 000 000	1 000 000	3 000 000		
31.12.2026	1 361 600	6 122 225	950 000	8 433 825	7279	1 159
v. 2027						
*lyhennykset 2027	-380 000	-765 094	-150 000	-1 295 094		
*lainanotto 2027	1 000 000	500 000	1 000 000	2 500 000		
31.12.2027	1 981 600	5 857 131	1 800 000	9 638 731	7323	1 316
v. 2028						
*lyhennykset 2028	-375 000	-1 084 894	-100 000	-1 559 894		
*lainanotto 2028	1 000 000	6 300 000		7 300 000		
31.12.2028	2 606 600	11 072 237	1 700 000	15 378 837	7366	2 088

7. KUNTASTRATEGIAN 2030 TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Luonto – Luonnon kestävä käyttö

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Luontopääoman arvon kasvattaminen	Tunnistetaan kohdekohtaiset luontoarvot ja riippuvuudet päätöksenteossa	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (%)
	Toteutetaan kaavoitusta perustuen kattaviin luontoselvityksiin, osallistamiseen, luonnonmonimuotoisuuden turvaamiseksi ja kulttuurimaisemien huomioimiseksi	Kaavoituksessa on otettu käyttöön relevantit kestävän kehityksen mittarit, Kyllä/Ei
	Selvitetään aktiivisesti vaihtoehtoisia pitkän tähtäimen ratkaisuja lämmön tuotantoon	Suojeltujen alueiden pinta-ala (m ²) ja osuus kunnan maapinta-alasta
Ilmastomuutokseen vastaaminen	Laaditaan ympäristörakentamisen sekä huolto- ja kunnossapidon suunnitelmat kestävän kehityksen periaattein (vähähiilisyys)	Kunnossapidon kustannusten kehitys
	Sopeudutaan ja varaudutaan ilmastomuutokseen paikallisesti mahdollisuuksien mukaan (tulva, lumi- ja vesisateet, kova pakkanen)	Varautumissuunnitelmassa huomioitu sään ääri-ilmiöt, Kyllä/Ei
	Laaditaan kunnalle ilmastosuunnitelma	Ilmastosuunnitelma on laadittu, Kyllä/Ei
Kiertotalouden edistäminen	Nostetaan kierrätysastetta (aktiivinen yhteistyö Lapin Jätehuolto kuntayhtymän kanssa)	Kierrätysasteen kehitys (%)
	Edistetään raaka-aineiden tehokasta hyödyntämistä	Kehityssuunnitelma laadittu, Kyllä/Ei
	Järjestetään opastusta ja tiedotusta yhteistyössä koulujen, varhaiskasvatuksen ja jätehuoltoviranomaisen kanssa	Toteutunut valistus, lukumäärä/vuosi
Ohjatut ja merkityt reitistöt	Huomioidaan luontomatkailukohteissa niin paikalliset tarpeet ja tavat kuin matkailijat säilyttäen koskemattonta luontoa ja keskittäen reitistöjä	Palaute reittien kunnosta ja huollosta (yhteenveto aina kauden jälkeen)
	Toteutetaan opastettuja reittejä lähiluontokohteisiin ja lähivirkistysalueille eri käyttötarpeet ja esteettömyys monipuolisesti huomioiden	Kohdennetut käyttöastelaskurit

Kestävä maankäyttö	Vastataan monipuolisella ja kestäväällä tonttitarjonnalla elinkeinojen, julkisten toimintojen ja asuinrakentamisen tarpeisiin	Kaavoitettujen uusien tonttien lkm./vuosi Toteutunut rakentaminen/vuosi
	Saariselän maankäyttösuunnitelman päivittäminen	Saariselän kehittämissuunnitelma päivitetty, Kyllä/Ei
	Tunnistetaan alueelliset ominaispiirteet ja kehittämistarpeet; Ivalo, Inari ja Saariselkä sekä kylät ja toteutetaan tarkemman suunnittelun pohjaksi alueellisia kokonaiskuvakartoituksia ("Master Plan")	Kuntalaiskyselyjen tulokset (asuinviihtyvyys ja tyytyväisyys palveluihin)
	Huomioidaan myös sosiaalinen kestävyys maankäytön suunnittelussa koko kunnan alueella	Tehdyt alueelliset kokonaiskuvakartoitukset verrattuna aluekartoitusten laadintasuunnitelmaan

Elinvoima – Elinkeinojen monipuolistaminen ja ympärivuotisuuden lisääminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Investointien edistäminen	Yhteisen tahtotilan määrittely tavoitelluille investoinneille	Elinkeino-ohjelman pohjalta laadittu kuntakonsernin investointiohjelma, Kyllä/Ei
	Asunto- ja toimitilainvestointien edistäminen	Uusien rakennuslupien määrä kpl/vuosi
	Toimitilojen tarjonnan lisääminen ja kiinteistöjen monipuolinen käyttö	
Elinkeinorakenteen vahvistaminen ja monipuolistaminen	Uusien yritysten houkuttelu alueelle esim. testaus, audiovisuaalinen tuotanto, kokoonpano tai muu teollinen toiminta	Alueelle sijoittuneiden uusien yritysten lkm./vuosi
	Koulutus- ja tutkimusyhteistyön vahvistaminen (mm. toinen aste, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset)	Oppilaitosyhteistyön uudet avaukset
	Tutkimustiedon hyödyntäminen elinkeinojen kehittämisessä	Oppilaitosyhteistyön uudet avaukset
	Yritysten hyödyke- ja palvelututannon tukeminen	Yritysten liikevaihdon kehittyminen
Osaavan työvoiman saanti	Kuntamarkkinoinnin kohdentaminen paluumuuttajiin	Kunnan asukasmäärän kehitys (%)
	Työvoimatarpeen selvittäminen ja työvoiman pysyvyyden varmistaminen	Kunnan asukasmäärän kehitys (%)

Inarin kunta
Talousarvio 2026

	Saamen kielten ympärille syntyvien työpaikkojen ja saamenkielentaitoisen työvoiman määrän kasvattaminen	Kielillisää saavien työntekijöiden lukumäärä
	Asumis- ja palveluratkaisujen kehittäminen työntekijöille	Asuntojonossa olevien lukumäärä
Vastuullinen ympärivuotinen matkailu	Ympärivuotisuuden edistäminen ja viipymien pidentäminen	Viipymä
	Vastuullisten ja ilmastoviisaiden matkailupalvelujen ja -rakenteiden kehittäminen (ml. reitistöt ja tapahtumat)	Majoituskapasiteetin kuukausittainen käyttöaste (%)
	Matkailumarkkinoinnin tukeminen ja yhteistyön kehittäminen matkailutoimialalla	Vastuullista matkailua tukevat hankkeet
Luontolähtöiset pohjoiset elinkeinot	Pohjoisia luonnonoloja hyödyntävän yritys- ja testaustoiminnan edistäminen	Kehittämishankkeiden lukumäärä
	Luontolähtöisten elinkeinojen ekosysteemin rakentaminen (poro, kala, luonnontuotteet, käsityö, hyvinvointi)	Luontolähtöisten elinkeinojen ekosysteemis suunnitelma laadittu, Kyllä/Ei
	Tuotteiden jalostusasteen nostaminen ja kiertotalouden mahdollisuuksien hyödyntäminen	Tuotteiden jalostusaste
Toimivat työvoima- ja yrityspalvelut	Yrityspalvelujen konseptointi ja verkostoyhteistyön kehittäminen (yrittäjäjärjestöt, neuvontaorganisaatiot ja rahoittajat)	Yritysten nettolukumäärä Elinvoimasopimus yrittäjäjärjestön kanssa tehty Kyllä/Ei
	Neuvontapalvelujen tuottaminen alkaville ja kehittyville yrityksille	Suomen yrittäjien kuntabarometrin tulokset
	Työvoimapalvelujen kehittäminen	Haettujen yritystukien määrä (€)
Saavutettavuus	Tietoliikenneyhteyksien parantaminen	Puhelin ja nettiyhteyksien peitto
	Reittilentoyhteyksien määrän kasvattaminen	Suorien lentoyhteyksien lukumäärä
	Vastuullisten matkaketjujen edistäminen	

Saamelaisuus – Saamen kielten vahvistaminen ja kulttuurin edistämisen tukeminen

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Saamelaisuus on arvokas osa inarilaista arkea	Saamelaiskulttuuri esillä osana inarilaista arkea lapsesta pitäen	Kunnassa järjestettävien saamelaiskulttuuri- ja saamenkielisten tapahtumien
	Tietoa saamelaisista ja saamenkielistä palveluista ulkoisessa viestinnässä, henkilöstön perehdytyksessä sekä uusien kuntalaisten tiedottamisessa	Perehdytysmateriaali laadittu, kyllä/ei
Saamen kielten näkyvyyden vahvistaminen	Lisätään saamelaiskulttuurin ja kielten näkyvyyttä (mm. fyysiset opasteet ja verkkoviestintä)	Tehdyt toimenpiteet/vuosi
	Saamenkielisen viestinnän lisääminen suunnitellusti, esim. valtuuston kokousten tulkkaus saamen kielille	Käännöksiin, tulkkaukseen, ilmoituksiin ja viestintään käytetyt € ja henkilöresurssit/vuosi Tavoitettu henkilömäärä saamen kielillä tulkatuissa valtuustostriimeissa/vuosi
Saamenkielisten palvelujen vahvistaminen	Aktiivinen toiminta saamelaisalueen toimijoiden kanssa lakisääteisten palveluiden rahoituksen varmistamiseksi	Tyytyväisyys saamenkielisiin palveluihin (kysely)
	Saamenkielisen vapaa-aikatoiminnan edistäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Kielipoliittisen ohjelman (kielistrategian) mittareiden analysointi vuosittain, Kyllä/Ei
	Saamenkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä saamen kielen lukio-opetuksen sekä niiden rahoituksen turvaaminen - kunnalla tärkeä rooli uhanalaisten kielten tulevaisuuden turvaamisessa	Valtionavustusten toteutuminen varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa €/vuosi
	Saamenkieliset ja kulttuurinmukaiset palvelut, saamelaisuuden näkeminen voimavarana	Saamenkielisen opetuksen ja varhaiskasvatuksen sekä saamen kielen opetuksen määrä (toteutuneet tunnit ja lapsimäärät)
Hyvät väestösuhteet	Luodaan yhdessä turvallinen, avoin ja oppiva keskusteluilmapiiri	Yhdenvertaisuuskyselyn tulokset valtuustokausittain
	Luottamuksen rakentaminen yhdessä	Yhdenvertaisuuskyselyn tulokset valtuustokausittain
Rakentava vuoropuhelu saamelais-toimijoiden kanssa	Vuoropuhelu kunnan ja saamelaiskäräjien kesken - yhteisen edunvalvonnan ja yhteistyön kehittäminen	Säännöllinen yhteydenpito tapauksia/vuosi

	Luontevat polut ja säännöllisyys yhteistyöhön saamelaistoimijoiden kanssa, mm. Saamelaiskäräjät, Saamelaisalueen koulutuskeskus ja Siida sekä yhteistyön varmistaminen Lapin hyvinvointialueen kanssa	Yhteiset vaikuttamistoimenpiteet kpl/vuosi
Saamenkielisten työntekijöiden saatavuuden parantaminen	Saamenkielisten työntekijöiden saatavuus ja pitäminen - hyvät työskentelyolosuhteet ja tuki kielihuollolle	Saamenkielisten työntekijöiden määrä (kielilisiä) kunnassa (%)
	Työntekijöiden motivointi kielikoulutuksiin ja nuorten motivointi varhaiskasvatus- ja perusopetusaloille	Hakijat per avoin saamenkielinen (kelpoisuusehto) työpaikka
	Inarin kunnan veto- ja pitovoima saamenkielisten työntekijöiden osalta	Saamenkielisten työntekijöiden määrä (kielilisiä) kunnassa (%)
	Työpaikkailmoituksiin maininta saamen kielilisästä	Saamenkielisten työntekijöiden määrä (kielilisiä) kunnassa (%)
	Saamenkielisten työntekijöiden rekrytoinnin kehittäminen yhdessä saamelaiskäräjien kanssa	Hakijat per avoin saamenkielinen (kelpoisuusehto) työpaikka

Hyvä elämä – Sosiaalisesti kestävä kasvu

Toiminnallinen tavoite	Toimenpide	Mittari
Toimivat palvelut	Pidämme yllä vahvat peruspalvelut	Tyytyväisyys palveluihin (vuosittainen kysely) – arvosanojen kehitys
	Käytämme palveluissa ja asiakasohjauksessa ymmärrettävää kieltä ja vältämme vaikeiden ammattitermien käyttöä	Tyytyväisyys palveluihin (vuosittainen kysely) – arvosanojen kehitys
	Valmistelemme kylille palvelukonseptit	Kylien palvelukonseptit 2 kpl vuodessa tehty Kyllä/Ei
	Panostamme kunnan henkilöstön työhyvinvointiin	Henkilöstön sairauspoissaolojen seuranta
Hyvinvoivat lapset ja nuoret	Harrastamisen Suomen mallin jatkokehittäminen Inarin kunnan lähtökohdista	Kuinka monella lapsella ja nuorella on harrastus (%)
	Kehitämme harrastuspaikkoja suunnitelmallisesti	Harrastuspaikkojen kehityssuunnitelma tehty, Kyllä/Ei
	Tuemme lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja kasvun edellytyksiä	Kouluterveyskyselyn tulosten kehitys

	Toimimme aktiivisesti yhteistyössä muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa lasten ja perheiden varhaisessa tukemisessa	Kouluterveyskyselyn tulosten kehitys
Ikäihmisten hyvinvointi ja elämänlaatu	Edistämme ikäihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua	Elämänlaatunsa hyväksi kokevien ikäihmisten osuus (%)
	Ylläpidämme toimintaedellytyksiä harrastusten, tilojen ja osallistamisen kautta	Elämänlaatunsa hyväksi kokevien ikäihmisten osuus (%)
	Kannustamme rakentamaan esteettömiä asuntoja	Elämänlaatunsa hyväksi kokevien ikäihmisten osuus (%)
Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen kanssa	Toimimme yhteistyössä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi	HYTE-kertoimen mittareiden kehitys
	Valvomme etujamme palvelujen saatavuudessa	HYTE-kertoimen mittareiden kehitys
	Rakennamme yhteistyön ja toimivat yhdyspinnat Lapin hyvinvointialueen toimintojen kanssa	Arviointi yhteistyön toimivuudesta hyvinvointialueen kanssa (kysely)
Älykäs saavutettavuus	Edistämme henkilökuljetusmahdollisuuksia	Kuljetusten ja yhdistettyjen kuljetusten lukumäärä ja täyttöaste
	Sovitamme yhteen palveluliikennettä ja koulukuljetuksia	Kuljetusten kehityssuunnitelma tehty, Kyllä/Ei
	Edistämme tietoliikenneyhteyksiä	Nettiyhteyksien peitto
Kylien tukeminen	Tuomme esille kyliä nykyistä voimakkaammin ja edistämme kyläyhteistyötä	Järjestettyjen koulutusten lukumäärä (kylien turvallisuus)
	Päivitämme kylien turvallisuus-suunnitelmat	Järjestettyjen koulutusten lukumäärä (kylien turvallisuus)
	Parannamme kylien ensiapu ja alkusammutuskykyä	Järjestettyjen koulutusten lukumäärä (kylien turvallisuus)
	Kylien profilointi niiden omista tarpeista ja lähtökohdista	Järjestettyjen koulutusten lukumäärä (kylien turvallisuus)
Ennakoarvioinnin toteuttaminen merkittävässä hankkeissa	Arvioimme ennakoivasti merkittävien hankkeiden vaikutuksia paikalliselle yhteisölle	Toteutuneiden päätösten vaikutusten ennakoarviointien lukumäärä (EVA lkm)